

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΚΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΔΡΑΚΩΝΑΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

ΜΠΛΕΥΡΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜ 6488

ΚΑΛΛΕΡΓΗΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΑΜ 9179

ΜΠΟΡΜΠΟΥΔΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΜ 8632

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΛΑΧΙΣΤΗΣ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (άρθρα 30- 34 Ν.4172/2013)**

ΗΡΑΚΛΕΙΟ
2015

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ

Στο σημείο αυτό θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε όλους όσους συνέβαλαν στην εκπόνηση αυτής της εργασίας, παρέχοντας μας πρακτική ή και πνευματική υποστήριξη.

Αρχικά λοιπόν να ευχαριστήσουμε τον επιβλέποντα καθηγητή της εργασίας μας, κύριο Δρακωνάκη Χρήστο , για την στήριξη της προσπάθειάς μας, παρά τις όποιες δυσκολίες, την αμεσότητα και την ευστοχία των συμβουλών του καθώς και για την παρότρυνση του να αναλάβουμε μια εργασία στην συγκεκριμένη θεματολογία, που θεωρούμε ότι θα μας βοηθήσει απόλυτα στην μετέπειτα πορεία μας στον κλάδο. Επίσης να τον ευχαριστήσουμε που με την παρακολούθηση της πορείας και της εξέλιξης της εργασίας μας, συνέβαλε σημαντικά στην ολοκλήρωση και παρουσίαση της.

Τέλος, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε και τις οικογένειες μας, χωρίς την βοήθεια, την κατανόηση και την ψυχολογική στήριξη των οποίων, η προσπάθεια μας θα ήταν πολύ πιο δύσκολη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	5
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	6
ABSTRACT	7
ΜΕΡΟΣ Α.....	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο	8
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο	13
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΩΔΙΚΑ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ Ν. 4172/2013	13
2.1. Ποιες εκπτώσεις Φόρου Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων ίσχυαν για το 2013	13
2.1.1. Δαπάνη Ενοικίου	14
2.1.2. Δαπάνη για ασφάλιστρα ζωής ή θανάτου.....	14
2.1.3. Δαπάνες για δίδακτρα	15
2.1.4. Δαπάνη για ασφαλιστικές εισφορές	15
2.1.5. Δαπάνες για ιατρική – νοσοκομειακή περίθαλψη	16
2.1.6. Δαπάνες για δωρέες	16
2.1.5. Δαπάνες για τόκους	16
2.1.6. Δαπάνη για ενεργειακή αναβάθμιση του ακινήτου	17
2.2. Τρόπος φορολόγησης των εισοδημάτων των φυσικών προσώπων για το 2014 18	
2.2.1. Ποιες δαπάνες αναγνωρίζει η εφορία	19
2.2.2. Οριο αποδείξεων για το 2013	20
2.2.3. Αύξηση στους φόρους και στα ενοίκια	23
2.2.4. Απομάκρυνση του αφορολογήτου και εισαγωγή τέλους επιτηδεύματος.....	24
2.3. Η κλίμακα των τριών συντελεστών εισοδήματος	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο	29

ΦΟΡΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ	29
3.1. Η Έννοια του φόρου	29
3.2. Ιστορική αναδρομή	30
3.3. Ποιός ο σκοπός της φορολογίας.....	33
3.4. Υποκείμενο και αντικείμενο του φόρου.....	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο	37
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΛΑΧΙΣΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ – ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΡΘΡΩΝ 30 - 34.....	37
4.1. Άρθρο 30 - Εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας.....	37
4.1.1. Θέματα Άρθρου 30.....	38
4.2. Άρθρο 31- Αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες	40
4.3. Άρθρο 32: Δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων	47
4.4. Άρθρο 33: Μη εφαρμογή αντικειμενικών δαπανών και υπηρεσιών	48
4.5. Άρθρο 34: Διαφορά εισοδήματος και υπολογισμός του φόρου αυτής ..	49
4.6. Αιτιολογική έκθεση	51
4.7. Τεκμήρια Φορολογικών Δηλώσεων	54
4.8. Τρόποι Αντιμετώπισης Δαπανών Και Τεκμηρίων	59
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ^ο	61
ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ – ΕΛΕΓΧΟΙ ΚΑΙ ΠΟΙΝΕΣ.....	61
5.1. Η ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΠΟΙΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ.....	61
5.1.1. ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ ΣΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	61
5.1.2. ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ ΣΤΟΝ Φ.Π.Α.	62
5.1.3. ΕΙΚΟΝΙΚΑ - ΠΛΑΣΤΑ – ΝΟΘΕΥΜΕΝΑ	62
5.2. ΟΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ	63
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ^ο	66
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ.....	66
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 ^ο	80
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ – ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ	80
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	104
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	106

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Για την εκπόνηση αυτής της πτυχιακής εργασίας, συνεργαστήκαμε πλήρως προκειμένου να αναλύσουμε οτιδήποτε ήταν απαραίτητο. Η εργασία μας κινήθηκε σε επτά συνολικά κεφάλαια, εκ των οποίων τα πέντε αφορούν το θεωρητικό μέρος όπου και μελετήθηκαν βιβλιογραφικά όλα τα δεδομένα και τα άλλα δύο αφορούν παραδείγματα και μια μελέτη περίπτωσης και στην οποία αναλύουμε τον τρόπο υπολογισμού των τεκμηρίων διαβίωσης φυσικού προσώπου υπό συγκεκριμένες συνθήκες κατά το έτος 2013.

Όπως είναι ευνόητο, για την ολοκλήρωσή αυτής της προσπάθειας εργαστήκαμε μεθοδικά διακρίνοντας καταρχάς την εργασία σε δύο τμήματα, στο θεωρητικό και στο πρακτικό. Το αρχικό τμήμα της εργασίας προέκυψε έπειτα από εκτεταμένη βιβλιογραφική έρευνα που πραγματοποιήθηκε από τον Μπορμπουδάκη Νικόλαο για τα δύο πρώτα κεφάλαια που αναλύουν τον κώδικα φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων με βάση του νόμου 4172/2013 .

Τα άλλα δύο κεφάλαια, ανέλαβε ο Ζαχαρίας Καλλέργης, όπου και αναφέρθηκε στον φόρο και το αντικείμενο του καθώς και την παρουσίαση του εναλλακτικού τρόπου υπολογισμού ελάχιστης φορολογίας με βάση τα άρθρα 30 έως 34.

Με τα τελευταία τρία κεφάλαια ασχολήθηκε ο Μπλευράκης Γεώργιος όπου και μελετήθηκε η φοροδιαφυγή ο έλεγχος ,οι ποινές και παρουσίασε παραδείγματα υπολογισμού τεκμηρίων ενώ πραγματοποιήθηκε και συγκεκριμένη μελέτη περίπτωσης.

Τα συμπεράσματα καταγράφηκαν και από τους τρεις σπουδαστές, προκειμένου να μεταφερθούν οι γνώμες και των τριών.Για να πραγματοποιηθεί η μελέτη ανατρέξαμε σε δευτερογενείς πηγές, βιβλιογραφία και διαδίκτυο καθώς και από την άμεση συνεργασία με τον επιβλέποντα καθηγητή.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία αποτέλεσε αντικείμενο μελέτης μας εδώ και μεγάλο διάστημα. Θεωρήσαμε σημαντικό ως προς την επιλογή του θέματος την καιριότητα του ζητήματος στην καθημερινότητα αλλά και την φορολογία που αφορά το μεγαλύτερο τμήμα του πληθυσμού της Ελλάδος, των Φυσικών Προσώπων. Η πτυχιακή μας εργασία έχει στόχο να μελετήσει την φορολογία και ιδίως τον εναλλακτικό τρόπο υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας μέσω των τεκμηρίων διαβίωσης .

Στην συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία λοιπόν θα αναφερθούμε εκτενώς στο Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος των Φυσικών Προσώπων, αλλά κυρίως στον Εναλλακτικό Τρόπο Υπολογισμού της Ελάχιστης Φορολογίας, δηλαδή στα άρθρα 30 – 34 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. Πιο συγκεκριμένα αφού κάνουμε μια σύντομη αναδρομή στον ίδιο των Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αλλά και στις σχετικές του διατάξεις, θα αναφερθούμε στην έννοια του φόρου το αντικείμενο και υποκείμενο του.

Στην συνέχεια θα προχωρήσουμε στα κύρια κεφάλαια που μας απασχολούν, δηλαδή αυτά του υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας, μέσω του υπολογισμού των τεκμηρίων διαβίωσης. Κατόπιν αυτού θα κάνουμε ανάλυση των Άρθρων 30 – 34 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, και για την καλύτερη κατανόηση ακολουθεί στο επόμενο κεφάλαιο μια αιτιολογική έκθεση.

Συνεχίζουμε την ανάλυση με την παράθεση παραδειγμάτων υπολογισμού τεκμηρίων, ενώ το τελευταίο μας κεφάλαιο επικεντρώνεται σε μελέτη περίπτωσης ενός τυχαίου προσώπου που καταθέτει φορολογική δήλωση με συγκεκριμένα δεδομένα που απαιτούν τον υπολογισμό των τεκμηρίων διαβίωσής του.

Ελπίζουμε πως με την εργασία μας την οποία επιχειρούμε, θα αποτελέσει ένα εμπειριστατωμένο εγχειρίδιο για την ανάλυση και την αναφορά στις τροποποιήσεις μεταξύ των ετών και θα είναι κάτι χρήσιμο για μελλοντικούς μελετητές των φορολογικών νομοθεσιών.

ABSTRACT

This project was the subject of our study for a long time. We considered It important because of the significance of the issue in everyday life but also in the taxation on the majority of the population of Greece, namely of individuals. Our thesis aims to study the taxation and especially the alternative minimum tax calculation through the living evidence and in order for the study to be carried out, we run through secondary sources, bibliography and internet and we worked directly with our supervisor, principal, whom we thank for his cooperation.

In this thesis therefore will refer extensively to the Income Tax Code of individuals, but mainly in the Alternative ways of computing the minimum tax, namely in Articles 30-34 of the Income Tax Code. More concretely, we make a brief review of the same Income Tax Code and relevant provisions, and we will refer to the concept of the tax and the object and subject of the tax.

Then we will proceed to the main chapters that concern us, namely those of the calculation of the minimum tax, by calculating the living evidence. After that we will make an analysis of Articles 30-34 of the Income Tax Code, and to understand better the next chapter follows an explanatory memorandum.

We continue the analysis by citing evidence the examples, while the final chapter focuses on the case study of a random person lodging a tax return with specific data that requires the calculation of evidence living.

We hope that the analysis which we attempt in our project, will be a comprehensive analysis manual and a report on modifications and will be something useful for future scholars of tax laws.

ΜΕΡΟΣ Α

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κατά τα τελευταία έτη που διανύει η Ελλάδα, βρισκόμαστε εν μέσω οικονομικής κρίσης. Η οικονομική κρίση στην οποία αναφερόμαστε, κατέστησε την Ελλάδα σε ύφεση, η οποία διαρκώς οξύνεται. Γενικά οι αποκαλύψεις που έγιναν κατά το 2010 σχετικά με το δημοσιονομικό έλλειμμα της χώρας, κατέστησαν το δημόσιο χρέος της Ελλάδας πολύ

μεγαλύτερο από αυτό που θα μπορούσε να αντέξει. Το δημόσιο χρέος δηλαδή, ήταν μη βιώσιμο, ενώ η κυβέρνηση της Ελλάδας δεν μπορούσε να δανειστεί πάρα μόνο με πολύ υψηλά και παράλογα επιτόκια, για να καλύψει το δημοσιονομικό έλλειμμα και να αναχρηματοδοτηθεί το χρέος (Δίκαιος, 2006).

Λόγω των προαναφερθέντων, προέκυψε ένας τεράστιος κίνδυνος να χρεοκοπήσει το κράτος αλλά και να περάσει σε καθεστώς χρεοκοπίας και στάσης πληρωμών του Ελληνικού Δημοσίου. Η κυβέρνηση έκανε προσπάθειες για ανάκτηση της αξιοπιστίας της χώρας, όσον αφορά τις διεθνείς αγορές. Επίσης, επιχείρησε να μειώσει τα επιτόκια, λαμβάνοντας μέτρα για μείωση των δαπανών που δεν κατάφεραν να αναστρέψουν την αρνητική πορεία των οικονομικών για την χώρα μας (Μητρόπουλος & Κουνάδης, 2001).

Έτσι λοιπόν, η Ελλάδα συνέχισε καταφεύγοντας στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για βοήθεια, θεσμού που στηρίζεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Συγκροτήθηκε ο μηχανισμός βοήθειας για την Ελλάδα, που χρηματοδότησε τον μηχανισμό στήριξης για την χώρα μας. Φυσικά, όλα αυτά έγιναν υπό όρους, καθώς η Ελλάδα θα έπρεπε να προχωρήσει στην λήψη μέτρων για την δημοσιονομική προσαρμογή και την δημοσιονομική εξυγίανση. Η αρχή έγινε με τα πρώτα μέτρα που έγιναν γνωστά στις 2 Μαΐου του 2010 (Τότσης, 2009).

Φυσικά, όπως αντιλαμβάνεται κανείς, κατά το επόμενο διάστημα που διήρκεσε συνολικά ένα έτος ξεκινώντας από τον Ιούνιο του 2011 η ελληνική κυβέρνηση κατέφυγε σε νέα μέτρα λιτότητας, που στόχευε στην σταδιακή μείωση του δημοσίου χρέους, σε επίπεδα τέτοια ώστε να ξαναγίνει βιώσιμο. Παρόλα αυτά, η οικονομία της χώρας εξακολουθούσε να βρίσκεται σε καθεστώς δημοσιονομικής κρίσης, αν και ψήφισε το

μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα που περιελάμβανε τα μέτρα τα οποία αναφέραμε ήδη παραπάνω. Το σίγουρο είναι, πως και οι αλλαγές που αφορούν την άμεση φορολογία, την φορολόγηση δηλαδή των φυσικών προσώπων ως προς το εισόδημα τους, αποτέλεσαν τμήμα των μέτρων λιτότητας που αναγκάστηκε να λάβει η ελληνική κυβέρνηση (Καστρινός, 2008). Οι αλλαγές αυτές καθώς και η ίδια η νομοθεσία θα αναλυθούν εκτεταμένα στο κύριο μέρος της εργασίας.

Οι φορολογικοί νόμοι στο Ελληνικό Κράτος, άρχισαν να κάνουν την εμφάνιση τους από την απελευθέρωση του μέχρι και το 1919 και είχαν άμεσες επιρροές από άλλα Ευρωπαϊκά Κράτη. Αναφορικά οι νόμοι αυτοί θα λέγαμε ότι ήταν:

- Ο νόμος ΧΚ/1877 «φόρος επί στοιχείων καθαρού εισοδήματος».
- Ο νόμος ΓΤ3Γ [3393], ο οποίος εισήγαγε έναν προοδευτικό φόρο στα ετήσια καθαρά εισοδήματα προσώπων με μεγάλη φοροδοτική ικανότητα.
- Άλλοι νόμοι, όπως ο φόρος επί του εισοδήματος, υπολογιζόμενος με βάση το μίσθωμα κατοικίας του φορολογούμενου κ.λπ.(Φινοκαλιώτης, 2001, Δανελάτος, 2000).

Στην πορεία και ξεκινώντας από το 1919, ξεκινά στην Ελλάδα να ισχύει ο νόμος 1640/3.3.1919 «περί κώδικος φορολογίας των καθαρών προσόδων», ο οποίος και αποτέλεσε την πρώτη σημαντική προσπάθεια θέσπισης ενός οργανωμένου φορολογικού συστήματος. Είχε δε διάρκεια περίπου 36 χρόνια, καθώς παρέμεινε αναλλοίωτος μέχρι το 1955. Ας αναφερθεί σε αυτό το σημείο ότι, με την συγκεκριμένη νομοθεσία υπέβαλλε κανείς συγκεκριμένες και ξεχωριστές δηλώσεις για κάθε πηγή εισοδήματος, με αποτέλεσμα κάποιος που είχε δύο διαφορετικές ή και παραπάνω πηγές εσόδων να έπρεπε να κάνει δύο φορολογικές δηλώσεις. Συνεπώς, ο νόμος

έγινε γνωστός και ως «αναλυτική φορολογία εισοδήματος» (Τσιατούρας, 2013).

Προχωρώντας στην ιστορία και μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, οι νομοθέτες σκέφτηκαν την εναλλαγή από το συγκεκριμένο σύστημα της αναλυτικής φορολογίας εισοδήματος, που ήδη είχε αρχίσει να παρακμάζει, σε ένα νέο ενιαίο σύστημα φορολογίας εισοδήματος. Το διάταγμα αυτό (νομοσχέδιο 3323/55) έγινε οριστικό περίπου το 1955 και σύμφωνα με αυτό θα έπρεπε να επιβάλλεται ενιαίος φόρος, έπειτα από τον υπολογισμό του καθαρού εισοδήματος στο σύνολό του, για κάθε φυσικό πρόσωπο, ασχέτως από την πηγή του (Τσιατούρας, 2013).

Έχοντας εφαρμοστεί ο νόμος που αφορούσε τα φυσικά πρόσωπα, στην πορεία κατά το 1958 έγινε οριστικό και θεσπίστηκε . Στη συνέχεια ο νομοθέτης προετοίμαζε και το νομοσχέδιο για τα νομικά πρόσωπα και το 1958 οριστικοποιήθηκε το νομοσχέδιο 3843/58 που αφορούσε την φορολογία του εισοδήματος και για τα νομικά πρόσωπα. Τα δύο αυτά νομοσχέδια, επιδέχθηκαν αρκετές τροποποιήσεις, μιας και ίσχυσαν μέχρι και το 1989, για να βελτιωθούν καταστάσεις και να γίνεται το σύστημα ολοένα και καλύτερο και πιο ολοκληρωμένο και να καλύπτει όλο και πιο πολλές περιπτώσεις των φορολογουμένων (Τσιατούρας, 2013, Σταματόπουλος & Καραβοκύρης, 2009).

Στην συνέχεια, το 1989 – οπότε και έπαψε η ισχύς των δύο προηγούμενων νομοσχεδίων – αυτά κωδικοποιήθηκαν στον «Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος» (Κ.Φ.Ε.). Η κωδικοποίηση αυτή έγινε με προεδρικό διάταγμα, υπ' αριθμόν 129/89 και περιλάμβανε σύνολο 104 άρθρα. Στο συγκεκριμένο νομοθέτημα τα άρθρα 1-85 αφορούσαν τη φορολογία εισοδήματος των φυσικών προσώπων και τα άρθρα 86-104 αφορούσαν τη φορολογία εισοδήματος των νομικών προσώπων. Στην πορεία και με

περεταίρω αλλαγές, θεσπίστηκε νέα κωδικοποίηση, με τον νόμο 2238/94. Σύμφωνα με τον προαναφερθέντα νόμο τα πρώτα 97 άρθρα αφορούσαν την φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων, ενώ τα άρθρα 98-118 αφορούσαν την φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων (Καραφάς, 2013, Καβαλάκης, 2008).

Ο φορολογικός νόμος 2238/94 (ΦΕΚ 151 Α΄/16.9.2002) (Καραφάς, 2013) κυρώθηκε ως κώδικας φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων. Δεν επήλθαν σπουδαίες αλλαγές, παρά τις πολλές τροποποιήσεις που δέχθηκε το νομοθέτημα μέχρι και την 31.12.2013 με τους τελευταίους ψηφισμένους φορολογικούς νόμους (Ν. 4110/13, Ν. 4111/13, Ν. 4141/13, Ν. 4127/13) οι οποίοι εφαρμόζονταν για τις δηλώσεις που υποβλήθηκαν υποχρεωτικά ηλεκτρονικά το οικονομικό έτος 2014. Θα λέγαμε δηλαδή, ότι εννοιολογικά και πρακτικά ο «σκελετός» της νομοθεσίας περί φορολόγησης φυσικών και νομικών προσώπων σε γενικές γραμμές παρέμεινε ίδιος (Γεωργιάδης & Μπουνέλλος, 2012).

Όπως θα δούμε και στα κεφάλαια που αναλύονται παρακάτω, το ιστορικό των νομοθετικών αλλαγών σχετικά με την φορολογία των εισοδημάτων, ολοκληρώνεται με την θέσπιση του νόμου 4172/2013, στον οποίο απλοποιούνται κατά πολύ τα δεδομένα και γίνονται περισσότερα αυτοματοποιημένα και σεβόμενα τη σύγχρονη εποχή, τις ανάγκες των πολιτών αλλά και συμβαδίζοντας με τις συνθήκες της εθνικής οικονομίας, που επιτάσσουν την λήψη από την κυβέρνηση συγκεκριμένων μέτρων. Ο νέος νόμος περιλαμβάνει πολύ λιγότερα άρθρα για κάθε κατηγορία φορολογουμένων και επομένως συμπεραίνουμε ότι μπορεί κανείς πολύ πιο εύκολα να κατανοήσει το περιεχόμενο του νόμου, να συμβαδίσει με αυτό, ενώ και οι ίδιοι οι οικονομικοί σύμβουλοι και οι λογιστές, μπορούν να τον μελετήσουν πολύ πιο εύκολα και να παρέχουν καλύτερες συμβουλές στους

πολίτες με τους οποίους συνεργάζονται (Σταματόπουλος & Καραβοκύρης, 2012).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΩΔΙΚΑ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ Ν. 4172/2013

2.1. Ποιες εκπτώσεις Φόρου Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων ίσχυαν για το οικ. έτος 2013.

Έχοντας αναγνώσει τον Νόμο Φορολογίας Εισοδήματος των Φυσικών Προσώπων που ίσχυε για τις φορολογικές δηλώσεις έως και πέρυσι, δηλαδή τον νόμο 2238/1994, προέκυψε ότι τα Φυσικά Πρόσωπα, επιδέχονταν κάποιες εκπτώσεις φόρου που έπρεπε να καταβληθεί και τις οποίες παρουσιάζουμε αναλυτικά παρακάτω.

2.1.1. Δαπάνη Ενοικίου

Σε περίπτωση που κάποιος κατέβαλε χρηματικό ποσό έναντι της ενοικίασης κάποιου ακινήτου, θα μπορούσε αντί των οικείων αποδείξεων που αφορούσαν την καταβολή του ενοικίου, να προβεί στην υποβολή υπεύθυνης δήλωσης, σύμφωνα με την οποία θα αναφέρεται το ακριβές ποσό καταβολής για το ενοίκιο, καθώς και τα ονόματα των δικαιούχων του ακινήτου και ο Α.Φ.Μ. τους. Οι ίδιες συνθήκες ισχύουν και στην περίπτωση που καταβληθεί κάποιο ποσό για ενοικίαση ακινήτου, για τα τέκνα του φορολογουμένου που μπορεί να σπουδάζουν σε πόλη στην οποία δεν κατέχει ιδιόκτητο ακίνητο. Την έκπτωση αυτή δέχεται κάποιος όταν, αναγράφεται στις οικείες ενδείξεις της δήλωσης φόρου εισοδήματος ο Α.Φ.Μ. του εκμισθωτή και σε περίπτωση που ο δεύτερος δεν κατοικεί στην Ελλάδα, αναφέρεται ο Α.Φ.Μ. του πληρεξουσίου. Ποσοστό 10% της δαπάνης ενοικίου, η οποία δεν μπορεί να υπερβεί τα 1.000 ευρώ, μειώνει το συνολικό φόρο (Καραφάς, 2013).

Σε περίπτωση που κάποιος λαμβάνει στεγαστικό επίδομα δεν μπορεί να είναι δικαιούχος της έκπτωσης αυτής. Ομοίως, ο φορολογούμενος δεν είναι αποδέκτης της έκπτωσης αυτής, όταν συγγενείς με α' βαθμό συγγένειας διαθέτουν την πλήρη κυριότητα ή και κατοχή εξολοκλήρου σε ακίνητο – οικία, της οποίας η επιφάνεια είναι ίση ή μεγαλύτερη με εκείνη την κατοικία που ενοικιάζει.

2.1.2. Δαπάνη για ασφάλιστρα ζωής ή θανάτου

Για να αποδοθεί η συγκεκριμένη έκπτωση, θα πρέπει να παρουσιαστεί απόδειξη καταβολής των ασφαλίσεων, στην οποία θα αναφέρονται πλήρως, το ακριβές καθαρό ποσό των ασφαλίσεων, το είδος της

ασφαλιστικής κάλυψης που παρέχεται και οποιαδήποτε επιπλέον επιβάρυνση στον ασφαλισμένο, καθώς και τα ονόματα των συμβαλλόμενων και ο αριθμός και η ημερομηνία υπογραφής των ασφαλιστρών. Και στην συγκεκριμένη περίπτωση η μείωση στον συνολικό φόρο προερχόταν από το 10% της δαπάνης για τα ασφάλιστρα που θα έπρεπε να κυμαίνεται σε ποσά μεταξύ 1200 – 2400 € (Καραφάς, 2013).

2.1.3. Δαπάνες για δίδακτρα

Οι συγκεκριμένες δαπάνες αφορούν μαθήματα που γίνονται είτε κατ' οίκον είτε και σε φροντιστήρια. Θα πρέπει να παρέχεται ακριβής απόδειξη, στην οποία θα αναγράφεται το ποσό πληρωμής, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του Κ.Β.Σ. (εφόσον αναφερόμαστε σε περσινά δεδομένα). Η έκπτωση που υπάρχει στην συγκεκριμένη περίπτωση αφορά ποσοστό 10% και για ποσά που δεν υπερβαίνουν τα 1000 € (Καραφάς, 2013).

2.1.4. Δαπάνη για ασφαλιστικές εισφορές

Αφορά τις εισφορές σε ταμεία ασφάλισης για τον κάθε ασφαλιζόμενο. Για να αποδεχθεί κανείς την συγκεκριμένη έκπτωση θα πρέπει να καταθέσει την απόδειξη από τον ασφαλιστικό φορέα που αναγράφει το ποσό των ασφαλιστικών εισφορών που καταβλήθηκαν σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις της νομοθεσίας. Σε περίπτωση προαιρετικής ασφάλισης θα πρέπει και τα ποσά αυτά να συνυπολογίζονται και η τελική έκπτωση ανέρχεται σε ποσοστό 10% επί της συνολικής δαπάνης ανεξαρτήτως ποσού (Τσιατούρας, 2013).

2.1.5. Δαπάνες για ιατρική – νοσοκομειακή περίθαλψη

Αφορά όλες τις δαπάνες που προέρχονται από ιατρικές εξετάσεις, θεραπείες και νοσοκομειακή περίθαλψη ανεξαρτήτως του είδους. Δεν περιλαμβάνονται οι δαπάνες διαρκούς κάλυψης ιατρικών αναγκών, καθώς και σε ιατρικά κέντρα ή κλινικές. Θα πρέπει να κατατεθούν για αυτό τον λόγο διπλότυπες αποδείξεις, που εκδίδονται από τους θεράποντες σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Β.Σ (Τσιατούρας, 2013).

2.1.6. Δαπάνες για δωρεές

Οι δωρεές ή χορηγίες αυτές μπορούν να αφορούν διάφορα ιδρύματα, κοινωφελείς οργανώσεις και νοσοκομεία. Ποσοστό 10% αυτών των δαπανών μειώνει το φόρο. Η μείωση αυτή γίνεται εφόσον τα ποσά των δωρεών και χορηγιών υπερβαίνουν συνολικά τα 100 ευρώ (Τότσης, 2013).

2.1.5. Δαπάνες για τόκους

Οι αποδείξεις καταβολής των τόκων αφορούν στεγαστικά δάνεια, δάνεια που λαμβάνονται για εξόφληση παλιών στεγαστικών δανείων, στεγαστικά δάνεια για απόκτηση πρώτης κατοικίας, προκαταβολές που έχουν χορηγηθεί από τα Ταμεία Αλληλοβοηθείας Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας, δάνεια που έχουν χορηγηθεί από τράπεζες, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα Ταχυδρομικά Ταμιευτήρια και λοιπούς πιστωτικούς οργανισμούς στο φορολογούμενο για αναστήλωση, επισκευή, συντήρηση ή εξωραϊσμό διατηρητέων κτισμάτων. Στη βεβαίωση καταβολής των τόκων στεγαστικών δανείων για απόκτηση πρώτης

κατοικίας, θα αναγράφεται η συνολική επιφάνεια της κατοικίας, που αποκτιέται, σε τετραγωνικά μέτρα, καθώς και το ποσό του δανείου. Εάν το δάνειο έχουν λάβει οι σύζυγοι από κοινού, στη βεβαίωση του καθενός θα αναγράφεται το ποσό του δανείου που του αναλογεί (Τότσης, 2013).

2.1.6. Δαπάνη για ενεργειακή αναβάθμιση του ακινήτου

Οι δαπάνες αυτές αφορούν την αντικατάσταση του λέβητα πετρελαίου για την εγκατάσταση τηλεθέρμανσης ή για νέα εγκατάσταση τηλεθέρμανσης ή συστήματος που κάνει χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και για παρεμβάσεις στο υφιστάμενο σύστημα που αφορούν σε σύστημα αντιστάθμισης στον καυστήρα/λέβητα σε συνδυασμό με αυτονομία θέρμανσης και μόνωση σωληνώσεων, την αλλαγή εγκατάστασης κεντρικού κλιματισμού χρήσης καυσίμου από πετρέλαιο σε φυσικό αέριο ή για νέα εγκατάσταση φυσικού αερίου, την αγορά και εγκατάσταση ηλιακών συλλεκτών και για την εγκατάσταση κεντρικού κλιματισμού με χρήση ηλιακής ενέργειας, την αγορά και εγκατάσταση αποκεντρωμένων συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που βασίζονται σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (φωτοβολταϊκά, μικρές ανεμογεννήτριες) και συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και ψύξης - θέρμανσης με χρήση φυσικού αερίου ή ανανεώσιμων πηγών, τη θερμομόνωση σε υφιστάμενα κτήρια με τοποθέτηση διπλών θερμομονωτικών υαλοπινάκων και θερμομονωτικών πλαισίων/κουφωμάτων (και τοποθέτηση θερμομόνωσης στο κέλυφος ή/και στην οροφή (δώμα ή στέγη) και τη διενέργεια ενεργειακής επιθεώρησης από αρμόδιο επιθεωρητή. Ποσοστό 10% της δαπάνης για ενεργειακή αναβάθμιση ακινήτου αφαιρείται από το φόρο και το ποσό της δαπάνης επί της οποίας υπολογίζεται η μείωση δε μπορεί να υπερβεί τις 3.000 ευρώ (Τότσης, 2013).

2.2. Τρόπος φορολόγησης των εισοδημάτων των φυσικών προσώπων για το οικ. Έτος 2014.

Με την νέα νομοθεσία, καταργούνται πολλές από τις ελαφρύνσεις στους φόρους ή αφορολόγητα ποσά και φοροαπαλλαγές. Έτσι επιβαρύνονται περισσότερο οι φορολογούμενοι για το 2014 με επιπλέον φόρους.

Το εισόδημα του έτους για τους μισθωτούς και συνταξιούχους φορολογείται ως εξής:

- 22% για τα πρώτα 25.000 ευρώ,
- 32% για τα επόμενα 17.000 ευρώ, από τις 25.001 έως τις 42.000 ευρώ,
- 42% για το επιπλέον ποσό, πέραν των 42.000 ευρώ.

Παρόλα αυτά, υπάρχει μείωση φόρου, για τους μισθωτούς και συνταξιούχους, που υπολογίζεται με βάση τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Για εισόδημα μέχρι και 21.000 ευρώ κατά 2.100 ευρώ.
- Για εισόδημα πάνω από 21.000 ευρώ το ποσό μείωσης των 2.100 ευρώ περιορίζεται κατά 100 ευρώ ανά 1.000 ευρώ εισοδήματος και μέχρι εξαντλήσεως του ποσού των 2.100 ευρώ.

Στην περίπτωση, λόγου χάρη, φορολογούμενου με ετήσιο εισόδημα στα 15.000 ευρώ, ο φόρος που αναλογεί είναι 3.300 ευρώ. Μετά την αφαίρεση της έκπτωσης των 2.100 ευρώ ο τελικός φόρος θα ανέλθει στα 1.200 ευρώ. Επιπρόσθετη η φορολόγηση επεκτείνεται, σύμφωνα και πάλι με την

κλίμακα των μισθωτών και συνταξιούχων και στα μπλοκάκια, με την προϋπόθεση βέβαια ότι τα άτομα (φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου) στα οποία παρέχουν τις υπηρεσίες δεν είναι άνω των τριών σε αριθμό, ενώ επίσης θα πρέπει να διαθέτουν έγγραφη σύμβαση με τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα στα οποία παρέχουν τις υπηρεσίες τους.

Σε περίπτωση που τα άτομα που αναφέρονται, ξεπερνούν τον επιτρεπτό αριθμό, το 75% των ακαθαρίστων εσόδων που προκύπτουν από το εισόδημα από ελευθέριο επάγγελμα ή ατομική επιχείρηση προέρχεται από ένα από τα φυσικά ή νομικά στα οποία παρέχουν τις υπηρεσίες τους. Σε περιπτώσεις υπόλοιπων επιχειρηματικών δαπανών που καταχωρούνται από τους επαγγελματίες – κατόχους επιχειρήσεων στα βιβλία, δεν δικαιούνται επιπλέον έκπτωση.

Τώρα όσον αφορά δύο άλλες κατηγορίες, οι αξιωματικοί και το κατώτερο πλήρωμα του εμπορικού ναυτικού καθώς και οι αγρότες, θα δούμε ότι στην πρώτη κατηγορία ο φόρος επί των αμοιβών που προέρχονται από την παροχή υπηρεσιών σε εμπορικά πλοία, υπολογίζεται με τον εξής τρόπο: εφαρμόζεται αναλογικός συντελεστής 15% ή 10% για τους αξιωματικούς και το κατώτερο πλήρωμα αντίστοιχα, ως προς το εισόδημα που προέρχεται από το 2013 και έπειτα, ενώ στην δεύτερη κατηγορία για το δηλωθέν εισόδημα από ατομική γεωργική επιχείρηση εφαρμόζεται αυτοτελώς η κλίμακα μισθωτών – συνταξιούχων (Τσιατούρας, 2013).

2.2.1. Ποιες δαπάνες αναγνωρίζει η εφορία

Για ορισμένες από τις καταβαλλόμενες δαπάνες που θα δούμε και παρακάτω, το ποσό για τον προκύπτον φόρο, μειώνεται μέσω έκπτωσης 10%. Οι δαπάνες αυτές αφορούν:

- Τα έξοδα ιατρικό-νοσοκομειακής περίθαλψης. Αυτά μπορούν να αφορούν είτε τον ίδιο τον φορολογούμενο είτε και τα άμεσα εξαρτώμενα από αυτόν μέλη, σε περιπτώσεις που υπερβαίνουν το 5% του ετήσιου φορολογητέου εισοδήματος. Στην περίπτωση αυτή το ποσό που προκύπτει από την έκπτωση δεν μπορεί να είναι περισσότερο από 3.000 ευρώ.
- Σε περίπτωση διαζυγίου και μετά την εκδίκαση της υπόθεσης, το ποσό της διατροφής που έχει οριστεί να καταβάλλεται στον άλλο τέως σύζυγο, συγκαταλέγεται στο φορολογητέο εισόδημα και η τελική μείωση που επιδέχεται δεν μπορεί να ξεπερνά τα 1.500 ευρώ.
- Τις οποιεσδήποτε παροχές – δωρεές μπορεί να κάνει κάποιος, αρκεί να τις καταβάλει ο ίδιος (Τσιατούρας, 2013).

2.2.2. Όριο αποδείξεων για το 2013

Όσον αφορά τις αποδείξεις που προσκομίζονται και συμπεριλαμβάνονται στην φορολογική δήλωση που θα υποβληθεί με το άνοιγμα του συστήματος την άνοιξη του 2014, αυτές θα πρέπει να έχουν αξία ίση με το 25% του ετήσιου εισοδήματος που θα δηλωθεί και σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα 10.500 ευρώ. Όταν η φορολογική δήλωση γίνεται για συζυγούς, το σύνολο των δαπανών υπολογίζεται αθροιστικά, στην περίπτωση μόνο όπου έχουν περιλάβει τις δαπάνες σε εμπρόθεσμη δήλωση, και φαίνονται επιμερισμένες στους συζύγους σύμφωνα πάντα με το ετήσιο δηλωθέν και φορολογηθέν ατομικό εισόδημα που αναφέρεται στην δήλωση τους και συμβαδίζει με την κλίμακα μισθωτών και συνταξιούχων.

Σε περιπτώσεις όπου το ποσό που προκύπτει από τις αποδείξεις που προσκομίζονται είναι μικρότερο από τα 10.500 ευρώ, τότε ο φόρος που επιβάλλεται υπολογίζεται με συντελεστή 22% επί της διαφοράς. Επί παραδείγματι, αν κάποιος φορολογούμενος έχει εισόδημα 25.000 ευρώ, οι αποδείξεις που θα πρέπει να υποβάλει στην εφορία είναι συνολικού ποσού 6.250 ευρώ. Σε οποιαδήποτε περίπτωση που μπορεί οι συγκεντρωθείσες αποδείξεις να είναι μικρότερες από αυτές που προβλέπονται, θα πρέπει να πληρώσει επιπλέον φόρο το ποσό της διαφοράς επί 22%. Γεγονός είναι πάντως ότι και για το 2014 ισχύει η συλλογή και η προσκόμιση αποδείξεων από τους έλληνες φορολογούμενους (Τσιατούρας, 2013).

Στο σημείο αυτό, καλό θα ήταν να παραθέσουμε δαπάνες, οι οποίες δεν συνυπολογίζονται στην κάλυψη του 25% του δηλωθέντος ετησίου εισοδήματος. Αυτές οι δαπάνες αφορούν:

- Ύδρευση, αποχέτευση, ηλεκτρικό ρεύμα, τηλεφωνικές υπηρεσίες και δημοτικά τέλη
- Ιατρική και νοσοκομειακή περίθαλψη
- Αγορές ακινήτων και αυτοκινήτων
- Αγορά φωτοβολταϊκών συστημάτων και καυσίμων (πετρελαίου θέρμανσης, υγραερίου ή φυσικού αερίου)
- Οποιοδήποτε τύπου ασφάλιστρα
- Ενοίκια για την κύρια κατοικία ή για κατοικία τέκνων που πραγματοποιούν τις σπουδές τους σε άλλη πόλη
- Τέλη κυκλοφορίας
- Εισιτήρια διαφόρων μεταφορικών μέσων

- Αγορά οποιουδήποτε αντικειμένου κόστους άνω των 10.000 ευρώ, που λαμβάνεται υπόψη για τον τεκμαρτό προσδιορισμό του εισοδήματος
- Υπηρεσίες ταχυδρομείου και ταχυμεταφορών
- Υπηρεσίες συνδρομητικής τηλεόρασης
- Τυχερά παιχνίδια (Τσιατούρας, 2013)

Σε όλες τις υπόλοιπες δαπάνες που ορίζονται από την αγορά και λήψη αγαθών και υπηρεσιών, ισχύει η περίληψη τους στην κάλυψη του 25% του δηλωθέντος ετήσιου εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες.

Ας αναφέρουμε στο σημείο αυτό και κλείνοντας το συγκεκριμένο υποκεφάλαιο, ποιοι δεν είναι υπόχρεοι προσκόμισης αποδείξεων. Αυτοί είναι οι υπάλληλοι του υπουργείου Εξωτερικών και των λοιπών δημόσιων πολιτικών υπηρεσιών, του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, της Μόνιμης Αντιπροσωπείας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, στρατιωτικοί που υπηρετούν στην αλλοδαπή, υπάλληλοι του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών, υπάλληλοι του Εθνικού Οργανισμού Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων, υπάλληλοι της Πανελληνίας Συνομοσπονδίας Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών που υπηρετούν στα οικεία αντιπροσωπευτικά γραφεία τους στις Βρυξέλλες.

Πλην αυτών, επίσης υπόχρεοι για προσκόμιση αποδείξεων δεν είναι και όσοι διαμένουν σε οίκο ευγηρίας ή σε ψυχιατρικά καταστήματα, καθώς και όσοι εκτίουν ποινή φυλάκισης (Καραφάς, 2013).

2.2.3. Αύξηση στους φόρους και στα ενοίκια

Δυστυχώς, από τις φορολογικές δηλώσεις της χρήσης του 2013, οι φορολογούμενοι ιδιοκτήτες ακινήτων θα κληθούν να πληρώσουν φόρους αυξημένους μέχρι και 300%, ειδικά όσοι έχουν αποκλειστικά εισοδήματα από ενοίκια. Η κατάσταση αυτή που επιβαρύνει την συγκεκριμένη ομάδα φορολογουμένων, συμβαίνει καθώς προβλέπεται τροποποίηση στον προσδιορισμό του φόρου, οποίος υπολογίζεται πλέον με ξεχωριστό συντελεστή 10% για δηλωθέντα εισοδήματα έως 12.000 ευρώ και με συντελεστή 33% για εισοδήματα που ξεπερνούν τις 12.000 ευρώ.

Αν παρόλα αυτά, οι φορολογούμενοι δεν έχουν αποκλειστικά εισοδήματα από την ενοικίαση των ακινήτων τους, αλλά το εισόδημα αυτό είναι πρόσθετο, πλην των μισθών και των συντάξεων, ευνοούνται από τους συγκεκριμένους συντελεστές. Προκειμένου όμως κάποιος να μην φορολογηθεί για ενοίκια τα οποία δεν έχουν εισπραχθεί από ένα ή περισσότερα ακίνητα, θα πρέπει να εκχωρήσουν τα ανείσπρακτα ενοίκια στο Δημόσιο.

Έτσι, ας αναφέρουμε το παράδειγμα ενός φορολογούμενου που δηλώνει ετήσιο εισόδημα 11.000 ευρώ, που προέρχεται μόνο από την είσπραξη ενοικίων. Όπως αναφέραμε και προηγουμένως, ο συγκεκριμένος φορολογούμενος θα επιβαρυνθεί με φόρο 1.100 ευρώ που θα πρέπει να καταβάλει στην εφορία. Δυστυχώς, εδώ προκύπτει μια μεγάλη αδικία σε σχέση με τις προηγούμενες φορολογικές δηλώσεις, καθώς μέχρι και πέρυσι ο φόρος που προέκυπτε με υπολογισμό με βάση την κλίμακα των μισθωτών και συνταξιούχων ήταν χονδρικά 320 ευρώ, γεγονός που μας δίνει ως συμπέρασμα ότι το σύνολο των φόρων για το 2014 είναι αυξημένο περίπου κατά 280%.

Παρόλα αυτά, μια τύπου κλίμακας εξακολουθεί να υπάρχει μιας και σε γενικές γραμμές, παράλληλα με την αύξηση των εισοδημάτων που προκύπτει από την είσπραξη ενοικίων, και το νέο σύστημα κινείται ευνοϊκότερα, μιας και ο ανώτατος συντελεστής για αυτήν την κατηγορία είναι 33%, ενώ στις περιπτώσεις μισθωτών και συνταξιούχων αγγίζει το 42%.

Ας αναφέρουμε κλείνοντας αυτό το τμήμα του κεφαλαίου, ότι για το ακαθάριστο εισόδημα από τα ακίνητα, υπολογίζεται πρόσθετος-συμπληρωματικός φόρος με συντελεστή 1,5%, στην περίπτωση που το εισόδημα οφείλεται σε είσπραξη ενοικίων από οικία μεγαλύτερη των 300 τ.μ. Στις περιπτώσεις δε, που το ακίνητο είναι άνω των 300 τ.μ. το ακαθάριστο ποσό αυτού υποβάλλεται σε συμπληρωματικό φόρο που υπολογίζεται με συντελεστή 3% (Καραφάς, 2013).

2.2.4. Απομάκρυνση του αφορολογήτου και εισαγωγή τέλους επιτηδεύματος

Δυστυχώς, η αύξηση των φόρων επιβαρύνει και τους ελεύθερους επαγγελματίες, μιας και τροποποιείται ο τρόπος φορολόγησης και των δικών τους εισοδημάτων. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται από την νομοθεσία, το όριο του αφορολογήτου έως 5.000 ευρώ που ίσχυε μέχρι και τις φορολογικές δηλώσεις του προηγούμενου έτους χρήσης καταργείται, όπως επίσης καταργούνται και οι φοροαπαλλαγές τις οποίες απολάμβαναν ορισμένοι εκ των ελεύθερων επαγγελματιών. Πλέον, επιβάλλεται φόρος 26% από το πρώτο ευρώ του ετησίου εισοδήματος, γεγονός που επιβαρύνει

σε τεράστιο βαθμό τους ήδη σε δύσκολη θέση, ελεύθερους επαγγελματίες. Περισσότερη φορολογική επιβάρυνση, θα «δεχθούν» οι ελεύθεροι επαγγελματίες με ετήσια εισοδήματα έως 55.000 ευρώ, ενώ παρόμοιος τρόπος φορολόγησης θα υποβληθεί σε όσους το σύστημα επιβάλει φόρο σχετικά με τα τεκμήρια διαβίωσης. Οι επαγγελματίες όμως με εισοδήματα από 60.000 ευρώ και άνω, θα έχουν να αντιμετωπίσουν μικρότερη επιβάρυνση φόρων για το ερχόμενο έτος.

Στο σημείο αυτό ας αναφέρουμε τις αλλαγές που προκύπτουν για τους επαγγελματίες και τις ατομικές επιχειρήσεις.

- Επιβάλλεται συντελεστής 26% από το πρώτο ευρώ στο σύνολο του ετησίου εισοδήματος που προέρχεται από επιχειρηματική δραστηριότητα (από ατομική εμπορική επιχείρηση, ατομική επιχείρηση παροχής υπηρεσιών ή ελευθέριο επάγγελμα), εφόσον το εισόδημα αυτό δεν υπερβαίνει τις 50.000 ευρώ. Εάν το εισόδημα υπερβαίνει τις 50.000 ευρώ, τότε το τμήμα του εισοδήματος μέχρι το επίπεδο των 50.000 ευρώ θα φορολογείται με 26% και το τμήμα του εισοδήματος πάνω από το επίπεδο των 50.000 ευρώ θα φορολογείται με 33%.
- Διατηρούνται τα τεκμήρια διαβίωσης
- Καταργείται το αφορολόγητο όριο των 5.000 ευρώ καθώς και τα πρόσθετα αφορολόγητα για τα παιδιά.
- Καταργούνται οι φοροαπαλλαγές που μέχρι σήμερα οδηγούσαν σε μείωση του φόρου (ενοίκια, ιατρικά έξοδα, στεγαστικό δάνειο, δίδακτρα κ.λπ.).

- Δεν ισχύει το μέτρο της συλλογής αποδείξεων για την κάλυψη του 25% του εισοδήματός τους.
- Διατηρείται το τέλος επιτηδεύματος 650 ευρώ για ατομικές εμπορικές επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες. Για κάθε υποκατάστημα το τέλος επιτηδεύματος ανέρχεται σε 600 ευρώ. Τέλος επιτηδεύματος 500 ευρώ θα καταβάλλουν οι αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες καθώς και τα φυσικά πρόσωπα που το εισόδημά τους προέρχεται από ατομική επιχείρηση παροχής υπηρεσιών ή ελευθέριο επάγγελμα και έχουν έγγραφη σύμβαση με μέχρι 3 φυσικά ή/ και νομικά πρόσωπα, ή το 75% των ακαθάριστων εσόδων τους προέρχεται από 1 φυσικό ή/ και νομικό πρόσωπο.
- Συνεχίζουν να πληρώνουν ειδική εισφορά αλληλεγγύης 1% - 4% που επιβάλλεται στα εισοδήματα άνω των 12.000 ευρώ.
- Στο ποσό του φόρου υπολογίζεται προκαταβολή φόρου για το επόμενο έτος με συντελεστή 55% (Καραφάς, 2013).

2.3. Η κλίμακα των τριών συντελεστών εισοδήματος

Ο φόρος για τα εισοδήματα που προκύπτουν από μισθούς και συντάξεις, εμπίπτει στον υπολογισμό με μια απλή φορολογική κλίμακα τριών συντελεστών και με έκπτωση φόρου σταθερή για ποσά εισοδημάτων μέχρι 21.000 ευρώ. Η έκπτωση αυτή μειώνεται μέχρι τελικά να μηδενιστεί για ποσά εισοδημάτων από 21.001 έως 42.000 ευρώ.

Το εκκαθαριστικό σημείωμα δεν είναι υποχρεωτικό για τους μισθωτούς με έναν εργοδότη. Σε πλήρη αντίθεση φαίνεται να είναι πολλοί συνταξιούχοι

που θα επιβαρυνθούν με επιπλέον φόρο, ενώ το ίδιο θα συμβεί και για όσους μισθωτούς έχουν πολλούς εργοδότες ή εισοδήματα από άλλες πηγές.

Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, το συνολικό ετήσιο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες (από μισθούς, συντάξεις, επιδόματα, παροχές σε είδος κ.λπ.) φορολογείται με κλίμακα τριών συντελεστών φόρου: 22% για τα πρώτα 25.000 ευρώ, 32% για τα επόμενα 17.000 ευρώ (από τις 25.001 έως τις 42.000 ευρώ) και 42% για το επιπλέον ποσό, πέραν των 42.000 ευρώ. Η κλίμακα αυτή μειώνει το ποσό του φόρου κατά 2.100 ευρώ, στην περίπτωση βέβαια μόνον που το ετήσιο εισόδημα είναι έως και 21.000 ευρώ. Σε περίπτωση που ο φόρος που προκύπτει από την κλίμακα είναι μικρότερος των 2.100 ευρώ τότε το ποσό μείωσης περιορίζεται στο ίδιο ύψος με το ποσό του φόρου (Καραφάς, 2013).

Για ετήσιο εισόδημα πάνω από 21.000 ευρώ, η έκπτωση φόρου των 2.100 ευρώ μειώνεται κατά το 10% του ποσού κατά το οποίο το εισόδημα υπερβαίνει τις 21.000 ευρώ.

Ας δούμε όμως ορισμένα παραδείγματά για να το κατανοήσουμε καλύτερα:

Έκπτωση με εισόδημα 25.000 ευρώ

-Σε δηλωθέν εισόδημα 25.000 ευρώ αντιστοιχεί έκπτωση φόρου 1.700 ευρώ. Η έκπτωση αυτή προκύπτει ως εξής: 1.700 ευρώ = 2.100 ευρώ μείον 400 ευρώ, δηλαδή μείον το 10% του ποσού των 4.000 ευρώ κατά το οποίο το εισόδημα των 25.000 ευρώ υπερβαίνει το όριο των 21.000 ευρώ.

Ο φόρος που αναλογεί στο εισόδημα των 25.000 ευρώ με βάση την κλίμακα ανέρχεται σε 5.500 ευρώ ($25.000 \times 22\% = 5.500$). Από το ποσό των 5.500 ευρώ αφαιρείται, στη συνέχεια, το ποσό της έκπτωσης φόρου των 1.700 ευρώ και ο τελικός φόρος που προκύπτει είναι 3.800 ευρώ ($5.500 - 1.700 = 3.800$).

Έκπτωση με εισόδημα 26.000 ευρώ

-Σε δηλωθέν εισόδημα 26.000 ευρώ αντιστοιχεί έκπτωση φόρου 1.600 ευρώ. Η έκπτωση αυτή προκύπτει ως εξής: 1.600 ευρώ = 2.100 ευρώ μείον 500 ευρώ, δηλαδή μείον το 10% του ποσού των 5.000 ευρώ κατά το οποίο το εισόδημα των 26.000 ευρώ υπερβαίνει το όριο των 21.000 ευρώ.

Ο φόρος που αναλογεί στο εισόδημα των 26.000 ευρώ με βάση την κλίμακα ανέρχεται σε 5.820 ευρώ ($25.000 \times 22\% = 5.500$ και $1.000 \times 32\% = 320$). Από το ποσό των 5.820 ευρώ αφαιρείται, στη συνέχεια, το ποσό της έκπτωσης φόρου των 1.600 ευρώ και ο τελικός φόρος που προκύπτει είναι 4.220 ευρώ ($5.820 - 1.600 = 4.220$).

Έκπτωση με εισόδημα 25.300 ευρώ

-Σε δηλωθέν εισόδημα 25.300 ευρώ αντιστοιχεί έκπτωση φόρου 1.670 ευρώ. Η έκπτωση αυτή προκύπτει ως εξής: 1.670 ευρώ = 2.100 ευρώ μείον 430 ευρώ, δηλαδή μείον το 10% του ποσού των 4.300 ευρώ κατά το οποίο το εισόδημα των 25.300 ευρώ υπερβαίνει το όριο των 21.000 ευρώ. Ο φόρος που αναλογεί στο εισόδημα των 25.300 ευρώ με βάση την κλίμακα ανέρχεται σε 5.596 ευρώ ($25.000 \times 22\% = 5.500$ και $300 \times 32\% = 96$). Από το ποσό των 5.596 ευρώ αφαιρείται, στη συνέχεια, το ποσό της

έκπτωσης φόρου των 1.670 ευρώ και ο τελικός φόρος που προκύπτει είναι 3.926 ευρώ ($5.596 - 1.670 = 3.926$) (Τσιατούρας, 2013).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΦΟΡΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

3.1. Η Έννοια του φόρου

Για την προσέγγιση της έννοιας του φόρου έχουν δοθεί πληθώρα ορισμών. Σύμφωνα με τον διάσημο Γάλλο οικονομολόγο Caston Zeze ο οποίος είναι ο θεμελιωτής της δημοσιονομικής επιστήμης στην Γαλλία και ο ορισμός του έγινε αποδεκτός από την Ελληνική επιστήμη, αναφέρει ότι ο φόρος είναι το χρηματικό ποσό το οποίο επιβάλλει η δημόσια εξουσία στους ιδιώτες χωρίς αντιπαροχή, προς το σκοπό κάλυψης δημόσιων βαρών. Επίσης μια άλλη έννοια που έχει δοθεί από τον Έλληνα Ιωάννη Κούλη. Κατά αυτόν αναφέρει ότι ο φόρος αποτελεί αναγκαστική μονομερή οικονομική παροχή η οποία δεν έχει την έννοια της χρηματικής παροχής αλλά αποβλέπει στην κάλυψη των χρηματικών αναγκών της Δημόσιας Αρχής.

Από άποψη του οφειλέτη καλείται η αναγκαστική παροχή ορισμένου ποσού είτε προς το κράτος είτε προς κάποιο νομικό πρόσωπο χωρίς ειδική αντιπαροχή έτσι ώστε να καλυφθούν βασικές ανάγκες όπως π.χ πληρωμή μισθών δημόσιων υπαλλήλων δαπάνες για την υγεία την παιδεία την εθνική άμυνα. Οι δήμοι και οι κοινότητες για τον σκοπό αυτό επιβάλλουν στους κατοίκους ειδικές φορολογίες οι οποίες δεν αντιστοιχούν σε ειδικό

αντάλλαγμα αλλά σε γενικό που είναι απαραίτητο για την ευημερία του πολίτη.

Συμφώνα με όσα αναφέρθηκαν παραπάνω σαν φόρο μπορούμε πολύ απλά να ορίσουμε την χρηματική παροχή των πολιτών προς το κράτος χωρίς ειδικό αντάλλαγμα με σκοπό την κάλυψη των δημόσιων δαπανών.

Τα βασικά χαρακτηριστικά στοιχεία που προκύπτουν από όσα αναφέρθηκαν παραπάνω είναι τα ακόλουθα:

- Η αναγκαστική εισφορά του πολίτη προς το κράτος για την κάλυψη σημαντικών αναγκών της χώρας.
- Η έλλειψη ειδικού ανταλλάγματος.
- Η εκπλήρωση δημόσιων δαπανών.

3.2. Ιστορική αναδρομή

Η φορολογία υπάρχει από αρχαιοτάτων χρόνων με διαφορετικές μορφές και στόχους ανάλογα με την εποχή και τις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες που επικρατούν σε κάθε πολιτεία-κράτος. Η αλλαγή του τρόπου καταβολής του φόρου έγινε με την πρώτη κοπή νομισμάτων και δεν έγινε αμέσως αλλά σταδιακά.

Έτσι, στην αρχαία Αίγυπτο υπήρχε η υποχρέωση εισφοράς προς το κράτος ενός μέρους της ετήσιας σοδειάς. Γενικά στις περισσότερες κοινωνίες τις αρχαιότητας το ποσό του φόρου ήταν ανάλογο με τις εκτάσεις της γης που κατείχε ο κάθε πολίτης. Η ανάγκη καθορισμού του αναλογούντος φόρου καθώς και είσπραξης τον οδήγησε στην δημιουργία ειδικών οικονομικών

υπηρεσιών. Αυτές οι υπηρεσίες μπορούσαν να επιβάλλουν και ποινές στις περιπτώσεις που υπήρχε προσπάθεια αποφυγής καταβολής του φόρου ή φοροδιαφυγή.

Σε άλλες περιπτώσεις η καταβολή του φόρου στις επιμέρους κοινότητες ή πόλεις ή ακόμη και επαρχίες στις οποίες ο τοπικός άρχοντας –διοικητής καθόριζε το ποσοστό φορολόγησης των πολιτών της περιοχής του. Συνήθως αυτό το ποσοστό ήταν πολύ υψηλό ώστε και να είναι συνεπής ως προς τις υποχρεώσεις του απέναντι στην κεντρική εξουσία και να μπορεί να αποκομίζει τεράστιο οικονομικό ποσό προς ίδιο όφελος.

Μερικές φορές δεν πλήρωναν μόνο πολίτες αλλά και ολόκληρα κράτη. Σε αυτές τις περιπτώσεις ένα κράτος αναγκαζόταν να πληρώνει ένα ποσό ετησίως σ' ένα άλλο κράτος έπειτα από συμφωνία που είχε υπογράψει μεταξύ τους. Όταν ένα κράτος πέραν του φόρου αναγκαζόταν να παραχωρήσει εδάφη και μέρος της κυριαρχίας του σ' ένα άλλο κράτος, τότε κατέβαλε το γνωστό φόρο υποτελείας.

Στην Ελλάδα η επιβολή φορολογίας έγινε με την εμφάνιση της με το ψηφισμό της 4η Φεβρουαρίου του 1830 ως φόρο επιτηδευματίας ενώ εδραιώθηκε με τον νόμο του 1877 όπου επιβλήθηκε φόρος εισοδήματος στο μέρισμα που διένειμαν στους μετόχους τους οι ανώνυμες εταιρείες. Πολύ αργότερα το 1909 καθιερώθηκε ο γενικός φόρος επί του πραγματικού καθαρού εισοδήματος και στην συνέχεια εξελίχθηκε στην σημερινή μορφή του ενιαίου φόρου εισοδήματος από το 1955 με το Νομοθετικό Διάταγμα (ΝΔ) 3323 για τα νομικά πρόσωπα.

Στην διάρκεια εκείνων των ετών, ωστόσο είχαν επιβληθεί διάφοροι φόροι, ο υπολογισμός των οποίων γίνονταν είτε στα προϊόντα που πουλούσαν είτε με την μορφή φόρου κατανάλωσης σε είδη πρώτης ανάγκης ή στα είδη κοινής χρήσης. Έπειτα η επιβολή φόρου στα έκτακτα κέρδη που είχαν

προκύψει κατά την περίοδο των πολέμων καθιερώθηκε με τον νόμο 1640/1919 << Περί φορολογίας καθαρών προσόδων>> ο οποίος και αποτέλεσε βασική φορολογική μεταρρύθμιση στην φορολογία εισοδήματος στην Ελλάδα μέχρι το μέσο της δεκαετίας του 1950. Επίσης ο νόμος αυτός επικράτησε και ονομάζεται αναλυτική φορολογία εισοδήματος επειδή υποβάλλονταν διαφορετικές δηλώσεις για κάθε εισόδημα. Έτσι αν κάποιος εμφάνιζε εισόδημα από μισθούς και από επιχειρήσεις, ήταν υποχρεωμένος να υποβάλλει δύο φορολογικές δηλώσεις εκτός αν είχε και άλλο εισόδημα τότε έπρεπε να υποβάλει και Τρίτη φορολογική δήλωση.

Την επόμενη δεκαετία έρχονται στο προσκήνιο της φορολογίας των νομικών προσώπων το παρόν Νομοθετικό Διάταγμα που ορίζει ότι οι ημεδαπές εταιρίες φορολογούνταν στο όνομα τους και για μη διανεμόμενα κέρδη ενώ τα κέρδη που διανέμονταν ως μερίσματα στους μετόχους ή ως αμοιβές και ποσοστό στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου φορολογούνταν στο όνομα των δικαιούχων.

Ακολούθησε η καθιέρωση του νόμου 2065/1992 με βάση την οποία εδραιώθηκε η φορολογία του συνόλου των φορολογητέων κερδών για τις ανώνυμες εταιρίες, ενώ με κάποιες παραλλαγές ίσχυε και για τις προσωπικές εταιρίες και για τις εταιρίες περιορισμένης ευθύνης.

Τέλος με τον νόμο 2238/1994 <<Κύρωση του κώδικα φορολογίας εισοδήματος για τα νομοθετικά διατάγματα>> κωδικοποιήθηκαν πλέον σε ένα ενιαίο κείμενο και με αυτόν τον νόμο τελικά καθιερώθηκε ο υφιστάμενος κώδικας φορολογίας εισοδήματος ο οποίος μέχρι σήμερα είχε δεχθεί τροποποιήσεις αναλόγως των αναγκών του φορολογικού συστήματος της χώρας.

3.3. Ποιός ο σκοπός της φορολογίας

Ο αντικειμενικός σκοπός της φορολογίας είναι τριπλός. Αρχικά θα αναφερθούμε στην χρηματοδότηση των κρατικών δαπανών, κατά την δημοσιονομική πολιτική. Το κυριότερο μέσο χρηματοδότης του Δημοσίου είναι ο φόρος, γι' αυτό και ένας από τους βασικότερους σκοπούς ενός κράτους είναι η εξασφάλιση της επάρκειας των φορολογικών εσόδων για την κάλυψη των δημόσιων δαπανών. Σκοπός του φόρου είναι η ανακατανομή των παραγωγικών πόρων της οικονομίας μεταξύ του Δημόσιου και του Ιδιωτικού τομέα και ειδικότερα η αφαίρεση παραγωγικών πόρων από τον Ιδιωτικό στον δημόσιο τομέα για την παραγωγή Δημόσιων αγαθών με σκοπό την ικανοποίηση του κοινωνικού συνόλου. Από άποψη κοινωνικής πολιτικής η κάθε κυβέρνηση θέτει κάποιες μεταρρυθμίσεις με σκοπό τα κοινωνικά ισχυρότερα στρώματα να επιβαρυνθούν με νέες φορολογίες ενώ αντίθετα να ελαφρυνθούν τα οικονομικά ασθενέστερα στρώματα. Αυτό μπορεί να το πετύχει σύμφωνα με τα ακόλουθα:

- Επιβάλλει φόρο με προοδευτικό συντελεστή στην περιούσια των ιδιωτικών οικονομιών.
- Απαλλάσσει ή επιβαρύνει με χαμηλό συντελεστή τα είδη πρώτης ανάγκης και επιβαρύνει με υψηλό συντελεστή τα είδη πολυτέλειας.
- Απαλλάσσει τις μικρότερες επιχειρήσεις από το ΦΠΑ έτσι ώστε να γίνει παραγωγή σε αυτές με χαμηλό κόστος.
- Και τέλος είναι δυνατόν με την φορολογία να εκπληρώνονται οικονομικοί σκοποί. Ο φόρος είναι ένα μέσο άσκησης οικονομικής πολιτικής ιδιαίτερα σε περιόδους οικονομικής κρίσης. Το κράτος παίρνει μέτρα μέσω των οποίων επιδιώκεται η δίκαιη κατανομή του

εθνικού εισοδήματος, της οικονομικής ανάπτυξης επίσης ενισχύει την ελληνική βιομηχανία προστατεύοντας τα ελληνικά προϊόντα και τέλος παίρνει μέτρα για να βοηθήσει περιοχές υποανάπτυκτες.

3.4. Υποκείμενο και αντικείμενο του φόρου

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του νόμου τρεις είναι οι γενικές κατηγορίες οικονομικών πράξεων που καλύπτουν το πεδίο εφαρμογής και αποτελούν το αντικείμενο επιβολής του φόρου προστιθέμενης αξίας. Οι πράξεις αυτές είναι οι εξής (Παπαδέας, 2008):

α. Παράδοση αγαθών και παροχή υπηρεσιών εφόσον πραγματοποιούνται από επαχθή αιτία στο εσωτερικό της χώρας (στην ελληνική επικράτεια) από πρόσωπο υποκείμενο στο φόρο που ενεργεί με την ιδιότητα του αυτή.

β. Εισαγωγή στο εσωτερικό της χώρας αγαθών από την αλλοδαπή. Ο Φ.Π.Α επιβάλλεται σε δύο κατηγορίες πράξεων που γίνονται στο εσωτερικό της χώρας δηλαδή στην παράδοση αγαθών και στην παροχή υπηρεσιών, καθώς και σε μία άλλη κατηγορία πράξεων που αναφέρεται στην εισαγωγή αγαθών από την αλλοδαπή.

γ. Ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών, δηλαδή οι εισαγωγές από τα κράτη-μέλη της κοινότητας. Ειδικά οι ενδοκοινοτικές αποκτήσεις υπάγονται στο Φ.Π.Α. ανεξάρτητα από την ιδιότητα του εισαγωγέα. Έτσι και ο Έλληνας ιδιώτης που αγοράζει από πωλητή που είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος, έχει την υποχρέωση καταβολής του Φ.Π.Α..

δ. Οι ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών που υπάγονται στον ειδικό φόρο κατανάλωσης, δηλαδή τσιγάρα, ποτά, πετρελαιοειδή.

Εξαίρεση περιοχής Αγίου Όρους. Με το άρθρο 1 παράγραφο 2 του νόμου ορίζεται ότι οι διατάξεις του Φ.Π.Α. δεν εφαρμόζονται στην περιοχή του Αγίου Όρους. Η περιοχή αυτή είναι κατοχυρωμένη με το άρθρο 105 του συντάγματος 1975. Έτσι η περιοχή του Αγίου Όρους θεωρείται ως ιδιόρρυθμο φορολογικό έδαφος της χώρας και τίθεται εκτός του πεδίου εφαρμογής του Φ.Π.Α.. Από το ιδιόμορφο καθεστώς του Αγίου Όρους προκύπτει ότι (Σταματόπουλος, 2010):

- Οι πράξεις που ενεργούνται στην πράξη του Αγίου Όρους δεν υπάγονται στο Φ.Π.Α..
- Οι παραδόσεις αγαθών που γίνονται από τη λοιπή χώρα προς την περιοχή του Αγίου Όρους δεν υπάγονται στο Φ.Π.Α..
- Οι παραδόσεις αγαθών από την περιοχή του Αγίου Όρους προς τη λοιπή χώρα υπάγονται στο Φ.Π.Α..

Στο φόρο υπόκεινται (Καλαμάρας & Καλαμάρα, 2013):

- κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ημεδαπό ή αλλοδαπό ή ένωση προσώπων εφόσον ασκεί με τρόπο ανεξάρτητο οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασης, τον επιδιωκόμενο σκοπό ή το αποτέλεσμα της δραστηριότητας αυτής.
- κάθε πρόσωπο το οποίο πραγματοποιεί περιστασιακά παράδοση ενός καινούριου μεταφορικού μέσου το οποίο αποστέλλεται ή μεταφέρεται σε άλλο κράτος μέλος.

- κάθε πρόσωπο το οποίο πραγματοποιεί ευκαιριακά πράξεις του άρθρου 6, εφόσον με δήλωση του ενταχθεί στο κανονικό καθεστώς Φ.Π.Α..
- η κοινοπραξία που κατασκευάζει ακίνητο με το σύστημα της αντιπαροχής καθώς και η κοινωνία που κατασκευάζει ακίνητο σε οικόπεδο ή αγροτεμάχιο που ανήκει στα μέλη της, για τις παραδόσεις και αυτοπαραδόσεις που διενεργούνται από τα μέλη τους σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 7.

Δεν θεωρείται ότι ασκούν οικονομική δραστηριότητα κατά τρόπο ανεξάρτητο οι μισθωτοί και λοιπά φυσικά πρόσωπα τα οποία συνδέονται με τον εργοδότη τους με σύμβαση εργασίας ή με οποιαδήποτε άλλη νομική σχέση που δημιουργεί δεσμούς εξάρτησης όσον αφορά τους όρους εργασίας ή την αμοιβή και συνεπάγεται την ευθύνη του εργοδότη (Σταματόπουλος & Καραβοκύρης, 2009).

Δημόσιο-Δήμοι-Κοινότητες

Το δημόσιο, οι δήμοι, οι κοινότητες, τα Νομικά πρόσωπα και οι λοιποί Οργανισμοί Δημοσίου δικαίου δεν θεωρούνται υποκείμενοι στο φόρο για τις δραστηριότητες που ασκούν ως Δημόσιες Αρχές ακόμα και αν εισπράττουν τέλη, δικαιώματα ή εισφορές. Όταν όμως αγοράζουν αγαθά ή δέχονται υπηρεσίες, επιβαρύνονται με φόρο όπως οποιοσδήποτε ιδιώτης. Εν τούτοις τα πρόσωπα αυτά θεωρούνται ως υποκείμενοι στο φόρο κατά το μέτρο που η μη υπαγωγή στο φόρο των δραστηριοτήτων τους οδηγεί σε στρέβλωση των όρων του ανταγωνισμού. Για τις άλλες όμως παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούν τα πρόσωπα αυτά

δηλαδή γι αυτές που γίνονται πέραν από εκπλήρωση της αποστολής τους θεωρούνται υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα (Γεωργιάδης & Μπουνέλλος, 2012).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΛΑΧΙΣΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ – ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΡΘΡΩΝ 30 - 34

4.1. Άρθρο 30 - Εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας

1. Σε ελάχιστη φορολογία υποβάλλεται ένας φορολογούμενος σύμφωνα με τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων, όταν το συνολικό εισόδημα του είναι μικρότερο του τεκμαρτού εισοδήματος. Έτσι προκύπτει ότι το εισόδημα που φορολογείται, είναι εκείνο που έχουμε ως αποτέλεσμα από την διαφορά μεταξύ του τεκμαρτού και του συνολικού εισοδήματος, και φορολογείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 34.

2. Όσον αφορά τον υπολογισμό του τεκμαρτού εισοδήματος, αυτός γίνεται βασισμένος στις δαπάνες διαβίωσης του φορολογούμενου αλλά και των εξαρτημένων μελών, με βάση τα άρθρα 31 έως και 34.

3.Τέλος, ο προσδιορισμός του τελικού συνολικού εισοδήματος, γίνεται με βάση το εισόδημα που αποκτά ο φορολογούμενος και τα εξαρτώμενα μέλη του από τις τέσσερις κατηγορίες ακαθάριστων εσόδων που ορίζονται από το άρθρο 7 του Κ.Φ.Ε.

4.Επίσης οι διατάξεις αυτές δεν εφαρμόζονται για τον αλλοδαπό διπλωματικό ή προξενικό εκπρόσωπο,κάθε φυσικό πρόσωπο που εργάζεται σε πρεσβεία,διπλωματική αποστολή,προξενείο ή αποστολή αλλοδαπού κράτους για την διεκπεραίωση κρατικών υποθέσεων που είναι πολίτης του εν λόγω κράτους και κάτοχος διπλωματικού διαβατηρίου,καθώς και για κάθε φυσικό πρόσωπο που εργάζεται σε θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή Διεθνούς Οργανισμού που έχει εγκατασταθεί βάσει διεθνούς συνθήκης την οποία εφαρμόζει η Ελλάδα.

4.1.1. Θέματα Άρθρου 30

Εναλλακτικός Τρόπος Υπολογισμού της Ελάχιστης Φορολογίας. Τεκμήρια.

Με τις διατάξεις των άρθρων 30 έως 34,παρεχεται η δυνατότητα εναλλακτικού τρόπου υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας,προκειμένου να ενισχυθεί η δυνατότητα αντιμετώπισης της φοροαποφυγής διαμέσου αντικειμενικών κριτηρίων.Η διαδικασία αυτή βασίζεται στη χρήση αντικειμενικών κριτηρίων προκειμένου να υπολογιστεί το τεκμαρτό εισόδημα, ώστε να συγκριθεί με τα συνολικά δηλωθέντα εισοδήματα.Ο υπολογισμός του τεκμαρτού εισοδήματος βασίζεται στις δαπάνες διαβίωσης του φορολογούμενου και των εξαρτώμενων μελών.

Αναλυτικότερα,ο υπολογισμός τεκμαρτού εισοδήματος ισχύει στην Ελλάδα για παρά πολλά χρόνια από το 1978 με διαφοροποιήσεις και μεταβολές,αλλά το παρών σύστημα είναι αυτό που θεσμοθετήθηκε με το

ν.3842/2010 και βασίζεται στην εφαρμογή ενός αντικειμενικού συστήματος προσδιορισμού των τεκμαρτών δαπανών που απαιτούνται να γίνουν λόγω της κατοχής και χρήσης συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων αυτών. Για την δικαιολόγηση των δαπανών αυτών πρέπει να δηλώνεται ισόποσο εισόδημα με το προκύπτον εκ των τεκμηρίων και αν δηλώνεται μικρότερο εισόδημα η διαφορά θεωρείται εισόδημα και φορολογείται.

Το σύστημα για τον τεκμαρτό προσδιορισμό ή εναλλακτικό υπολογισμό του εισοδήματος όπως το αναφέρει ο νέος ΚΦΕ,κατ'αρχην έχει κριθεί με τις αποφάσεις της Ολομέλειας του ΣτΕ 1402-5/1987 ότι τα τεκμήρια είναι συνταγματικά και όχι μόνον δεν αντίκεινται στο άρθρο 78 παρ.1 του συντάγματος αλλά υλοποιούν και την επιταγή του άρθρου 4 παρ.5 το οποίο αναφέρει ότι <<Οι Έλληνες Πολίτες συνεισφέρουν χωρίς διακρίσεις στα δημόσια βάρη,ανάλογα με τις δυνάμεις τους.>>

Ο τεκμαρτός ή εναλλακτικός προσδιορισμός πρέπει να βασίζεται σε αρχές και κανόνες και να είναι απλός,δίκαιος και κατανοητός από τον πολίτη χωρίς να καταφεύγει σε δυσνόητα προγράμματα για να το καταλάβει,να μην δημιουργεί ταύτιση συμφερόντων, για το λόγο αυτό και πρέπει να χρησιμοποιούνται ελάχιστες αντικειμενικές τιμές (π.χ εάν στις μισθούμενες κατοικίες υπολογίζεται ως τεκμήριο το ενοίκιο, τότε δημιουργείτε ταύτιση συμφερόντων μεταξύ εκμισθωτή και μισθωτή για μείωση του εμφανιζόμενου ενοικίου, το ίδιο βέβαια ισχύει και για το ιδιωτικό σχολείο κτλ.), να μην δημιουργεί στρεβλώσεις και απαγορεύσεις στην αγορά για αυτό τα βήματα από το ένα σημείο στο άλλο πρέπει να είναι μικρά, να έχει συμπληρωματικό ρόλο στον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος και να λειτουργεί ως κριτήριο απόδειξης των αδήλωτων εισοδημάτων για να συμβάλλει στην αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής.

Τα τεκμήρια είναι δυο κατηγοριών:

α. Τεκμαρτός υπολογισμός εισοδήματος με βάση τα χρησιμοποιούμενα περιουσιακά στοιχεία, ανεξάρτητα αν είναι ιδιότητα ή μισθωμένα (κατοικίες, αυτοκίνητα, ΕΙΧ, δίδακτρα σε ιδιωτικά σχολεία, οικιακή βοηθοί σκάφη αναψυχής, αεροσκάφη, ελικόπτερα, ανεμόπτερα, πισίνες και ένα ελάχιστο ποσό ως ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης).

β. Τα πραγματικά καταβαλλόμενα ποσά για δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων. Πόθεν έσχες. (Σταματόπουλος Δ , Καραβοκύρης Α).

4.2. Άρθρο 31- Αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες

Σε πρώτη φάση σαν ξεκίνημα, το συγκεκριμένο άρθρο προσδιορίζει το ποσό του τεκμαρτού εισοδήματος του φορολογουμένου και των εξαρτημένων από αυτόν μελών, λαμβάνοντας υπ' όψη κάποια συγκεκριμένα ποσά. Αρχικά η ετήσια αντικειμενική δαπάνη ορίζεται κλιμακωτά, με βάση τα τετραγωνικά μέτρα της κατοικίας, δηλαδή με 40 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο για τα πρώτα 80 τετραγωνικά, με 65 ευρώ το τετραγωνικό για τα επόμενα 81 έως και 120 τετραγωνικά, με 110 ευρώ ανά τετραγωνικό για τα επόμενα 121 έως και 200 τετραγωνικά, με 200 ευρώ ανά τετραγωνικό για οικίες από 201 τετραγωνικά έως 300 και με 400 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο από τα 301 τετραγωνικά και πάνω. Για τους βοηθητικούς χώρους υπάρχουν δαπάνες της τάξεως των 40 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο. Στα παραπάνω ποσά υπάρχουν προσαυξήσεις ανάλογα το αν βρίσκονται σε τιμή ζώνης ή είναι μονοκατοικίες. Με τιμή ζώνης τα 2.800 ευρώ έως και 4.999 ανά τετραγωνικό μέτρο διαμορφώνεται ποσοστό

40% και για περιοχές με τιμή ζώνης τα 5.000 ευρώ και άνω το τετραγωνικό, το ποσοστό διαμορφώνεται στο 70%. Προσαύξηση 20% των ανωτέρω ποσών παρατηρούμε στις μονοκατοικίες.

Η ετήσια αντικειμενικά δαπάνη των δευτερευουσών κατοικιών και των βοηθητικών χώρων τους σύμφωνα με τα τετραγωνικά τους μέτρα, ορίζεται στο $\frac{1}{2}$ της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης που είδαμε στην προηγούμενη παράγραφο.

Στα επιβατικά αυτοκίνητα η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαμορφώνεται ως εξής:

4000 ευρώ για αυτοκίνητα μέχρι 1.200 κυβικά εκατοστά,

Για άνω των 1.200 κυβικών και μέχρι τα 2.000, προστίθενται 600 ευρώ ανά 100 κυβικά μέχρι τα δύο χιλιάδες (2.000) κυβικά εκατοστά.

Για αυτοκίνητα άνω των 2.000 κυβικών και μέχρι τα 3.000, προστίθενται 900 ευρώ ανά 100 κυβικά,

Και τέλος για αυτοκίνητα με κυβισμό άνω των 3.000, προστίθενται 1.200 ευρώ ανά 100 κυβικά εκατοστά. Τα παραπάνω ποσά που αφορούν την αντικειμενική δαπάνη των ιδιόκτητων αυτοκινήτων μπορούν να μειωθούν, ανάλογα της παλαιότητας των αυτοκινήτων σύμφωνα με την πρώτη άδεια κυκλοφορίας τους στην χώρα μας. Αυτές οι μειώσεις διαμορφώνονται ως εξής:

Για άδεια κυκλοφορίας η οποία έχει εκδοθεί από 5 έως και 10 έτη, υπάρχει μείωση 30%, και για έκδοση άνω των 10 ετών υπάρχει μείωση 50%. Δεν εφαρμόζεται αντικειμενική δαπάνη στα ιδιωτικά επιβατικά αυτοκίνητα που όμως διαθέτουν πιστοποιητικό αυθεντικότητας, και στα ιδιωτικά αυτοκίνητα τα οποία έχουν διασκευαστεί για οδήγηση από άτομα με κινητικά προβλήματα ή κάποιου είδους αναπηρία.

Τα αυτοκίνητα που προορίζονται για χρήση από κινητικά ανάπηρους και θεωρούνται διασκευασμένα, πρέπει να οδηγούνται από άτομα με αναπηρία σε ποσοστό από 67% και πάνω, ή να έχουν ως αποστολή την μεταφορά αυτών των προσώπων και των απαιτήτων για την μετακίνησή των αντικείμενα.

Η αντικειμενική δαπάνη που αναλογεί σε εταιρείες όπως ετερόρρυθμες, ομόρρυθμες, κοινοπραξίες με άσκηση υπό μορφή επιχείρησης, περιορισμένης ευθύνης και κεφαλαιουχικών, είτε ανωνύμων είτε αστικών, και οι οποίες έχουν στην κατοχή τους επιβατικό όχημα είναι:

Επιμεριζόμενη μεταξύ των ατόμων κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρεία, για εταιρείες ομόρρυθμες ή απλές εκτός των ετερόρρυθμων δηλαδή, των μελών κοινοπραξίας ή των εταίρων σε αυτές,

Επιμεριζόμενη στα φυσικά πρόσωπα – μέλη εταιρείας περιορισμένης ευθύνης κατά το ποσοστό συμμετοχής των, όταν οι διαχειριστές της εταιρείας δεν είναι εταίροι,

Επιμεριζόμενη στους διαχειριστές της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης κατά το ποσοστό συμμετοχής των, όταν είναι και εταίροι της,

Και τέλος, επιμεριζόμενη ισομερώς μεταξύ των διευθυνόντων στελεχών, διοικητών ανωνύμων εταιρειών και προέδρων των διοικητικών συμβουλίων.

Εφόσον στις ανωτέρω κατηγορίες έχουμε την ύπαρξη νομικών προσώπων, η αντικειμενική δαπάνη των επιβατικών αυτοκινήτων λογίζεται πλέον ως αντικειμενική δαπάνη των φυσικών προσώπων που μετέχουν σε αυτά τα νομικά πρόσωπα.

Το πρόσωπο που εκπροσωπεί στην χώρα μας ένα αλλοδαπό νομικό πρόσωπο, αλλοδαπή επιχείρηση, ιδιοκτησία ή γραφείο υποκατάστημα ή πρακτορείο, με υποχρέωση υποβολής δήλωσης, υποχρεώνεται σε ποσό αντικειμενικής δαπάνης που μπορεί να προκύπτει από επιβατικά αυτοκίνητα που βρίσκονται στην κατοχή του νομικού προσώπου της αλλοδαπής.

Η παραπάνω αντικειμενική δαπάνη βαρύνει όλα τα φυσικά πρόσωπα, ανεξάρτητα της κατοικίας των, και η αντικειμενική δαπάνη δεν νοείται να είναι μεγαλύτερη εκ της μεγαλύτερης αντικειμενικής δαπάνης που προέρχεται από το επιβατικό της επιχείρησης.

Υπ' όψη λαμβάνεται και το γεγονός εάν ο φορολογούμενος έχει στην κατοχή του και άλλα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης για να υπολογιστεί η τελική συνολική δαπάνη.

Εάν ο κάτοχος ενός επιβατικού αυτοκινήτου είναι ανήλικο τέκνο, η αντικειμενική δαπάνη μεταφέρεται στον γονέα του παιδιού με τα μεγαλύτερα εισοδήματα και αν αυτός δεν έχει τη γονική μέριμνα, στον άλλο γονέα.

Εάν τώρα μεταβιβασθεί ή αποκτηθεί κατά τη διάρκεια του έτους κάποιο αυτοκίνητο, η αντικειμενική δαπάνη γίνεται τόση όση τα δωδέκατα κατοχής και κυριότητας αυτού του αυτοκινήτου, ενώ το διάστημα άνω των 15 ημερών, λογίζεται σαν ολόκληρος μήνας. Η ίδια εφαρμογή ισχύει και σε περίπτωση καταστροφής ή ακινησίας.

Σε περίπτωση μεταβίβασης ή εικονικής απόκτησης ενός αυτοκινήτου από περισσότερα από ένα άτομο, η αντικειμενική δαπάνη μεταφέρεται στον κάθε ένα από αυτούς στο σύνολό της. Εικονική θεωρείται η μεταβίβαση ή η κτήση που πραγματοποιείται ιδίως μεταξύ συγγενών εξ αίματος ή εξ

αγγιστείας κατ' ευθεία γραμμή ή εκπλαγίου μέχρι και τον τρίτο βαθμό, επιτρέπεται όμως η ανταπόδειξη. Όταν η συγκυριότητα είναι πραγματική, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιμερίζεται κατά το λόγο των ιδανικών μεριδίων καθενός συγκυρίου.

Προκειμένου για εκπαιδευτές οδηγών αυτοκινήτων, καθώς και για τις επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων, που χρησιμοποιούν για το σκοπό αυτόν περισσότερα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, για τον υπολογισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη το αυτοκίνητο που δίνει τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη. Στις περιπτώσεις ενοικίασης ή χρηματοδοτικής μίσθωσης αυτοκινήτων επιβατικών ιδιωτικής ή μικτής χρήσης, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που αντιστοιχεί στο χρόνο χρησιμοποίησης αυτών, βαρύνει τον μισθωτή τους.

Τα ειδικά σχολεία και τα εσπερινά γυμνάσια και λύκεια, εξαιρούνται από την καταβολή αντικειμενικής δαπάνης, αλλά δεν ισχύει το ίδιο για τα ιδιωτικά σχολεία μέσης και στοιχειώδους εκπαίδευσης.

Στο κατώτατο όριο καταβολών ορίζεται η αντικειμενική δαπάνη που αφορά τους δασκάλους, τους οικιακούς βοηθούς και τους οδηγούς αυτοκινήτων, ενώ δεν υπάρχει οφειλή όταν ο φορολογούμενος απασχολεί ένα μόνο βοηθό, έχει ποσοστό αναπηρίας άνω του 67% ή ηλικία άνω των 65 ετών.

Το κόστος αντικειμενικής δαπάνης που αφορά κάποιο σκάφος αναψυχής, εκτιμάται από τα έξοδα συντήρησης, πρακτόρευσης, ασφαλιστρών, καυσίμων και κόστους τελών ελλιμενισμού. Το κόστος αλλάζει και σύμφωνα με το μέγεθος και τον τύπο του σκάφους. Τα ανοιχτού τύπου και μηχανοκίνητα σκάφη είτε ανήκουν στην κατηγορία ταχυπλόων είτε όχι, με μήκος 5 μέτρα, αποκτούν αντικειμενική αξία 4.000 ευρώ, ενώ αυξάνεται

κατά 2.000 ανά ένα μέτρο και πάνω αν υπερβαίνουν σε μήκος τα 5 μέτρα. Τα ιστιοφόρα, μηχανοκίνητα και μικτά σκάφη με χώρους ενδιαίτησης μήκους 7 μέτρων έχουν αντικειμενική αξία τα 12.000 ευρώ, από 7 και μέχρι 10 μέτρα, 3.000 επιπλέον για κάθε μέτρο, από 10 και μέχρι 12 μέτρα, 7500 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο, από 12 μέχρι 15, 15.000 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο, από 15 μέχρι 18 μέτρα, 22.500 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο, από 18 μέχρι 22, 30.000 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο και πάνω από 22 μέτρα μήκος, η αντικειμενική δαπάνη εκτοξεύεται στα 50.000 ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκος.

Η τεκμαρτή δαπάνη μειώνεται κατά 50% όταν έχουμε να κάνουμε με ιστιοφόρα πλοία, όπως και Ελληνικά πλοία που είναι κατασκευασμένα εξ' ολοκλήρου με υλικό το ξύλο. Η τεκμαρτή δαπάνη υπόκειται σε μείωση ανάλογα της παλαιότητας του πλοίου όπως και με τα αυτοκίνητα, 15% εάν νηολογήθηκε για πρώτη φορά από 5 έως 10 έτη πριν, και 30% εάν είναι παλαιότερο της δεκαετίας. Στην ανωτέρω δαπάνη περιλαμβάνεται και ο μισθός του προσωπικού, είτε για ολόκληρο έτος απασχόλησης, είτε για μέρος του έτους, ενώ τα επαγγελματικά σκάφη εξαιρούνται από την αντικειμενική δαπάνη.

Υπάρχει αντικειμενική δαπάνη που αφορά ανεμόπτερα, ελικόπτερα και αεροσκάφη, τα οποία βαρύνουν τους φορολογουμένους ως εξής:

8.000 ευρώ για ανεμόπτερα και 65.000 ευρώ για τους πρώτους 150 ίππους ισχύς του κινητήρα, ενώ υπάρχει προσαύξηση 500 ευρώ για κάθε επιπλέον ίππο άνω των αρχικών 150, για αεροσκάφη με κοινό κινητήρα και ελικόπτερα.

Για αεροσκάφη τύπου TZET, υπάρχει αντικειμενική αξία της τάξεως των 200 ευρώ για την κάθε λίμπρα ώθησης ενώ, οι υπερελαφρές αθλητικές ιπτάμενες μηχανές αντιστοιχούν σε ποσό 20.000 ευρώ.

Μια δεξαμενή κολύμβησης έχει αξία 160 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο μέχρι τα 60, και μετά παρουσιάζει άνοδο σε 320 ευρώ ανά τετραγωνικό, για επιφάνεια άνω των 60 τετραγωνικών μέτρων. Τα παραπάνω ποσά παρουσιάζουν διπλασιασμό, στην περίπτωση εσωτερικής δεξαμενής κολύμβησης.

Το ύψος της ελάχιστης αντικειμενικής δαπάνης ορίζεται σε 3.000 ευρώ για άγαμο και σε 5.000 ευρώ για κοινή δήλωση συζύγων για τεκμαρτό ή πραγματικό εισόδημα.

Σαν δεύτερο μέρος του ίδιου άρθρου παρουσιάζεται, το ενδεχόμενο αμφισβήτησης από μέρους του φορολογουμένου της αντικειμενικής αξίας, όταν αυτή είναι μεγαλύτερη της κανονικής και οφείλεται αυτή η διαφορά να αποδεικνύεται από μέρους του φορολογουμένου με συγκεκριμένα στοιχεία και ποσά. Συνήθως τέτοια πρόσωπα είναι:

Τα άτομα που υπηρετούν στις ειδικές δυνάμεις, οι φυλακισμένοι, οι νοσηλευόμενοι σε κλινικές και νοσοκομεία, οι άνεργοι με δικαίωμα επιδόματος ανεργίας, αυτοί που συγκατοικούν με άτομα πρώτου βαθμού συγγένειας αλλά συμβάλουν στα έξοδα τους, αυτοί που είναι ορφανοί ενήλικοι με κυριότητα αυτοκινήτου από κληρονομιά γονέων και αυτοί που για λόγους ανωτέρας βίας προσκομίζουν δαπάνη μικρότερης της αντικειμενικής.

Όταν έχουμε κάτι από τα παραπάνω, ο φορολογούμενος υποβάλει τα αναγκαία δικαιολογητικά των ισχυρισμών του, μαζί με την δήλωσή του και η εφορία προχωρεί σε έλεγχο. Εάν τα έγγραφα και τα αποδεικτικά είναι ακριβή, μειώνεται η αντικειμενική δαπάνη, ανάλογα με τις υποδείξεις της νομοθεσίας.

4.3. Άρθρο 32: Δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων

Η ετήσια δαπάνη του φορολογούμενου αλλά και όλων των μελών που βρίσκονται σε άμεση εξάρτηση από εκείνον ορίζεται με βάση τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται με σκοπό την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση οποιουδήποτε τύπου οχήματος, αυτοκινήτου, σκάφους ή αεροσκάφους. Εδώ τοποθετείται το όριο των 10.000 ευρώ για αγορά κινητών αντικείμενων μεγάλης αξίας. Επίσης στα πλαίσια της ετήσιας δαπάνης εμπίπτει και η αγορά ή σύσταση ή αύξηση κεφαλαίου επιχείρησης που λειτουργούν με όλους τους δυνατούς τρόπους (π.χ. ατομική, ή Ο.Ε. ή Α.Ε. κ.λπ.) αλλά και η αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή ακόμη και η ανέγερση οικοδομών και η κατασκευή πισίνας. Ως τίμημα αγοράς λαμβάνεται η αξία που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 41 του ν.1249/1982. Αν το τίμημα που καθορίζεται στα οικεία πωλητήρια συμβόλαια είναι μεγαλύτερο από την πιο πάνω αξία, ως καταβαλλόμενη δαπάνη λαμβάνεται το καθοριζόμενο σε αυτά τα συμβόλαια τίμημα. Ειδικά, για τις περιοχές που δεν ισχύει το αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων, ως καταβαλλόμενη δαπάνη λαμβάνεται:

α) Το τίμημα που καθορίζεται στα οικεία πωλητήρια συμβόλαια.

β) Η διαφορά μεταξύ του τιμήματος ή της αξίας κατά περίπτωση, που φορολογήθηκε και της πραγματικής αξίας του ακινήτου,

Επίσης συνυπολογίζεται η ετήσια δαπάνη για δωρεές, γονικές παροχές ή χορηγίες χρηματικών ποσών, εφόσον αυτά υπερβαίνουν ετησίως τα τριακόσια (300) ευρώ, εκτός από τις δωρεές προς το Δημόσιο, τους Δήμους και τις κοινότητες του Κράτους, τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία, που αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, καθώς και τα προνοιακά ιδρύματα του ευρύτερου δημόσιου τομέα (κρατικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου), ως και τα προνοιακά ιδρύματα ιδιωτικού δικαίου των οποίων οι εν γένει δαπάνες λειτουργίας καλύπτονται τουλάχιστον κατά εβδομήντα τοις εκατό (70%) με επιχορηγήσεις από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Τέλος, η απόσβεση δανείων ή πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής. Στο ποσό της δαπάνης αυτής περιλαμβάνεται και το ποσό των

οικείων τόκων στους οποίους περιλαμβάνονται και οι τυχόν τόκοι υπερημερίας.

4.4. Άρθρο 33: Μη εφαρμογή αντικειμενικών δαπανών και υπηρεσιών

Σύμφωνα με το συγκεκριμένο άρθρο, δεν έχουμε εφαρμογή ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης και δαπάνης απόκτησης περιουσιακών στοιχείων όταν:

Υπάρχει ιδιωτικό αυτοκίνητο ατόμου με αναπηρία. Σε αυτή την περίπτωση ο φορολογούμενος απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας.

Για αλλοδαπό προσωπικό ή ημεδαπό προσωπικό με μόνιμη ενασχόληση στο εξωτερικό, όπου το ποσό αντικειμενικής αξίας προκύπτει από το επιβατικό ιδιωτικής χρήσης ή την κατοικία.

Για εταιρείες μεταπώλησης αυτοκινήτων, όπου οι πινακίδες των αυτοκινήτων και η άδειες κυκλοφορίας των, παρέμενε στη ΔΟΥ μέχρι την στιγμή της μεταπώλησης των σε τρίτο πρόσωπο, και φυσικά τα οχήματα δεν κινούνταν παράνομα. Οι εταιρείες μεταπώλησης οφείλουν στη δήλωσή τους να αναφέρουν τα ανωτέρω αυτοκίνητα που πούλησαν ή αγόρασαν σε ένα έτος. Εάν δεν έχουν κατατεθεί οι πινακίδες και οι άδειες κυκλοφορίας, η αντικειμενική αξία δεν μπορεί να υπερβαίνει τη μεγαλύτερη δαπάνη που προέρχεται από αυτοκίνητο της επιχείρησης.

Για αντικειμενικές δαπάνες που αφορούν σκάφη αναψυχής, τα οποία αποτελούν περιουσία ατόμων που βρίσκονται μόνιμα στο εξωτερικό, και αποτελούν γι αυτούς στοιχεία ιδιωτικής χρήσης και κυριότητας.

Για αγορές πάγιων εξοπλισμών επαγγελματικής χρήσης από άτομα με εμπορική ή γεωργική επιχείρηση ή ελεύθερο επάγγελμα.

Για αγορά διασκευασμένων επιβατικών που αφορούν άτομα με κινητική αναπηρία που υπερβαίνει το 67%. Αυτά τα οχήματα αποτελούν διασκευασμένα αυτοκίνητα όταν, οδηγούνται από πρόσωπα με αναπηρία άνω του 67% ή μεταφέρουν τα αντικείμενά τους που είναι αναγκαία για την κίνησή τους.

Για τα άτομα που έχουν υπερβεί το 65ο έτος ηλικίας. Σε αυτούς υπάρχει 30% μειωμένη ετήσια αντικειμενική δαπάνη.

Τέλος, για φυσικά πρόσωπα με φορολογική κατοικία το εξωτερικό, και μη απόκτηση εισοδημάτων στην Ελλάδα.

4.5. Άρθρο 34: Διαφορά εισοδήματος και υπολογισμός του φόρου αυτής

Όταν προκύπτει διαφορά μεταξύ τεκμαρτού και συνολικού εισοδήματος, αυτή φορολογείται με βάση την παράγραφο 1 του άρθρου 29.

Η Φορολογική Διοίκηση κατά τον προσδιορισμό της διαφοράς της προηγούμενης παραγράφου υποχρεούται να λάβει υπόψη τα αναγραφόμενα στη δήλωση χρηματικά ποσά, τα οποία αποδεικνύονται από νόμιμα παραστατικά στοιχεία. Ο φορολογούμενος φέρει το βάρος της απόδειξης για τα ποσά που ιδίως είναι:

α) πραγματικά εισοδήματα τα οποία αποκτήθηκαν από το φορολογούμενο και τα εξαρτώμενα μέλη του και τα οποία απαλλάσσονται από το φόρο ή φορολογούνται με ειδικό τρόπο σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Αν

τα εισοδήματα αυτά αποκτήθηκαν στην αλλοδαπή, αναγνωρίζονται, εφόσον υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος στην Ελλάδα ή απαλλάσσονται νομίμως από αυτόν.

β) Χρηματικά ποσά που δε θεωρούνται εισόδημα κατά τις ισχύουσες διατάξεις.

γ) Χρηματικά ποσά που προέρχονται από τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων.

δ) Εισαγωγή συναλλάγματος, που δεν εκχωρείται υποχρεωτικά στην Τράπεζα της Ελλάδος, εφόσον δικαιολογείται η απόκτηση του στην αλλοδαπή.

Δεν απαιτείται η δικαιολόγηση της απόκτησης αυτού του συναλλάγματος για τα πρόσωπα:

αα) που είναι φορολογικοί κάτοικοι άλλου κράτους

ββ) που είχαν διαμείνει τρία (3) τουλάχιστον χρόνια στην αλλοδαπή και η εισαγωγή του συναλλάγματος γίνεται μέσα σε δύο (2) χρόνια από τη μετοικεσία τους.

γγ) που είχαν διαμείνει πέντε (5) τουλάχιστον συνεχή χρόνια στην αλλοδαπή και το επικαλούμενο ποσό συναλλάγματος προέρχεται από καταθέσεις στο όνομα τους ή στο όνομα του άλλου συζύγου σε τραπεζικό λογαριασμό ανοιγμένο σε χώρα της Ε.Ε./ΕΟΧ ή σε υποκατάστημα Ελληνικής τράπεζας στο εξωτερικό κατά το χρόνο που διέμεναν στην αλλοδαπή ή από καταθέσεις τους μέσα σε ένα (1) χρόνο από τη μετοικεσία τους στην Ελλάδα χωρίς το συνάλλαγμα αυτό να έχει επανεξαχθεί στην αλλοδαπή.

ε) Δάνεια, τα οποία έχουν ληφθεί και αποδεικνύονται με έγγραφα στοιχεία που φέρουν βέβαιη χρονολογία.

στ) Δωρεά ή γονική παροχή χρηματικών ποσών για την οποία η οικεία φορολογική δήλωση έχει υποβληθεί μέχρι τη λήξη του έτους στο οποίο πραγματοποιήθηκε η σχετική δαπάνη.

ζ) Ανάλωση κεφαλαίου που αποδεδειγμένα έχει φορολογηθεί κατά τα προηγούμενα έτη ή νόμιμα έχει απαλλαγεί από το φόρο.

Αν δεν υπάρχουν δαπάνες με βάση το άρθρο 31 ή αν το ποσό τους είναι μικρότερο από τις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ προκειμένου για άγαμο και πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ προκειμένου για συζύγους, το ποσό που πρέπει να εκπέσει προσδιορίζεται με βάση την κοινωνική, οικονομική και οικογενειακή κατάσταση των φορολογουμένων και τις αποδεδειγμένες δαπάνες διαβίωσης τους και σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριών χιλιάδων (3.000) και πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, αντίστοιχα.

Για τον προσδιορισμό των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, η ζημία του ίδιου φορολογικού έτους ή και των προηγούμενων δεν εκπίπτει και δεν μεταφέρεται για συμψηφισμό στα επόμενα φορολογικά έτη.

Οι φορολογούμενοι που δεν αναγράφουν ή ανακριβώς αναφέρουν στη δήλωση τα στοιχεία, τα σχετικά με τις δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων (δαπάνη αγοράς ή ανέγερσης ακινήτων) και τον προσδιορισμό της ετήσιας συνολικής δαπάνης διαβίωσης, υπόκεινται στις κυρώσεις και τα πρόστιμα σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας.

4.6. Αιτιολογική έκθεση

Άρθρο 30: Εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας

Με το άρθρο 30, και ειδικότερα τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2, έχουμε τη θέσπιση της εναλλακτικής ελάχιστης φορολογίας, όταν όμως το ύψος του τεκμαρτού εισοδήματος ενός φυσικού προσώπου είναι υψηλότερο από το συνολικό του εισόδημα. Η φορολόγηση της διαφοράς παρουσιάζεται με την πρώτη παράγραφο του άρθρου 34.

Η παράγραφος 3 προσδιορίζει την έννοια του συνολικού εισοδήματος που αποκτιέται από τον φορολογούμενο, από τις τέσσερις κατηγορίες των ακαθάριστων εισοδημάτων που αυτές προβλέπονται στο 7^ο άρθρο.

Τέλος, η παράγραφος 4 εξαιρεί από τον εναλλακτικό τρόπο υπολογισμού τον αλλοδαπό διπλωματικό ή αλλιώς τον προξενικό εκπρόσωπο, όλα τα φυσικά πρόσωπα που εργάζονται σε πρεσβείες, σε διπλωματικές αποστολές, σε προξενία ή και αποστολές σε αλλοδαπά κράτη προς διεκπεραίωση τυχών κρατικών υποθέσεων ως πολίτες του εν λόγω κράτους και κάτοχοι διπλωματικού διαβατηρίου, όπως και όλα τα φυσικά πρόσωπα που εργάζονται σε θέσεις θεσμικών οργάνων στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε Διεθνή Οργανισμό που να έχει όμως εγκαθιδρυθεί με διεθνή συνθήκη που να εφαρμόζει η Ελλάδα.

Άρθρο 31: Αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες

Η παράγραφος 1 του άρθρου 31 προσδιορίζει το τεκμαρτό εισόδημα με έχοντας σαν βάση τις ετήσιες αντικειμενικές δαπάνες του φορολογουμένου και των μελών του που εξαρτώνται από αυτόν.

Η παράγραφος 2 του άρθρου προβλέπει την αμφισβήτηση από μέρους του φορολογουμένου του ετήσιου συνολικού ποσού αντικειμενικής δαπάνης που του αναλογεί, κάτι που προσφέρει ενίσχυση στην διαφάνεια του συστήματος των αντικειμενικών κριτηρίων, όταν αυτό το ποσό εμφανίζεται μεγαλύτερο από την πραγματική δαπάνη του φορολογουμένου και των μελών που εξαρτώνται από αυτόν, αρκεί όμως να αποδεικνύεται από τον υπόχρεο με την χρήση πραγματικών στοιχείων και περιστατικών.

Άρθρο 32: Δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων

Με τις διατάξεις που παρουσιάζονται στο άρθρο 32, ορίζονται οι περιπτώσεις για τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται, και τότε αυτά λογίζονται ως ετήσια πλέον τεκμαρτή δαπάνη τόσο των εξαρτώμενων μελών, όσο και του ίδιου του φορολογουμένου.

Άρθρο 33: Μη εφαρμογή αντικειμενικών δαπανών και υπηρεσιών

Το άρθρο 33 προσδιορίζει τις περιπτώσεις στις οποίες δεν υπάρχει εφαρμογή της δαπάνης απόκτησης περιουσιακών στοιχείων και η ετήσια αντικειμενική δαπάνη. Όταν δεν έχουμε εφαρμογή της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης, διασφαλίζεται και η μη εφαρμογή του εναλλακτικού τρόπου προσδιορισμού της φορολογίας στις περιπτώσεις που δεν σχετίζονται με φοροαποφυγή.

Άρθρο 34: Διαφορά εισοδήματος και υπολογισμός του φόρου αυτής

Σύμφωνα με το περιεχόμενο της παραγράφου 1 του άρθρου 34, υπάρχει πρόβλεψη φορολόγησης για την διαφορά που μπορεί να προκύψει μεταξύ του συνολικού εισοδήματος και του τεκμαρτού:

- 1) Από την παράγραφο 1 του άρθρου 15, εάν ο φορολογούμενος προκύπτει να έχει εισόδημα μόνο από μισθωτή εργασία ή συντάξεις ή εάν το μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματος προκύπτει από συνδυασμό και των δύο ή
- 2) από την παράγραφο 1 του άρθρου 29, εάν ο φορολογούμενος προκύπτει να έχει εισόδημα μόνο από επιχειρηματικές δραστηριότητες ή εάν το

μεγαλύτερο μέρος των εισοδημάτων δεν προκύπτουν από σύνταξη και μισθωτή εργασία.

Με την παράγραφο 2, κατά τον προσδιορισμό των διαφορών της προηγούμενης παραγράφου, η φορολογική διοίκηση έχει υποχρέωση να λάβει υπ' όψη της τα χρηματικά ποσά που αναγράφονται στη δήλωση και για τα οποία ο φορολογούμενος έχει την ευθύνη της απόδειξης και απαριθμούνται στην συγκεκριμένη παράγραφο.

Η παράγραφος 3, ορίζει για την περίπτωση διαφοράς μεταξύ συνολικού και τεκμαρτού εισοδήματος, η ζημία από προηγούμενα και το ίδιο φορολογικό έτος δεν εκπίπτει και δεν μπορεί να μεταφερθεί ως συμψηφισμός σε επόμενα φορολογικά έτη.

Τέλος, με τις διατάξεις της 4^{ης} παραγράφου, έχουμε αναφορά των περιπτώσεων στις οποίες στους υπόχρεους επιβάλλονται πρόστιμα και κυρώσεις σύμφωνα με τους κανόνες του κώδικα φορολογικής διαδικασίας.

4.7. Τεκμήρια Φορολογικών Δηλώσεων

Τα τεκμήρια αποτελούν είδη δαπανών, και αφορούν όλους τους Έλληνες αφού όλοι έχουν να αντιμετωπίσουν τεκμήρια είτε αυτά είναι μικρά, είτε μεγάλα. Ένα παράδειγμα τεκμηρίου αποτελεί η αγορά Ι.Χ., αλλά υπάρχουν και τεκμήρια που δεν είναι τόσο ξεκάθαρα και ονομάζονται πλασματικές δαπάνες. Για να διατηρηθούν αυτού του είδους τεκμήρια πρέπει να βασίζονται στην ύπαρξη εισοδήματος και περιουσίας. Για παράδειγμα το να έχουμε στην κατοχή μας ένα αυτοκίνητο ή ένα σπίτι μεταφράζεται στο ότι υπάρχει και ένα ελάχιστο εισόδημα που είναι απαραίτητο για την συντήρησή τους, άσχετα αν αυτό δεν είναι πάντα αληθές.

Το παραπάνω δεν είναι κανόνας, αφού κάποιος που δηλώνει εισοδήματα της τάξεως των 15.000 ευρώ και τεκμήρια 12.000, δεν επιβαρύνεται από το

κράτος για την διαφορά των 3.000 ευρώ. Κάποιος όμως που δεν έχει καθόλου εισοδήματα αλλά στην κατοχή του υπάρχει αυτοκίνητο και σπίτι, θα φορολογηθεί από το κράτος αφού θα θεωρηθεί πως έχει κάποια χρήματα για να τα συντηρήσει και να τα χρησιμοποιήσει. Χωρίς λοιπόν να υπάρχει στην πραγματικότητα κάποιο εισόδημα, ο φορολογούμενος καλείται να φορολογηθεί για το πλασματικό ή αλλιώς τεκμαρτό εισόδημά του.

Γενικά ισχύει το ότι η φορολογία εισοδήματος πραγματοποιείται μεταξύ του εισοδήματος των τεκμηρίων και του δηλωθέντος εισοδήματος, χρησιμοποιώντας σαν βάση το μεγαλύτερο από τα δύο, ενώ για τα ζευγάρια ισχύει η σύγκριση του τεκμαρτού εισοδήματος με το συνολικό εισόδημα που προκύπτει και από τους δύο μαζί.

Από την εφαρμογή των τεκμηρίων πολλές φορές προκύπτουν κάποιες αδικίες, αλλά παρόλο που υπάρχουν εργαλεία αντιμετώπισης των τεκμηρίων, οι φορολογούμενοι τα αγνοούν, αφού πολλοί που φορολογήθηκαν κατά τα τελευταία χρόνια θα μπορούσαν να μειώσουν τέτοιου είδους δαπάνες. Η έμμεση φορολόγηση μέσω της χρησιμοποίησης των τεκμηρίων γίνεται από το κράτος, ώστε να αντιμετωπιστούν τα φαινόμενα απόκρυψης εισοδημάτων, ενώ αποτελεί και μια παραδοχή του γεγονότος πως, η κρατική μηχανή δεν μπορεί να ανακαλύψει αυτά τα κρυμμένα εισοδήματα.

Μπορούμε να δούμε παρακάτω, ποιά είναι τα τεκμήρια που φορολογείται ο κάθε Έλληνας. (Για τη χρήση ακίνητης και κινητής περιουσίας).

Κύρια κατοικία

Δευτερεύουσα κατοικία ή κατοικίες

Εξωτερικές ή εσωτερικές πισίνες

Επιβατικά Ι.Χ.

Σκάφη αναψυχής (Ιδιωτική χρήση)

Ελικόπτερα, ανεμόπτερα, αεροσκάφη

Α' ΚΑΤΟΙΚΙΑ

ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΑ ΜΕΤΡΑ	ΕΤΗΣΙΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ
Μέχρι 80 τ.μ.	40 € ανά τ.μ.
81 – 120 τ.μ.	65 € ανά τ.μ.
121 – 200 τ.μ.	110 € ανά τ.μ.
201 – 300 τ.μ.	200 € ανά τ.μ.
300 τ.μ. και πάνω	400 € ανά τ.μ.

Αν υπάρχει μονοκατοικία στην κατοχή του φορολογουμένου, το τεκμήριο δέχεται αύξηση 30%, ενώ με την ύπαρξη δευτερεύουσας κατοικίας, μειώνεται 50%.

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ Ι.Χ.

ΚΥΒΙΚΑ ΕΚΑΤΟΣΤΑ	ΕΤΗΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ
Έως 1.200cc	4.000 €
1.201 – 2.000cc	+600 € / 100 κ.ε.

2.001 – 3.000cc	+900 € / 100 κ.ε.
3.001cc και πάνω	+1.200 € / 100 κ.ε.

Εάν το Ι.Χ. έχει ηλικία πρώτης άδειας άνω της 5 ετίας, υπόκειται σε 30% έκπτωση τεκμηρίου, ενώ εάν είναι 10 ετίας το τεκμήριο δέχεται έκπτωση της τάξεως του 50%.

ΜΕΧΡΙ 5 ΕΤΗ

ΚΥΒΙΚΑ ΕΚΑΤΟΣΤΑ	ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΗΣ ΑΔΕΙΑΣ (2008,2009,2010,2011,2012)
1.000	4.000
1.200	4.000
1.400	5.200
1.600	6.400
2.000	8.800
3.000	17.800

ΣΚΑΦΗ

ΟΛΙΚΟ ΜΗΚΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ
Μέχρι 5 μέτρα	4.000 €
Από 5 μέτρα και πάνω	+2.000 € το μέτρο

ΠΙΣΙΝΕΣ

ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΑ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΠΙΣΙΝΑ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΙΣΙΝΑ
0 - 60	320 € το τ.μ.	160 € το τ.μ.
60 και πάνω	640 € το τ.μ.	320 € το τ.μ.

Τώρα μπορούμε να προχωρήσουμε και να δούμε τις δαπάνες που αποτελούν τεκμαρτό εισόδημα:

Δαπάνες προς εξόφληση δόσης δανείου

Δαπάνη αγοράς Ι.Χ. ή μοτοσυκλέτας

Δαπάνη διδάκτρων ιδιωτικών σχολείων

Γονική παροχή ή χρηματική δωρεά (Εκτός του δημοσίου)

Ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη

Αμοιβή οικιακής βοηθού

Η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη ή αλλιώς τεκμήριο του αέρα που αναπνέουμε, ορίζεται στις 3.000€ για κάποιον που είναι άγαμος και στις 5.000€ για την κοινή δήλωση που υποβάλλουν οι σύζυγοι.

4.8. Τρόποι Αντιμετώπισης Δαπανών Και Τεκμηρίων

ΑΝΑΛΩΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Αποτελεί την πιο συνηθισμένη μέθοδο δικαιολόγησης δαπανών, αλλά επειδή δεν έχει εύκολη εφαρμογή την πραγματοποιεί ο λογιστής. Η μέθοδος που ακολουθείται είναι η χρησιμοποίηση του συσσωρευμένου κεφαλαίου κατά τα προηγούμενη έτη και που φαίνεται ότι έχει περισσέψει φορολογικά.

ΔΩΡΕΕΣ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΑ

Αποτελεί τεκμήριο για τον δότη και δικαιολόγηση τεκμηρίου για τον λήπτη χρηματικής δωρεάς ή χρηματικού δανείου μεταξύ φυσικών προσώπων. Η δωρεά υπόκειται σε φόρο με συντελεστή ορισμένο από το κράτος και το δάνειο έχει επιβάρυνση χαρτοσήμου της τάξεως του 3,6% της αξίας του δανείου. Και τα δύο όμως, πρέπει να γίνονται εντός φορολογικής χρήσεως, για παράδειγμα οι φετινές πρέπει να δηλωθούν έως τις 31/12/2015.

Τέλος, τεκμήρια αποτελούν και η εισροή συναλλάγματος αλλά και το τραπεζικό δάνειο που προέρχεται από το εξωτερικό, και πρέπει να δηλώνονται κανονικά.

ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ

Η νομοθεσία βοηθάει τους φορολογουμένους να αντιμετωπίσουν τα τεκμήρια και να τα αμφισβητήσουν, ώστε να αλλάξουν μετά την

εκκαθάριση της ετήσιας δηλώσεως. Η συνηθέστερη περίπτωση αμφισβήτησης και ειδικά του τεκμαρτού εισοδήματος είναι η δωρεά ή η κληρονομιά, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις όπως των φυλακισμένων, αποδεδειγμένα δεν υπάρχει δυνατότητα απόκτησης εισοδήματος, άρα δεν μπορούν να έχουν και τεκμαρτό εισόδημα.

Η διαδικασία αμφισβήτησης ενεργοποιείται με τον εξής τρόπο: Μετά την έκδοση του εκκαθαριστικού ο φορολογούμενος κάνει αίτηση προς τον διευθυντή της Δ.Ο.Υ.. αίτηση μείωσης τεκμηρίου και νέας εκκαθάρισης, επισυνάπτοντας τα απαραίτητα έγγραφα και δικαιολογητικά (όπως κάρτα ανεργίας, λογαριασμούς ΔΕΚΟ, πράξη αποδοχής κληρονομιάς), ώστε να αποδείξει πως τα συνολικά τεκμήρια δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

Όπως καταλαβαίνουμε λύσεις για τους φορολογούμενους υπάρχουν, αλλά αυτές πρέπει να αξιοποιηθούν και να αναγνωρίζονται, αφού και ο κάθε φορολογούμενος αποτελεί μοναδική περίπτωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ – ΕΛΕΓΧΟΙ ΚΑΙ ΠΟΙΝΕΣ

5.1. Η ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΠΟΙΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ

Καλύτερα να χρωστάει κάποιος φόρο εισοδήματος παρά Φ.Π.Α. σύμφωνα με τα όσα προκύπτουν από το σημείωμα για τις ποινές της φοροδιαφυγής που συνέταξε το υπουργείο Οικονομικών. Οι ποινές διαφέρουν ανάλογα με το ποιόν της εισφοράς και με το ποσό που οφείλεται. Αυστηρότερο το καθεστώς στην φοροδιαφυγή του Φ.Π.Α. όπου από το πρώτο ευρώ επιβάλλεται ποινή φυλάκισης για τουλάχιστον 10 μέρες ενώ για οφειλές φόρου εισοδήματος το ποινικό αδίκημα ξεκινάει από τις 15.000 ευρώ (iefimerida.gr, 2013A).

5.1.1. ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ ΣΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

Θεσπίζεται ως διαρκές και επομένως ως συνεχές αυτόφωρο, το αδίκημα της φοροδιαφυγής με την παράλειψη υποβολής ή την υποβολή ανακριβούς δήλωσης στη φορολογία εισοδήματος, εφόσον από την παράλειψη ή των ανακρίβεια της δήλωσης δεν αποδόθηκε ο οφειλόμενος φόρος (Ευρετήριο οικονομικών όρων, 2013).

- Μέχρι 15.000 ευρώ δεν υπάρχει ποινικό αδίκημα.

- Από 15.000 - 150.000 ευρώ, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον 1 έτους.
- Από 150.000 ευρώ και άνω, επιβάλλεται από 5 ως 20 χρόνια κάθειρξη.

5.1.2. ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ ΣΤΟΝ Φ.Π.Α.

Θεσπίζεται ως διαρκές και επομένως ως συνεχές αυτόφωρο, το αδίκημα της φοροδιαφυγής για μη απόδοση ή ανακριβή απόδοση Φ.Π.Α., Φ.Μ.Υ. και λοιπών παρακρατούμενων φόρων, τελών ή εισφορών.

- Από 1 - 3.000 ευρώ, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον 10 ημερών.
- Από 3.000 - 75.000 ευρώ, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον 1 έτους.
- Από 75.000 ευρώ και άνω, επιβάλλεται από 5 ως 20 χρόνια κάθειρξη.
(Ευρετήριο οικονομικών όρων, 2013)

5.1.3. ΕΙΚΟΝΙΚΑ - ΠΛΑΣΤΑ – ΝΟΘΕΥΜΕΝΑ

Ο χαρακτήρας του αδικήματος παραμένει στιγμιαίος.

- Από 1 - 3.000 ευρώ, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον 3 μηνών.
- Από 3.000 - 150.000 ευρώ, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον 1 έτους.
- Από 150.000 ευρώ και άνω, επιβάλλεται από 5 ως 20 χρόνια κάθειρξη
(Politika.gr, 2013)

5.2. ΟΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

Μια διαδικασία την οποία χρησιμοποιεί η πολιτεία για την πρόληψη και την καταστολή της φοροδιαφυγής είναι και οι φορολογικοί έλεγχοι.

Γενικά, έλεγχος είναι η μεθοδική και συστηματική εξέταση ή έρευνα στα βιβλία που τηρεί μία οικονομική μονάδα, καθώς και στα δικαιολογητικά των εγγραφών, με σκοπό την επαλήθευση της ορθότητας της καταχώρισης και γνησιότητας των αξιών που καταχωρήθηκαν σ' αυτά (Ελευθεροτυπία, 2011).

Σύμφωνα με το άρθρο 36 του ΠΔ 186/92 "περί κώδικα βιβλίων και στοιχείων", δικαίωμα ελέγχου στις επιχειρήσεις έχουν ο Προϊστάμενος της αρμόδια Δ.Ο.Υ. και ο απ' αυτόν ορισθείς υπάλληλος, ο αρμόδιος επιθεωρητής καθώς και ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Ελέγχου Διακίνησης Αγαθών (ΥΠ.Ε.ΔΑ).

Οι φορολογικοί έλεγχοι διακρίνονται σε προληπτικούς και σε ελέγχους μετά την καταχώρηση των εγγραφών στα βιβλία που λέγονται συνήθως έλεγχοι εκτελέσεως ή τακτικοί (Ευρετήριο οικονομικών όρων, 2013).

Ο προληπτικός έλεγχος αποσκοπεί στο να προλάβει τα λάθη, τις αμέλειες, ακόμα και τις δόλιες ενέργειες και διενεργείται συνεχώς και σε όλα τα στάδια της λογιστικής και της εμπορικής οργάνωσης. Προληπτικοί έλεγχοι διενεργούνται από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, από τα ειδικά συνεργεία εφοριακών υπαλλήλων που συστήνουν οι επιθεωρήσεις εφοριών και από την ΥΠ.Ε.Δ.Α. και τα παραρτήματα της. Οι προληπτικοί έλεγχοι ασχολούνται κυρίως με τη διακίνηση αγαθών και την έκδοση φορολογικών στοιχείων αξίας κατά την πώληση τους. Με τους ελέγχους αυτούς ασχολείται βασικά η ΥΠ.Ε.Δ.Α., ελέγχοντας αν τα διακινούμενα αγαθά συνοδεύονται με αντίστοιχα φορολογικά στοιχεία. Ήδη η υπηρεσία αυτή

του Υπουργείου Οικονομικών, ενώνεται με την Εθνική Υπηρεσία Τελωνιακών Ερευνών (Ε.Υ.Τ.Ε.) και σχηματίζεται μία νέα διευρυμένη μονάδα που ονομάζεται Σ.Δ.Ο.Ε. (Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος). Η νέα αυτή υπηρεσία θα ασχολείται με τη δίωξη όλου του φάσματος του οικονομικού εγκλήματος (φοροδιαφυγή, δασμοδιαφυγή, λαθρο-εισαγωγή, διακίνηση όπλων και ναρκωτικών, ξέπλυμα βρώμικου χρήματος κλπ.) (iefimerida.gr, 2013Α).

Οι Δ.Ο.Υ. και τα ειδικά συνεργεία ασχολούνται κυρίως με προληπτικούς ελέγχους σχετικά με την τήρηση από τις επιχειρήσεις των διατάξεων του κώδικα βιβλίων και στοιχείων και την απόδοση στο Δημόσιο των εμμέσων φόρων και ειδικά του φόρου προστιθέμενης αξίας.

Κατά τους τακτικούς φορολογικούς ελέγχους εκτελείται μία σειρά διαδικασιών η οποία σκοπό έχει την αποκάλυψη τυχόν φοροδιαφυγής από μέρους των επιχειρήσεων. Κατά σειρά οι ελεγκτές θεωρούν τα τηρούμενα βιβλία της επιχείρησης ώστε να μην έχει δυνατότητα η τελευταία να τα ενημερώσει εκπρόθεσμα και συγκρίνουν τα στοιχεία του κέντρου πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών (ΚΕ.Π.Υ.Ο.), με τα δεδομένα των βιβλίων για τυχόν διαφορές στις δηλούμενες αγορές και πωλήσεις (iefimerida.gr, 2013Α).

Αμέσως μετά διενεργούν καταμέτρηση των υπαρχόντων Αποθεμάτων εμπορεύσιμων αγαθών, προϊόντων, πρώτων και βοηθητικών υλών, μετρητών και επιταγών του ταμείου, καθώς και του χαρτοφυλακίου της εταιρείας σε γραμμάτια εισπρακτέα και μεταχρονολογημένες επιταγές. Τα ποσά των καταμετρήσεων (προϊόντων, εμπορευμάτων, γραμματίων, επιταγών, μετρητών), αντιπαραβάλλονται με τα υπόλοιπα των αντιστοίχων λογαριασμών στα βιβλία της ελεγχόμενης επιχείρησης. Για την διακίνηση εμπορευμάτων και προϊόντων χωρίς την έκδοση φορολογικών στοιχείων, γίνονται ειδικές επαληθεύσεις με τη χρήση γνωστών ελεγκτικών μεθόδων

όπως αυτής της "κλειστής αποθήκης". Επιπλέον γίνεται έλεγχος για την ύπαρξη ανεπισημών βιβλίων και στοιχείων τα οποία σε περίπτωση που ευρεθούν κατάσχονται και συντάσσεται σχετικό πρωτόκολλο κατάσχεσης. Περαιτέρω διενεργείται λογιστικός έλεγχος, έλεγχος παραγωγικών επενδύσεων και τέλος γίνεται έλεγχος των δαπανών της επιχείρησης, ο οποίος ασχολείται με το αν οι κάθε φύσης δαπάνες καλύπτονται από νόμιμα δικαιολογητικά, αν εξυπηρετούν τους οικονομικούς σκοπούς της εταιρείας, αν είναι ανάλογες προς το αποτέλεσμα που προέκυψε, γιατί τότε μόνο είναι παραγωγικές και επιβαρύνουν φορολογικά τα οικονομικά αποτελέσματα (αρ. 35 ΝΔ 3323/55) (Politika.gr, 2013).

Οι φορολογικοί έλεγχοι σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 1 του ΠΔ 186/92 (ΚΒΣ), διενεργούνται από τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. ή από τον οριζόμενο υπάλληλο, σε οποιαδήποτε εργάσιμη ώρα για την επιχείρηση. Ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. έχει δικαίωμα να λαμβάνει γνώση όλων των στοιχείων της περιουσίας του υπόχρεου ή περιουσιακών στοιχείων τρίτων που προκύπτουν από τις εγκαταστάσεις του φορολογουμένου ή στοιχεία της περιουσίας του υπόχρεου που προκύπτουν από εγκαταστάσεις τρίτων. Επιπλέον, ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ., σε εξαιρετικές περιπτώσεις που καθορίζονται αυστηρά από τα άρθρα 253, 254, 255, 256 και 258 του Κ. Ποιν. Δικ., μπορεί να διενεργεί έλεγχο και στην κατοικία του υπόχρεου.

Από την άλλη μεριά ο επιτηδευματίας είναι υποχρεωμένος να επιδεικνύει σε οποιαδήποτε ώρα, τα βιβλία, στοιχεία κλπ. έγγραφα στον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. ή τον οριζόμενο από αυτόν υπάλληλο ο οποίος εμφανίζεται για έλεγχο με βάση την έγγραφη εντολή ελέγχου. Η μη συμμόρφωση του επιτηδευματία προς τη πιο πάνω υποχρέωση συνεπάγεται επιβολή προστίμου σε βάρος του ανεξάρτητα αν η μη συμμόρφωση οφείλεται ή όχι σε πρόθεση παρεμπόδισης του ελέγχου (Politika.gr, 2013).

Αρμόδιος για τον φορολογικό έλεγχο είναι ο κατά τόπο και ύλη Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. Έτσι σύμφωνα με το άρθρο 13 του ΝΔ 3323/55, αρμόδιος Προϊστάμενος για την παραλαβή και έλεγχο των δηλώσεων είναι ο της κατοικίας ή της κύριας διαμονής του υπόχρεου. Για τους επιτηδευματίες αρμόδια Δ.Ο.Υ. είναι η της έδρας τους ή του επαγγέλματός τους (iefimerida.gr, 2013A).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ

Έστω ότι έχουμε φορολογούμενο ο οποίος κατοικεί σε οίκημα που ενοικιάζει από τον 4 μήνα του έτους έως και τον 12^ο. Έστω επίσης ότι η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για το οίκημα αυτό ορίζεται στα 5.250 ευρώ. Ο φορολογούμενος επιβαρύνεται με αντικειμενική δαπάνη, ύψους 3.937,50 ευρώ η οποία υπολογίζεται σύμφωνα με τα ακόλουθα κριτήρια:

$$5250 \times 9/12 = 3937,50$$

Εφόσον πρόκειται για δευτερεύουσα κατοικία, δεν υφίσταται περιορισμός όσον αφορά την ετήσια δαπάνη διαβίωσης από αυτές, σε τρεις μήνες το έτος.

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη δεν είναι υπολογίσιμη όσον αφορά σε κενές κατοικίες. Αν οι κατοικίες αυτές είναι κενές για περισσότερο από έξι μήνες, τότε θα πρέπει να κατατεθούν φωτοαντίγραφου των λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος, ή ύδρευσης, ή άλλο αποδεικτικό στοιχείο, μέσω τον

οποίων αποδεικνύεται ότι το ακίνητο ήταν κενό για το διάστημα που προαναφέρθηκε.

Η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης δεν υπολογίζεται όσον αφορά τις δευτερεύουσες κατοικίες, που ενοικιάζονται από μόνιμους κατοίκους του εξωτερικού για τουριστικούς σκοπούς. Η προαναφερθείσα διαδικασία έγινε δεκτή με την εγκύκλιο ΠΟΛ. 1135/4.10.2010.

Όταν υπάρχει συνιδιοκτήτης για το ακίνητο, ο υπολογισμός της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης, γίνεται βασιζόμενος στην επιφάνεια της κατοικίας στο σύνολό της. Κατόπιν επιμερίζεται το σύνολο με βάση τα ποσοστά συνιδιοκτησίας των συνιδιοκτητών.

Ένας άλλος φορολογούμενος δηλώνει εισόδημα 5.000 ευρώ που προέρχεται από ατομική επιχείρηση. Επίσης δηλώνει εισόδημα 3.000 από ακίνητα. Το συνολικό εισόδημα για τον προαναφερθέντα φορολογούμενο που ορίζεται από τα τεκμήρια διαβίωσης είναι στα 10.000 ευρώ. Ο φορολογούμενος στην περίπτωση αυτή φορολογείται με συντελεστή 26% για όλο το ποσό από το πρώτο ευρώ, ενώ στην περίπτωση που θα δήλωνε εισόδημα 3.000 από την επιχείρηση και 5.000 από τα ακίνητα, το τεκμαρτό θα φορολογούταν με βάση την κλίμακα φόρου για εισοδήματα που προέρχονται από ακίνητα, δηλαδή 10% από το πρώτο ευρώ.

Τώρα, αν κάποιος φορολογούμενος, δεν παρουσίασε από πουθενά εισοδήματα για το τελευταίο φορολογικό έτος, τότε το τεκμαρτό εισόδημα θα φορολογηθεί με βάση την κλίμακα που αφορά μισθωτούς και συνταξιούχους, με βάση τα τεκμήρια διαβίωσης, όπου και ισχύει το αφορολόγητο όριο στα 9.550 ευρώ. Έτσι λοιπόν στην περίπτωση αυτή ο φορολογούμενος δεν επιβαρύνεται καθόλου από φόρο.

Αν τώρα, υπάρχει η επιθυμία ο φορολογούμενος να μην φορολογηθεί με βάση τα τεκμήρια, αυτό που θα μπορούσε να δηλώσει είναι ανάλωση

κεφαλαίου ή αλλιώς ανάλωση φορολογικών αποταμιευμάτων προηγούμενων ετών. Το κεφάλαιο αυτό για κάθε έτος, προσδιορίζεται με βάση τα πραγματικά εισοδήματα που υπόκεινται σε αυτοτελή φορολογία με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης είτε σε φορολογία με τις γενικές διατάξεις ή αλλιώς να έχουν νόμιμα απαλλαγεί τις φορολογίας ή τέλος από λοιπά ποσά (χρηματικά ποσά που δεν θεωρούνται εισόδημα, χρηματικά ποσά που προέρχονται από τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων, εισαγωγή συναλλάγματος μη υποχρεωτικά εκχωρητέου στην Τράπεζα της Ελλάδος, δάνεια, δωρεά ή γονική παροχή χρηματικών ποσών) και τα τεκμήρια διαβίωσης και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων αφαιρούνται, ενώ σε περίπτωση που δεν υπάρχουν αφαιρείται ποσό 3.000 για άγαμο και 5.000 για συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση. Τα έσοδα από την πώληση μετοχών ή ακινήτων πρέπει να είναι μειωμένα με το κόστος αγοράς τους αν είχαν αγοραστεί, ή με τον φόρο δωρεάς αν είχαν αποκτηθεί από δωρεά εκτός αν το κόστος αυτό είχε ληφθεί υπόψη ως τεκμήριο κατά τον προσδιορισμό του εισοδήματος του έτους που καταβλήθηκε και ο φορολογούμενος επικαλείται ανάλωση κεφαλαίου του έτους αυτού. Η αφαίρεση των τεκμηρίων διαβίωσης και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων θα γίνεται έστω και αν ο φορολογούμενος εξαιρείται από αυτά (π.χ. ανάπηρος για τη δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου, που απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας, αγορά επιβατικού αυτοκινήτου Ι.Χ., ειδικά διασκευασμένου από πρόσωπο με κινητική αναπηρία άνω του 67% κ.λπ.).

Το βάρος της δαπάνης την φέρει αυτός που κάνει χρήση της κατοικίας.

Κύρια κατοικία.

ι) Ο Α έχει αγοράσει ένα διαμέρισμα και κατοικεί σε αυτό. Αυτός βαρύνεται σε την αντικειμενική δαπάνη κατοικίας.

ii) Ο Α έχει ένα ακίνητο και το ενοικιάζει στον Β . Ο Α θα δηλώσει το έσοδο από το ενοίκιο στο Ε2 και ο Β που είναι ο ενοικιαστής βαρύνεται με την αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης.

iii) Ο Α έχει ένα ακίνητο και το παραχωρεί δωρεάν στο Β. Ο Α θα γράψει στο Ε2 την δωρεάν παραχώρηση, και το τεκμαρτό εισόδημα, και ο Β που είναι ο λήπτης της δωρεάν παραχώρησης βαρύνεται με την αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης.

iv) Ο πατέρας έχει την κυριότητα ή την επικαρπία ενός διαμερίσματος το οποίο έχει παραχώρησης στην κόρη του , όπου μένει με την οικογένεια της. Ο πατέρας θα γράψει την δωρεάν παραχώρηση στο τέκνο του στο έντυπο Ε2, χωρίς να δηλώσει εισόδημα, και η κόρη θα έχει το βάρος της Αντικειμενικής δαπάνης.

Το ίδιο θα συμβεί και στην περίπτωση που την πλήρη κυριότητα ή την επικαρπία έχει το παιδί και το ακίνητο κατοικείται από τους γονείς. Σε αυτή την περίπτωση το παιδί δηλώνει στο έντυπο Ε2 την δωρεάν παραχώρηση και οι γονείς βαρύνονται με την αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης.

Υπενθυμίζουμε ότι δωρεάν παραχώρηση μιας κύριας κατοικίας επιφάνειας μέχρι 200 τ.μ γίνεται μόνο από γονείς σε παιδιά και αντίστροφα.

Δευτερεύουσα κατοικία.

i) Οι κατοικίες που ενοικιάζονται από φοιτητές που σπουδάζουν σε πόλη διαφορετική από αυτή που είναι η κύρια κατοικία του φοιτητή, αποτελούν αντικειμενική δαπάνη του γονέα και η κατοικία λογίζεται ως δευτερεύουσα κατοικία.

ii) Δεν υπολογίζεται ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης στις περιπτώσεις των κενών κατοικιών. Προκειμένου για κατοικίες που

παραμένουν κενές για διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών, απαιτείται η προσκόμιση φωτοαντίγραφων λογαριασμών της Δ.Ε.Η ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο (π.χ. λογαριασμοί ύδρευσης, κοινοχρήστων κ.λπ.) από το οποίο να αποδεικνύεται ότι το ακίνητο ήταν κενό για όλο το υπ' όψιν διάστημα.

iii) Σε περίπτωση συνιδιοκτησίας του ακινήτου, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης θα υπολογίζεται με βάση τη συνολική επιφάνεια της κατοικίας και στη συνέχεια θα γίνεται ο επιμερισμός της, μεταξύ των συνιδιοκτητών, με βάση τα ποσοστά συνιδιοκτησίας τους. Διευκρινίζεται ότι, σε περίπτωση συνιδιοκτησίας μιας κατοικίας (π.χ. από δύο συνιδιοκτήτες όπου ο ένας έχει παραχωρήσει το ποσοστό ιδιοκτησίας του στον άλλο προκειμένου ο τελευταίος να χρησιμοποιήσει την κατοικία στο σύνολό της), η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης που προκύπτει από τη συνολική επιφάνεια της κατοικίας θα βαρύνει τον ιδιοκτήτη που χρησιμοποιεί την κατοικία αυτή.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Παράδειγμα 1

Φορολογούμενος δήλωσε:

Συνολικό ετήσιο εισοδημα(1/1-31/12) : 8.585

Αντικειμενική δαπάνη για πισίνα : 29.200

Δαπάνη απόκτησης ακινήτου (καταβολή τιμήματος στις 3

Απριλίου):42.925

Δάνειο (το οποίο υπογράφηκε στις 8 Ιουνίου): 43.800

Κεφάλαιο Προηγούμενων ετών : 12.848

Λύση:

Η τεκμαρτή διαφορά είναι ίση με $(42.925 \text{ δαπάνη απόκτησης ακινήτου} + 29.200 \text{ αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης}) - 8.585 \text{ ετήσιο εισόδημα} = 63.540$

Τη διαφορά αυτή τη θεωρούμε ότι προέρχεται κατά $34.340(63.540 - 29.200)$ από δαπάνη για απόκτηση και κατά 29.200 από αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης.

Το δάνειο που υπογράφηκε μετά την πραγματοποίηση της δαπάνης για την απόκτηση του ακινήτου μπορεί μόνο να καλύψει την τεκμαρτή διαφορά που προέρχεται από δαπάνη διαβίωσης δηλαδή τα 29.900 ευρώ ενώ τα άλλα μειωτικά στοιχεία της δαπάνης μπορούν να καλύψουν όλη τη διαφορά που απομένει.

Κατά συνέπεια το δάνειο (43.800) καλύπτει εξ ολοκλήρου την τεκμαρτή διαφορά που προέρχεται από αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης 29.200 .

Έτσι ο φορολογούμενος θα φορολογηθεί για εισόδημα $8.585 + 21.492(34.340 - 12.848)$ προστιθέμενη διαφορά τεκμαρτής δαπάνης $= 30.077$.

Τα πιο πάνω μπορούν να απεικονισθούν ως εξής :

Δαπάνη απόκτησης ακινήτου (άρθρο 32) : 42.925

Μείον συνολικό ετήσιο εισόδημα: 8.585

Μείον κεφάλαιο προηγούμενων ετών: 12.848

Διαφορά προερχόμενη από δαπάνη απόκτησης : 21.492

Διαφορά προερχόμενη από αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης: 29.200

Μειούμενη από το ποσό του δανείου : - 43.800

Υπόλοιπο τεκμαρτής δαπάνης προερχόμενη από αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης: 0

Προστιθέμενη συνολική τεκμαρτή διαφορά : 21.492

Παράδειγμα 2

A. Διαμέρισμα πολυκατοικίας (κύρια κατοικία) με επιφάνεια τετραγωνικών κύριων χώρων 60 τμ χωρίς βοηθητικούς χώρους. Το διαμέρισμα βρίσκεται σε περιοχή με τιμή ζώνης, σύμφωνα με τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων, μικρότερη από 2.800 ευρώ το τμ..

Προσδιορισμός αντικειμενικής δαπάνης:

Κύριοι χώροι κύριας κατοικίας X τιμή ανά τ.μ.

60τ.μ. X 40 ευρώ = 2.400

B. Εάν το ίδιο διαμέρισμα έχει βοηθητικούς χώρους (αποθήκη, πάρκιν) 20 τ.μ. η αντικειμενική δαπάνη είναι (Κύριοι χώροι κατοικίας X τιμή ανά τμ.) + (βοηθητικοί χώροι X 40 ευρώ) δηλ.(60τ.μ. X 40 ευρώ) + (20τ.μ X 40 ευρώ) = 3.200 ευρώ. (Σταματόπουλος Δ , Καραβοκύρης Α).

Παράδειγμα 3

A. Διαμέρισμα πολυκατοικίας (κύρια κατοικία) με επιφάνεια κύριων χώρων 130τ.μ. χωρίς βοηθητικούς χώρους. Το διαμέρισμα βρίσκεται σε περιοχή με τιμή ζώνης, σύμφωνα με τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων, μικρότερη από 2.800 ευρώ το τμ

Προσδιορισμός αντικειμενικής δαπάνης:

Κύριοι χώροι κύριας κατοικίας X τιμή ανά τμ

(80τ.μ X 40 ευρώ) + (40τ.μ. X 65 ευρώ) + (10 τμ X 110 ευρώ)= 6.900 ευρώ

B. Εάν το ίδιο διαμέρισμα έχει βοηθητικούς χώρους (αποθήκη, πάρκιν) 30 τμ. Η αντικειμενική δαπάνη είναι:

(κύριοι χώροι κύριας κατοικίας X τιμή ανά τ.μ.) + (βοηθητικοί χώροι X 40 ευρώ)[(80 τ.μ. X 40 ευρώ) + (40 τ.μ. X 65 ευρώ) + (10 τμ X 110 ευρώ)]+(30 τ.μ X 40 ευρώ) = 8.100 ευρώ . . (Σταματόπουλος Δ , Καραβοκύρης Α).

Παράδειγμα 4

A. Διαμέρισμα πολυκατοικίας (κύρια κατοικία) με επιφάνεια κύριων χώρων 110τ.μ. με βοηθητικούς χώρους 30τ.μ. Το διαμέρισμα βρίσκεται σε περιοχή με τιμή ζώνης, σύμφωνα με τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων, μεγαλύτερη από 2.800 ευρώ και μικρότερη από 5.000 ευρώ το τμ.

Προσδιορισμός αντικειμενικής δαπάνης:

Η αντικειμενική δαπάνη είναι το άθροισμα των :

- Κύριων χώρων κύριας κατοικίας X τιμή ανά τμ
(80τ.μ X 40 ευρώ) + (30τ.μ X 65 ευρώ))= 5.150
- Βοηθητικών χώρων X 40 ευρώ ανά τμ
30τ.μ X 40 ευρώ ανά τμ. = 1.200 ευρώ
- Της προσαύξησης λόγω τιμής ζώνης =(αντικειμενικής δαπάνης
κύριων χώρων + αντικειμενική δαπάνη βοηθητικών χώρων) X 40%
(5.150 ευρώ + 1.200 ευρώ + [(5.150 ευρώ + 1.200 ευρώ) X 40%]) =8.890
ευρώ

Β. Εάν το ίδιο διαμέρισμα βρίσκεται σε περιοχή με τιμή ζώνης μεγαλύτερη από 5.000 ευρώ το τμ η αντικειμενική δαπάνη είναι το άθροισμα των:

- Κύριων χώρων κύριας κατοικίας X τιμή ανά τμ
(80τ.μ X 40 τμ ευρώ) + (30τ.μ X 65 ευρώ) = 5.150 ευρώ.
- Βοηθητικών χώρων X 40 ευρώ ανά τμ
30 τμ X 40 ευρώ ανά τμ = 1.200
- Της προσαύξησης λόγω τιμή ζώνης = (Αντικειμενική κύριων χώρων
+ αντικειμενική δαπάνη βοηθητικών χώρων) X 70%
(5.150 ευρώ + 1.200 ευρώ + [(5150 ευρώ + 1.200 ευρώ) X 70% =
10.795 ευρώ

Γ. Τεκμαρτό Παράδειγμα

Α. Μονοκατοικία (κύρια κατοικία) με επιφάνεια κύριων χώρων 180 τμ με βοηθητικούς χώρους 40 τμ Το διαμέρισμα βρίσκεται σε περιοχή με τιμή ζώνης μικρότερη από 2.800 ευρώ το τμ

Προσδιορισμός αντικειμενικής δαπάνης:

- Κύριων χώρων κύριας κατοικίας X τιμή ανά τμ.
(80τ.μ X 40 ευρώ) + (40τ.μ X 65 ευρώ) + (60τ.μ X 110 ευρώ)=
12.400 ευρώ.
- Βοηθητικών χώρων X 40 ευρώ ανά τμ
40τ.μ X 40 ευρώ ανά τμ = 1.600
- Της προσαύξησης λόγω μονοκατοικίας = (Αντικειμενική δαπάνη
κύριων χώρων + αντικειμενική δαπάνη βοηθητικών χώρων) X 20
ευρώ
(12.400 ευρώ + 1600 ευρώ) X 20% = 2800

Αντικειμενική δαπάνη 12.400 + 1.600 + 2.800 = 16.800 ευρώ

Δ. Εάν η ίδια μονοκατοικία βρίσκεται σε τιμή ζώνης μεγαλύτερη από 2.800 ευρώ και μικρότερη από 5,000 ευρώ το τμ η αντικειμενική δαπάνη είναι το άθροισμα των:

- Κύριων χώρων κύριας κατοικίας X τιμή αν τμ

$(80 \text{ τμ} \times 40 \text{ ευρώ}) + (40\text{τ.μ} \times 65 \text{ ευρώ}) + (60\text{τ.μ} \times 110 \text{ ευρώ}) = 12.400 \text{ ευρώ}$

- Βοηθητικών χώρων $\times 40$ ευρώ ανά τμ

$40\text{τ.μ} \times 40 \text{ ευρώ ανά τμ} = 1.600 \text{ ευρώ}$

- Της προσαύξησης λόγω τιμής ζώνης $= (\text{Αντικειμενική δαπάνη κύριων χώρων} + \text{αντικειμενική δαπάνη βοηθητικών χώρων}) \times 40\%$
 $(12.400 \text{ ευρώ} + 1.600 \text{ ευρώ} + [(12.400 \text{ ΕΥΡΩ} + 1.600 \text{ ευρώ}) \times 40\%]) = 19.600 \text{ ευρώ}$

- Της προσαύξησης λόγω μονοκατοικίας $= (\text{Αντικειμενική δαπάνη κύριων χώρων} + \text{αντικειμενική δαπάνη βοηθητικών χώρων} + \text{της προσαύξησης λόγω τιμής ζώνης}) \times 20\%$

$12.400 \text{ ευρώ} + 1.600 \text{ ευρώ} + 5600 \text{ ευρώ}) \times 20\% = 3.920 \text{ ευρώ}$

Αντικειμενική δαπάνη $12.400 + 1.600 + 5.600 + 3.920 = 23.520$.

(Σταματόπουλος Δ, Καραβοκύρης Α).

Παράδειγμα 5

Ετερόρρυθμη εταιρία με 3 ομόρρυθμους εταίρους (φυσικά πρόσωπα) και ένα ετερόρρυθμο εταίρο, με ποσοστό συμμετοχής στην εταιρία κάθε εταίρου 25%, έχει στην κυριότητα της τα ακόλουθα αυτοκίνητα:

- Ε.Ι.Χ αυτοκίνητο 2000 κυβικά εκατοστά, το οποίο αποκτήθηκε από την εταιρία το 2001. Αντικειμενική δαπάνη για τη χρήση 2014 ευρώ 4.400.

- Ε.Ι.Χ αυτοκίνητο 2500 κυβικά εκατοστά, το οποίο αποκτήθηκε από την εταιρία το 10.1.2006. Αντικειμενική δαπάνη για τη χρήση 2014 ευρώ 9.310.

- Ε.Ι.Χ αυτοκίνητο 1400 κυβικά εκατοστά, το οποίο αποκτήθηκε από την εταιρία το 25.5.2014. Αντικειμενική δαπάνη για τη χρήση 2014 ευρώ 3.033.

Η αντικειμενική δαπάνη θα υπολογιστεί για κάθε ομόρρυθμο εταίρο ως εξής:

Το ποσό προκύπτει από τον επιμερισμό του αθροίσματος της αντικειμενικής δαπάνης με βάση όλα τα αυτοκίνητα της εταιρείας (16.743), ανάλογα με τα ποσοστά συμμετοχής των ομόρρυθμων μελών στην εταιρία και αντιστοιχεί σε κάθε εταίρο.

$16.743 \times [25/100 (\text{ποσοστό ομόρρυθμου εταίρου})] / [75 / 100 (\text{άθροισμα ποσοστών ομόρρυθμων εταίρων})] = 5.581$

Άρα το παραπάνω ποσό (5.581 ευρώ) είναι μικρότερο από το ποσό της μεγαλύτερης αντικειμενικής δαπάνης που προκύπτει από αυτοκίνητο της εταιρείας (9.310 ευρώ), άρα λαμβάνεται ως τεκμήριο το 5.581 ευρώ.

Β.Αν στο παραπάνω παράδειγμα οι ομόρρυθμοι εταίροι ήταν 2 με ποσοστά συμμετοχής αντίστοιχα 25% και 50%, τότε:

- Για τον εταίρο που έχει ποσοστό συμμετοχής 25%, η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει με βάση τα Ε.Ι.Χ αυτοκίνητα της εταιρίας είναι συμφωνά με τους υπολογισμούς του προηγούμενου παραδείγματος είναι 5.581 ευρώ για τη χρήση 2014.
- Για τον εταίρο που έχει ποσοστό συμμετοχής 50%, η αντικειμενική δαπάνη που του αναλογεί με βάση τα Ε.Ι.Χ αυτοκίνητα της εταιρίας κατά το μέρος που αναλογεί επιμεριστικά στον εταίρο αυτό, δηλαδή

$$16.743 \times [50/100(\text{ποσοστο ομόρρυθμου εταίρου})] / [75/100(\text{αθροισμα ποσοστών ομόρρυθμων εταίρων})] = 11.162 \text{ ευρώ}$$

Άρα είναι το μεγαλύτερο από το ποσό της μεγαλύτερης αντικειμενικής δαπάνης (9.310) που προκύπτει από αυτοκίνητο της εταιρίας, και έτσι περιορίζεται στο ποσό των 9.310 ευρώ.

Γ.Περίπτωση που μέσα στη χρήση γίνει αλλαγή στα ποσοστά ή τα πρόσωπα των ομόρρυθμων εταίρων. Σε αυτήν την περίπτωση ο υπολογισμός της αντικειμενικής δαπάνης για κάθε ομόρρυθμο εταίρο γίνεται για κάθε τμήμα της χρήσης κατά τη διάρκεια του οποίου είχε το ίδιο ποσοστό.

Εάν ομόρρυθμη εταιρία με δυο ομόρρυθμα μέλη τον Α και τον Β με ποσοστό συμμετοχής 50% ο καθένας, έχει 3 αυτοκίνητα ως εξής:

- Ε.Ι.Χ αυτοκίνητο 2000 κυβικά εκατοστά, το οποίο αποκτήθηκε από την εταιρία το 2001.Αντικειμενική δαπάνη για τη χρήση 2014 ευρώ 4.400.
- Ε.Ι.Χ αυτοκίνητο 2500 κυβικά εκατοστά, το οποίο αποκτήθηκε από την εταιρία το 10.1.2006..Αντικειμενική δαπάνη για τη χρήση 2014 ευρώ 9.310
- Ε.Ι.Χ αυτοκίνητο 1400 κυβικά εκατοστά, το οποίο αποκτήθηκε από την εταιρία το 25.5.2013.Αντικειμενική δαπάνη για τη χρήση 2014 ευρώ 5.200 και στις 11 Ιουλίου του οικείου έτους ο εταίρος Β εκχωρεί ποσοστό 25% στον εταίρο Γ, τότε:
  - **Εταίρος Α.**
Για τον εταίρο Α θα υπολογιστεί αντικειμενική δαπάνη 18.910 ευρώ επί ποσοστό συμμετοχής του 50%, άρα 9.455 ευρώ.
  - **Εταίρος Β**
Για τον εταίρο Β θα υπολογιστεί αντικειμενική δαπάνη ως εξής:

Το άθροισμα της συνολικής αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης με βάση τα αυτοκίνητα που είχε η εταιρία κατά το χρονικό διάστημα 1/1 – 10/7 και λαμβάνονται υπόψη, δηλαδή 6 μήνες είναι:

$$18.910 \times 6/12 = 9.455 \text{ ευρώ} \times 50\% = 4.727,50$$

Η μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο που είχε η εταιρία κατά την ίδια χρονική περίοδο είναι: $18.910 \times 6/12 = 9.455$.

Τα παραπάνω ποσά ισχύουν και για το χρονικό διάστημα από 11/7 – 31/12 γιατί και αυτό το χρονικό διάστημα αντιστοιχεί σε 6 μήνες.

Με βάση τα παραπάνω για τον εταίρο Β

Κατά το χρονικό διάστημα 1/1 – 10/7 θα υπολογισθεί 9.455 ευρώ και κατά το χρονικό διάστημα 11/7 – 31/12 θα υπολογισθεί $18.910 \times 25\%$ (νέο ποσοστό συμμετοχής του) = 4.727,50 ευρώ γιατί αυτό το ποσό είναι μικρότερο από το ποσό 9.455 ευρώ που αντιστοιχεί στο μεγαλύτερο αυτοκίνητο και στο ποσοστό του. Άρα συνολική τελική δαπάνη : $9.455 + 4.727,50 = 14.182,5$ ευρώ. Το ποσό αυτό θα περιοριστεί στα 9.310 ευρώ που αντιστοιχεί στο μεγαλύτερο αυτοκίνητο.

- **Εταίρος Γ**

Για τον εταίρο Γ θα υπολογισθεί αντικειμενική δαπάνη 4.727,50 ευρώ γιατί $18.910 \times 25\% = 4.727$ είναι μικρότερη της αντικειμενικής δαπάνης του αυτοκινήτου της εταιρίας με την μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη. (Σταματόπουλος Δ , Καραβοκύρης Α).

Παράδειγμα 6

Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες: 20.000

Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα: 5.000

Εισόδημα από ακίνητα & κινητές αξίες: 0

Σύνολο Εισοδήματος 25.000

Τεκμαρτό εισόδημα από αντικειμενικές δαπάνες και τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων: 40.000

Άρα η διαφορά των ($40.000 - 25.000 =$) 15.000 θα φορολογηθεί με την κλίμακα των μισθωτών υπηρεσιών.

Παράδειγμα 7

Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες: 10.000

Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα: 15.000

Εισόδημα από ακίνητα & κινητές αξίες: 5.000

Σύνολο Εισοδήματος 30.000

Τεκμαρτό εισόδημα από αντικειμενικές δαπάνες και τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων: 40.000

Άρα η διαφορά των $(40.000 - 30.000 =)$ 10.000 θα φορολογηθεί με την κλίμακα των εσόδων από επιχειρηματική δραστηριότητα.

Παράδειγμα 8

Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες: 0

Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα: 10.000

Εισόδημα από ακίνητα & κινητές αξίες: 15.000

Σύνολο Εισοδήματος 25.000

Τεκμαρτό εισόδημα από αντικειμενικές δαπάνες και τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων: 40.000

Άρα η διαφορά των $(40.000 - 25.000 =)$ 15.000 θα φορολογηθεί με την κλίμακα των εσόδων από επιχειρηματική δραστηριότητα.

Παράδειγμα 9

Φορολογούμενος δεν έχει πραγματικό εισόδημα για την χρήση του 2013, αλλά έχει τεκμήρια 10.000

Θα φορολογηθεί με την κλίμακα των εσόδων από επιχειρηματική δραστηριότητα. (Απόστολος Αλωνιάτης)

Παράδειγμα 10

Ο φορολογούμενος ενώ στην πραγματικότητα είχε ζημιά 3.000 ευρώ, φορολογείται για ένα υποθετικό τεκμαρτό εισόδημα ύψους 6.200 ευρώ

1. Ατομική επιχείρηση δήλωσε ζημιά 3.000 ευρώ – Πληρώνει **φόρο** 2.498,60 ευρώ

Φορολογούμενος με ατομική εμπορική επιχείρηση δήλωσε ζημιά 3.000 ευρώ για το έτος 2013. Διαμένει σε διαμέρισμα 80 τετραγωνικών μέτρων και δεν έχει ΙΧ αυτοκίνητο.

Ο συγκεκριμένος φορολογούμενος καλείται πλέον να καταβάλει **φόρο** με συντελεστή 26% επί ενός μη πραγματικού ετήσιου «καθαρού κέρδους», το οποίο προσδιορίζεται, βάσει των **τεκμηρίων** διαβίωσης, στο επίπεδο των 6.200 ευρώ.

Ειδικότερα, με την εκκαθάριση της φορολογικής δήλωσης, στην οποία ο ίδιος ο φορολογούμενος έχει δηλώσει ζημιά 3.000 ευρώ, προσδιορίζεται αυτόματα, με τεκμαρτό τρόπο, το ετήσιο φορολογητέο εισόδημα στο επίπεδο των 6.200 ευρώ, λαμβάνοντας υπόψη το ελάχιστο **τεκμήριο** των 3.000 ευρώ και το **τεκμήριο** διαβίωσης του διαμερίσματος, το οποίο ανέρχεται σε 3.200 ευρώ.

Για το τεκμαρτό εισόδημα των 6.200 ευρώ, ο συγκεκριμένος φορολογούμενος καλείται να πληρώσει κύριο **φόρο** εισοδήματος 1.612 ευρώ ($6.200 \text{ ευρώ} \times 26\% = 1.612 \text{ ευρώ}$). Παράλληλα επιβάλλεται και «προκαταβολή **φόρου** έναντι του επόμενου οικονομικού έτους» με συντελεστή 55%, δηλαδή επιπλέον φόρος 886,60 ευρώ ($1.612 \text{ ευρώ} \times 55\% = 886,60 \text{ ευρώ}$).

Έτσι, ο φορολογούμενος ενώ στην πραγματικότητα είχε ζημιά 3.000 ευρώ, φορολογείται για ένα υποθετικό τεκμαρτό εισόδημα ύψους 6.200 ευρώ και

καλείται να πληρώσει **φόρο** που συνολικά ανέρχεται σε 2.498,60 ευρώ (1.612 ευρώ + 886,60 ευρώ = 2.498,60 ευρώ).

Παράδειγμα 11

Επιτηδευματίας δήλωσε εισόδημα 6.000 ευρώ – Πληρώνει **φόρο** 4.940,78 ευρώ

Έγγαμος επιτηδευματίας δήλωσε καθαρό εισόδημα 6.000 ευρώ για το 2013 και κατοικεί σε μονοκατοικία 70 τετραγωνικών μέτρων, ενώ διαθέτει ΙΧ αυτοκίνητο 1.600 κυβικών εκατοστών, τετραετίας.

Με το νέο σύστημα φορολόγησης, δεν λαμβάνεται υπόψη το φορολογητέο εισόδημα των 6.000 ευρώ, αλλά ένα πολύ υψηλότερο ποσό, το οποίο προσδιορίζεται με βάση τα **τεκμήρια** διαβίωσης ως εξής:

Ελάχιστο τεκμαρτό εισόδημα 2.500 ευρώ.

Τεκμήριο κατοικίας: 3.360 ευρώ.

Τεκμήριο αυτοκινήτου 6.400 ευρώ.

Συνολικό τεκμαρτό εισόδημα: 12.260 ευρώ (2.500 + 3.360 + 6.400 = 12.260).

Για το τεκμαρτό εισόδημα των 12.260 ευρώ ο φορολογούμενος καλείται να πληρώσει:

Φόρο εισοδήματος 26%: Ο **φόρος** αυτός υπολογίζεται επί του συνολικού τεκμαρτού εισοδήματος των 12.260 ευρώ και ανέρχεται σε 3.187,60 ευρώ (12.260 ευρώ X 26% = 3.187,60 ευρώ).

Προκαταβολή **φόρου** έναντι του επόμενου οικονομικού έτους 55% η οποία υπολογίζεται επί του κύριου φόρου: Η προκαταβολή φόρου 55% επιβάλλεται επί του κύριου φόρου, δηλαδή επί του ποσού των 3.187,60 ευρώ, και θα ανέρχεται σε 1.753,18 ευρώ (3.187,60 ευρώ X 55% = 1.753,18 ευρώ).

Δηλαδή, η συνολική φορολογική επιβάρυνση του συγκεκριμένου φορολογουμένου εκτινάσσεται στα 4.940,78 ευρώ (1.612 ευρώ +886,60 ευρώ = 4.940,78 ευρώ), ποσό που αντιστοιχεί στο 82,34% του δηλωθέντος εισοδήματος των 6.000 ευρώ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ – ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ

Αξίζει να αναφέρουμε εδώ ότι τα πρόσωπα και τα στοιχεία που αναφέρονται παρακάτω είναι πλασματικά και κάθε ομοιότητα με πραγματικά πρόσωπα και καταστάσεις αποτελεί τυχαίο γεγονός.

Ξεκινούμε λοιπόν με την υπόθεση ότι θέλουμε να μελετήσουμε μια περίπτωση φυσικού προσώπου που έχει εισοδήματα τόσο ως μισθωτός όσο και από ελευθέρια επαγγέλματα. Για να διευκολυνθούμε ως προς αυτή την

πορεία θα επιλέξουμε έναν άγαμο φορολογούμενο που πραγματοποιεί και υποβάλλει ατομική φορολογική δήλωση.

Έστω λοιπόν ότι έχουμε τον κύριο Σταθάκη Κωνσταντίνο. Διαμένει στο Ηράκλειο Κρήτης και είναι άγαμος. Είναι ελεύθερος επαγγελματίας, λογιστής-φοροτεχνικός, που διατηρεί το γραφείο του στο Ηράκλειο Κρήτης. Ο προαναφερθείς πληρώνει ενοίκιο για την στέγαση του φοροτεχνικού του γραφείου.

Όσον αφορά τα περιουσιακά στοιχεία, διαθέτει δύο ακίνητα, το ένα είναι η κύρια κατοικία και το άλλο ενοικιάζεται σε τρίτους και διαθέτει ένα αυτοκίνητο.

Ας προχωρήσουμε παρακάτω στην συμπλήρωση των εντύπων Ε1 για κάθε οικονομικό έτος και την αντίστοιχη χρήση.

Γενικά και πριν προχωρήσουμε με την συμπλήρωση του εντύπου Ε1 για τα δύο οικονομικά έτη που εξετάζουμε καλό θα ήταν σε κάθε περίπτωση να αναφέρουμε κάποια γενικά δεδομένα που ισχύουν.

Έτσι για την συμπλήρωση του Ε1 για το οικονομικό έτος 2013 (χρήση 2012), θα πρέπει να γνωρίζουμε τα ακόλουθα στοιχεία:

- Υποχρέωση για την υποβολή φορολογικής δήλωσης έχει κάθε φυσικό πρόσωπο που έχει την κατοικία του στην Ελλάδα, έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του και δεν αποτελεί προστατευόμενο μέλος.
- Στη δήλωση αναγράφονται υποχρεωτικά όλα τα εισοδήματα ανεξάρτητα από τον τρόπο φορολόγησής τους, καθώς και τα απαλλασσόμενα από το φόρο.

- Αναγράφεται υποχρεωτικά ο αριθμός παροχής ρεύματος όλων των κατοικιών είτε είναι ιδιοκατοικούμενες είτε είναι μισθωμένες είτε δωρεάν παραχωρούμενες.

- Από τη ΓΓΠΣ θα προστίθεται η ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη του φορολογουμένου που ορίζεται σε τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ προκειμένου για τον άγαμο και σε πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση εφόσον δηλώνεται πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημα.

Επίσης:

1. Στον πίνακα 2 προστίθεται ο κωδικός 19 τον οποίο συμπληρώνουν όσοι αμείβονται με τιμολόγιο παροχής υπηρεσιών αλλά θεωρούνται ως μισθωτοί (είτε γιατί έχουν έως τρεις εργοδότες είτε γιατί ο ένας εξ αυτών αποφέρει το 75% του εισοδήματος). Αυτοί πρέπει να συμπληρώσουν τον κωδικό για να πληρώσουν τέλος επιτηδεύματος 500 ευρώ και όχι 650 ευρώ.

2. Στον πίνακα 2 προστίθεται και ο κωδικός 27, τον οποίο συμπληρώνουν όσοι ασκούν εμπορική επιχείρηση και γεννήθηκαν μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του 1950. Οι συγκεκριμένοι φορολογούμενοι, άνω των 62 ετών, απαλλάσσονται από το τέλος επιτηδεύματος.

3. Στον πίνακα 4Ε προστέθηκε ο κωδικός 177, τον οποίο καλούνται να συμπληρώσουν όσοι έχουν ακαθάριστο εισόδημα από ενοίκια κατοικιών, η επιφάνεια των οποίων δεν υπερβαίνει τα 300 τετραγωνικά για να πληρώσουν συμπληρωματικό φόρο 3%.

4. Στον Πίνακα 5 όπου αναγράφονται τα τεκμήρια έχουν προστεθεί δύο κωδικοί στους οποίους οι φορολογούμενοι θα αναγράψουν υποχρεωτικά τους αριθμούς παροχής της πρώτης δευτερεύουσας (κωδ. 205) και της δεύτερης δευτερεύουσας κατοικίας τους (κωδ. 206).

5. Στον πίνακα 8 προστίθενται οι κωδικοί 333 και 334. Εκεί θα δηλώσουμε «το ποσό που παρακρατήθηκε για ειδική εισφορά αλληλεγγύης». Θα τον συμπληρώσουν κυρίως μισθωτοί και συνταξιούχοι που είχαν παρακράτηση του φόρου κατά τη διάρκεια του 2012 μέσω του μισθού ή της σύνταξης.

6. Στον πίνακα 7 προστίθενται οι κωδικοί 037 και 039 του πίνακα 7. Σε αυτούς θα κληθούν να συμπληρώσουν τις δαπάνες που πραγματοποίησαν όσοι προχώρησαν σε αποκατάσταση ακινήτου στην περιοχή του Γερανίου ή του Μεταξουργείου. Η δαπάνη εκπίπτει από το φορολογητέο εισόδημα.

7. Στον πίνακα 9 της φορολογικής δήλωσης οι φορολογούμενοι θα πρέπει φέτος να αναγράψουν και τον Αριθμό Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ) των προστατευόμενων τέκνων τους (Κορομηλάς, 2012).

Προχωρούμε λοιπόν στην συμπλήρωση του εντύπου Ε1 για το οικονομικό έτος 2014 (χρήση 2013) για τα δεδομένα της περίπτωσης που αναφέραμε στην αρχή του παρόντος κεφαλαίου. Η συμπλήρωση των σελίδων του εντύπου φαίνεται στην παρακάτω σελίδα.

**ΔΗΛΩΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2014**

ΠΡΟΣΟΧΗ
ΤΑ ΠΟΣΑ ΜΕ ΔΥΟ (2) ΔΕΚΑΔΙΚΑ

ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΟΚΤΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ 1-1-2013 ΕΩΣ 31-12-2013

Προς τη Δ.Ο.Υ.:

Δ.Ο.Υ. προηγ. Υποβολής

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ (ΜΕ ΚΕΦΑΛΑΙΑ) **

ΕΠΩΝΥΜΟ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΥΠΟΧΡΕΟΥ (ΟΠΩΣ ΣΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ)

ΣΤΑΘΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ (ΟΔΟΣ-ΑΡΙΘΜΟΣ-ΤΑΧ.ΚΩΔ.-ΣΥΝΟΙΚΙΑ-ΠΟΛΗ Ή ΧΩΡΙΟ)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ (ΟΔΟΣ-ΑΡΙΘΜΟΣ-ΤΑΧ.ΚΩΔ.-ΣΥΝΟΙΚΙΑ-ΠΟΛΗ Ή ΧΩΡΙΟ)

ΕΠΩΝΥΜΟ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΤΗΣ ΣΥΖΥΓΟΥ (ΟΠΩΣ ΣΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ Ή ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΣ

ΑΡΙΘ. ΦΟΡΩΛ. ΜΗΤΡΩΟΥ

ΕΓΓΑΜΟΣ

Άγαμος ή Διαζευγμένος ή Χή *

ΑΡΙΘ. ΦΟΡΩΛ. ΜΗΤΡ. ΣΥΖΥΓΟΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Είστε νέος φορολογούμενος (υποβάλλετε δήλωση για πρώτη φορά);
- Είστε κάτοικος εξωτερικού και υποχρεούσθε να υποβάλετε φορολ. δήλωση στην Ελλάδα;
- Εξαιρέσιθε από την προσακόμηση αποδείξεων (παραγρ. 2 άρθρου 9 Κ.Φ.Ε.);
- Υποβάλλεται η δήλωση από κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομιάς, μεσεγγυόχου, προσωρινό διαχειριστή ή σύνδικο πτώχευσης;
- Υποβάλλεται η δήλωση από επίτροπο, κηδεμόνα ανήλικου ή δικαστικό συμπαραστάτη;
- Υποβάλλεται η δήλωση από κληρονόμο του φορολογούμενου που απεβίωσε;
- Είστε συνταξιούχος και γεννηθήκατε μέχρι 31-12-1948;
- Έχετε κάνει έναρξη επιτηδεύματος για πρώτη φορά από 1-1-2013 και μετά;
- Είστε επιτηδεύματις που φορολογείται με τις διατάξεις παρ. 1 του άρθρου 45 ΚΦΕ;
- Ασκείτε εμπορική επιχείρηση και γεννηθήκατε μέχρι την 31/12/1951;
- Εμπήτετε στις διατάξεις της παρ. 5 άρθρου 73 Ν.3842/2010;
- Κατοικείτε μόνιμα σε νησί με πληθυσμό κάτω από 3.100 κατοίκους ;
- Είστε κάτοικος Ε.Ε. (εκτός Ελλάδας) και αποκτήσατε στην Ελλάδα πάνω 90% του εισοδ.;
- Έχετε περιουσία (ακίνητα, καταθέσεις κτλ) στο εξωτερικό;
- Ανήκετε στην κατηγορία των ολικώς τυφλών, κινητικά αναπήρων πάνω από 80% κτλ;
- Ανήκετε στην κατηγορία των βαριά κινητικά αναπήρων με ποσοστό 80% ;
- Είστε αξιωματικός ή ημεδαπό κατώτερο πλήρωμα εμπορ. πλοίου;

Υπόχρεου	Της συζύγου
327	OXI
319	OXI
023	OXI
329	OXI
330	OXI
331	OXI
013	OXI
017	OXI
019	OXI
027	OXI
025	OXI
007	OXI
385	OXI
029	OXI
905	OXI
913	OXI
911	OXI
001	OXI
005	0
328	OXI
320	OXI
024	OXI
014	OXI
018	OXI
020	OXI
027	OXI
026	OXI
008	OXI
386	OXI
030	OXI
906	OXI
914	OXI
912	OXI
002	OXI
006	0

ΠΙΝΑΚΑΣ 3. ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΠΟΣΟΥ ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ κτλ. ΚΑΙ ΜΕΙΩΣΗ ΦΟΡΟΥ

- Δικαιούσθε μείωση φόρου 200 ευρώ λόγω αναπηρίας 67% και πάνω κτλ. ;
- Αριθμός προσώπων του Πίνακα 9 με αναπηρία 67% και πάνω κτλ. (αριθμητικά)

ΠΙΝΑΚΑΣ 4. ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ

A. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

- Άθροισμα καθαρών ποσών από μισθούς, ημερομίσθια κτλ. (εκτός περιπτ. 2, 3, 4)
- Άθροισμα καθαρών ποσών από κύριες συντάξεις (εκτός περιπτ. 1, 3, 4)
- Άθροισμα καθαρών ποσών από επικουρικές συντάξεις, μερίσματα, κτλ. (εκτός περιπτ. 1,2,4)
- Αμοιβές αθλητών και επιδόματα αθλητών των παρ. 2 & 3 του άρθρου 33 Ν. 1892/1990.
- Εισόδημα από ατομ. επιχ. παροχής υπηρεσιών ή ελευθ. επαγγ. της παρ.1 αρθρ.45 ΚΦΕ
- Άθροισμα καθαρών ποσών από παροχή εργασίας με εργοσημο
- Εισόδημα από ακαδομικά ένσημα, αυτοαφάλιση κτλ
- Εισόδημα των περιπτ. 1,2,3,4,5,6,7 για το οποίο δεν υπάρχει ηλεκτρονική πληροφόρηση

B. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

- Καθαρό εισόδημα ατομικής επιχείρησης βάσει βιβλίων ή στοιχείων.
- Καθαρό εισόδημα προηγ. περιπτ. 1 από αλευτική δραστηριότητα.
- Καθαρό εισόδημα από συμμετοχή σε συνεκμετάλλευση μη υπογόμενη στο άρθρ.10 ΚΦΕ
- Καθαρό εισόδημα ατομικής επιχείρησης με βάση αντικειμενικό σύστημα.

Ναός (Δήμος / Διαμέρισμα ή Κοινότητα)	Είδος παραγωγής α) είδος καλλιεργειών β) είδος ατσοπλάσματος γ) είδος άλλης μονάδας	Αριθμός (1) α) στρεμμάτων β) ζώων γ) άλλων μονάδων	Ορισμό Ημεροσκόπιο Πεδιό	Αρθροί του ΚΦΕ Μη αρθροί του ΚΦΕ	Καθαρό εισόδημα: (2) α) ανά στρέμμα β) ανά κεφαλή ζώου γ) ανά άλλη μονάδα

Επιλέξτε Υπόχρεο
Επιλέξτε Υπόχρεο
Επιλέξτε Υπόχρεο
Επιλέξτε Υπόχρεο

Σύνολο καθαρών γεωργικού εισοδήματος με βάση το αντικ. σύστημα (πλέον των ανωτέρω)

- Καθαρό εισόδημα προηγ. περιπτ. 4 από αλευτική δραστηριότητα.
Μείον: α) Ένοικια που καταβλήθηκαν για μίσθωση γεωργικής γης
β) Αξία καινούργιου πάγιου εξοπλισμού $326 \times 25\% \text{ ή } 50\%$

301	8.345,86	302	
303		304	
321		322	
317		318	
307		308	
309		310	
311		312	
343		344	
461		462	
921		922	
919		920	
915		916	
923		924	
335		336	
337		338	

	Υπόχρεο	Της συζύγου
υ) Για κατό κύριο επάγγελμα αγρότες 1.500 ή 3.000 ευρώ αν πήραν εξαιρετικές αποζημιώσεις ή 2.250 (ή 1.875) ή 4.500 (ή 3.750) ευρώ, αντίστοιχα, αν είναι νέοι αγρότες	339	340
6. Ζημιό του ίδιου οικονομικού έτους από ατομική άσκηση γεωργικής επιχείρησης	465	466
7. Ζημιές προηγούμενων οικονομικών ετών από ατομική άσκηση γεωργικής επιχείρησης	467	468
8. Ακαθάριστα έσοδα από ατομική άσκηση γεωργικής επιχείρησης	475	476
9. Καθαρά κέρδη από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας μέχρι 100 Kw	479	480
10. Καθαρά κέρδη από αγροτουριστική μονάδα μέχρι 10 δωμάτια	481	482
Γ. ΕΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ		
1. Καθαρά κέρδη από ατομική επιχείρηση (εκτός περιπτ. 3)	401	402
2. Καθαρά κέρδη από Ο.Ε. ή Ε.Ε. ή Κοινωνία κτλ. μη υπαγόμενες στο άρθρο 10 Κ.Φ.Ε.	405	406
3. Υπερήλυμα από πώληση αυτοκινήτου επιχείρησης	407	408
4. Ζημιό του ίδιου οικονομικού έτους από ατομική επιχείρηση (εκτός περιπτ. 3)	413	414
5. Ζημιές προηγούμενων οικονομικών ετών από ατομική επιχείρηση	415	416
6. Ζημιές του ίδιου οικονομικού έτους της περίπτωσης 2	423	424
7. Ακαθάριστα έσοδα από ατομική επιχείρηση	425	426
Δ. ΕΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ		
1. Καθαρά εισόδημα από ελευθέρω επάγγελμα	501	502
2. Καθαρές αμοιβές ελεγκτή Α.Ε., διατητή, εκτελεστή διαθήκης κτλ.	503	504
3. Ποσό διατροφής που έχει εισπραχθεί από σύζυγο (εκτός των παιδιών)	505	506
4. Εισόδημα που δεν εντάσσεται σε άλλη περίπτωση του Πίν. 4	507	508
5. Ζημιό του ίδιου οικονομικού έτους από ελεύθερο επάγγελμα	511	512
6. Ζημιές προηγούμενων οικονομικών ετών από ελεύθερο επάγγελμα	515	516
7. Ακαθάριστα έσοδα από ατομική άσκηση ελευθέρου επαγγέλματος	517	518
Ε. ΕΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΑ 1. Ακαθάριστα εισόδημα από εκμίσθωση :		
α) κατοικιών	103	104
β) ξενοδοχείων, κληνικών, σχολείων, αθλουσίων κιν/των ή θεάτρων κτλ.	121	122
γ) καταστημάτων, γραφείων, αποθηκών κτλ.	105	106
δ) γηπέδων, χώρων τοποθέτησης πινακίων	107	108
ε) βιομηχανοστασίων, εμπορικών κέντρων που επέλεξαν υπογωγή σε ΦΠΑ	109	110
στ) γαϊών	101	102
ζ) γαϊών με βάση το αντικειμενικό σύστημα	909	910
2. α) Ακαθάριστα εισόδημα από υπεκμίσθωση ακινήτων	111	112
β) Στην περίπτωση αυτή, ποσό ενόικιο έχετε καταβάλει	113	114
3. Ακαθάριστα εισόδημα από δωρεάν παραχώρηση - ιδίωση :		
α) κατοικιών (μόνο δωρεάν παραχώρηση)	129	130
β) ξενοδοχείων, κληνικών, σχολείων, αθλουσίων κινηματογράφων ή θεάτρων κτλ.	143	144
γ) καταστημάτων, γραφείων, αποθηκών κτλ.	145	146
δ) γηπέδων, χώρων τοποθέτησης πινακίων	147	148
ε) γαϊών (μόνο δωρεάν παραχώρηση)	141	142
στ) γαϊών (μόνο δωρεάν παραχώρηση) με βάση το αντικειμενικό σύστημα	701	702
4. Ακαθάριστα εισόδημα οικοδομών: α) σε έδαφος του εκμισθωτή	123	124
β) σε έδαφος του παρέχοντος δωρεάν τη χρήση	125	126
5. α) Δαπάνες για ασφάλιστρα δικαστ.δαπάνη αμοιβές δικηγόρων (περ.1α,1β,1γ,1ε,3α,3β,3γ)	151	152
β) Αποζημίωση καταβληθείσα με νόμο στο μισθωτή κατά τη λύση επαγγελματικής μίσθω	163	164
γ) Ακαθάριστα εισόδημα από την εκμίσθωση του ακινήτου της περιπτ. 5β	165	166
δ) Λοιπές περιπτώσεις δαπανών άρθρου 23 ΚΦΕ (γαιοε κτλ.)	159	160
6. Ακαθάριστα εισόδημα κατοικιών επιφάνειας πάνω από 300 τμ καθεμιά (περ.1α, 2α και 3α)	175	176
επαγγελματικών & εμπορικών μισθώσεων ανεξαρτήτως επιφάνειας (περ.1β,γ,δ,ε,στ,ζ,2α,4α)		
7. Ακαθάριστα εισόδημα κατοικιών επιφάνειας μέχρι 300 τμ καθεμιά (περ.1α, 2α και 3α) αστικών μισθώσεων αποθηκών και χώρων στάθμευσης ανεξαρτήτως επιφάνειας (περ. 1γ, 1δ, 2α)	177	178
8. Ακαθάριστα εισόδημα ανακατασκευασμένων διατηρητέων (περ. 1α, 1β, 3α και 3β)	131	132
9. Ακαθάριστα εισόδημα ανακατασκευασμένων διατηρητέων (περ. 1γ, 1ε και 3γ)	133	134
10. Ακαθάριστα εισόδημα για το οποίο δε βεβαιώνεται χαρτόσημο, εκτός από την περιπτ. 1ε	741	742
ΣΤ. ΕΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ		
1. Κινητές αξίες ημεδαπής προέλευσης που φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις	291	292
Ζ. ΕΣΟΔΗΜΑ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ		
1. Καθαρά ποσό από μισθούς κτλ. αλλοδαπής προέλευσης	389	390
2. Καθαρά ποσό από συντάξεις κτλ. αλλοδαπής προέλευσης	394	392
3. Καθαρά κέρδη από γεωργικές επιχειρήσεις (ατομική, εταιρικές) στην αλλοδαπή	463	464
4. Ζημιές από γεωργικές επιχειρήσεις (ατομική, εταιρικές) στην αλλοδαπή	471	472
5. Καθαρά κέρδη από εμπορικές επιχ/σεις (ατομική, εταιρικές) στην αλλοδαπή	411	412
6. Ζημιές από εμπορικές επιχειρήσεις (ατομική, εταιρικές) στην αλλοδαπή	421	422
7. Καθαρά κέρδη από ελεύθερο επάγγελμα (ατομικό, εταιρικά) στην αλλοδαπή	509	510
8. Ζημιές από ελεύθερο επάγγελμα (ατομικό, εταιρικά) στην αλλοδαπή	513	514
9. Εισοδήματα από κινητές αξίες αλλοδαπής προέλευσης που φορολογούνται με τις γεν. διατ	295	296
10. Ακαθάριστα εισόδημα από αλιεία που βρίσκεται στην αλλοδαπή	171	172
11. Καθαρά εισόδημα της περίπτωσης 10	173	174
12. Ακαθάριστα εισόδημα της περ.10 από κατοικίες με επιφάνεια πάνω από 300 τμ η καθεμιά	395	396

ΠΙΝΑΚΑΣ 5. ΠΡΟΞΕΔΡΙΣΜΟΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΝΤΙΚΕΜΕΝΩΣ ΔΑΠΑΝΗΣ

Λόγος ή Δαξυλογικός ή Χίλος Συνταξιούχος που γεννήθηκε έως 31/12/1948: **Υπόχρεο ΟΧΙ 9.000,00 Της συζύγου ΟΧΙ 0,00**

1. Ετήσια αντικεμενική δαπάνη διαβίωσης με βάση Σύνολο 1: α) έως θ)

α) Την ετήσια αντικεμενική δαπάνη για διακοπιματή ή μισθωμένη ή δωρεάν παραχωρούμενη κύρια και δευτερεύουσες κατοικίες, Είδος Κατοικίας Μοχλίσια ΚΚ211 ΒΚ212 Ποσοστό συν. Μήνες Τιμή Ζώνης ΚΚ231 **Υπόχρεο Της συζύγου**

Κύρια Κατοικία	ΟΧ	80	100,00%	12	Εως 279€		3.200,00	
Δευτερεύουσα	ΟΧ	40	100,00%	0	Εως 279€		0,00	
Δευτερεύουσα	ΟΧ			0	Επιλέγεται			
Δευτερεύουσα	ΟΧ			0	Επιλέγεται			
Δευτερεύουσα	ΟΧ			0	Επιλέγεται			

β) Η ετήσια αντικεμενική δαπάνη για λοιπές δευτερεύουσες κατοικίες 707 708

γ) τα επταετήσια Ι.Χ., Μ.Χ. (οικογένειες, στατικές-επαρκείς επιχ/σεις, κοινωνικών και κοινοπραξιών)

Α	Ονοματεπώνυμο κυρίου Ε.Ι.Χ., Μ.Χ.	ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ Γράμμ. Αριθμ.	Κωδ. ανατ.	Μήνας 2013	Ποσοστό %	Έτος πρώτης	Υπόχρεο	Της συζύγου
1	Υπόχρεο	750	1200	12	100,00%	2004-	851	2.800,00 852
2		751		0		Παλαιά	853	854
3		752		0		Παλαιά	855	856
4		753		0		Παλαιά	857	858
5		753		0		Παλαιά	857	858
6		753		0		Παλαιά	857	858
7		753		0		Παλαιά	857	858
8		753		0		Παλαιά	857	858

γ+) Η ετήσια αντικεμενική δαπάνη για λοιπά επταετήσια Ι.Χ., Μ.Χ. 857 858

δ) τα σκάφη αναμνησής Ι.Χ. (οικαγένειες κτλ.)

Τύπος σκάφους	Αρ. Μητρώου	Χώρα	Ποσοστό συνδιακτηρίας	Πρώτη ημερομηνία	Μήνες	ΚΑ	Μέτρα μήκος	Υπόχρεο	Της συζύγου
Επιλέξτε τύπο σκάφους				Παλαιά	0	747	711	712	
Επιλέξτε τύπο σκάφους				Παλαιά	0	748	713	714	

δ+) Η ετήσια αντικεμενική δαπάνη για λοιπά σκάφη αναμνησής Ι.Χ. κλπ 713 714

ε) τις αμοιβές πληρωμάτων σκαφών αναμνησής 731 732

ε) τα αεροσκάφη, ελικόπτερα Ι.Χ. και ανεμόπτερα

Τύπος	Αρ. σειρά κατασ.	Αεροπλάνο/Συνθέτος	Ποσοστό συνδιακτηρίας	Μήνες	Τύπος ή Λίμνες	Πρώτη ημερομηνία	Υπόχρεο	Της συζύγου
Επιλέξτε τύπο αεροσκάφους ή ...				0			715	716
Επιλέξτε τύπο αεροσκάφους ή ...				0			715	716

ε+) Η ετήσια αντικεμ. δαπάνη για λοιπά αεροσκάφη, ελικόπτερα Ι.Χ. και ανεμόπτερα 715 716

στ) τις δεξαμενές καλλιέργειας (παινίες)

Εξωτερική τετραμέτρα	Ποσοστό συνδιακτηρίας υπόχρεου	Εσωτερική τετραμέτρα	Ποσοστό συνδιακτηρίας υπόχρεου	Υπόχρεο	Της συζύγου
				765	766
				765	766

στ+) Η ετήσια αντικεμενική δαπάνη για λοιπές δεξαμενές καλλιέργειας (παινίες) 765 766

ζ) Γράψτε την αντικεμενική δαπάνη για διδάκτρα σε σχολεία 769

η) Γράψτε την αντικεμ. δαπάνη για οικιακού βοηθού οδηγού αυτ/των, δασκάλους 770

2. Από τη δαπάνη που καταβάλλετε:

α) για την αγορά ή χρημ. μίσθωση αυτοκινήτων, διπρωτων κτλ.αχημάτων. 719 720

β) για την αγορά ή χρημ. μίσθωση πλοίων ή σκαφών αναμνησής, και αεροσκαφών 721 722

γ) για την αγορά ή χρημ. μίσθωση κινητών πραγμάτων αξίας πάνω από 10.000 € 723 724

δ) για δωρεές ή γονικές παροχές ή χορηγίες χρημ. ποσών (εκτός προς το Δημόσιο κτλ) 725 726

ε) για την τοκοχρεολυτική απόσβεση δανείων ή πιστώσεων κτλ. 727 **3.700,00** 728

ΠΙΝΑΚΑΣ 6. ΠΡΟΞΕΔΡΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ - ΠΟΣΑ ΠΟΥ ΜΕΙΩΝΟΥΝ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ

1. Καθαρό εισόδημα που δεν υπήρχε την 01-01-2014	655	656
2. Ποσό ετήσιας δαπάνης που δεν υπήρχε την 01-01-2014	693	694
3. Εισοδήματα που αποκτήσατε το 2013, τα οποία απολάμβασαν από το φόρο, φορολογούνται με ειδικό τρόπο, καθώς και από μερίσματα ημεδαπών ΑΕ, ΕΠΕ, κλπ	659	660
4. Μερίσματα ημεδαπών εταιριών που δεν έχουν εισαχθεί στην Ελλάδα	653	654
5. Τόκοι καταθέσεων τραπεζών ημεδαπής προέλευσης	667	668
6. Εισοδήματα που εφαιρούνται της εισφοράς (παρ.2 άρθρου 29 Ν. 3986/2011)	657	658
7. Επίδομα ανεργίας του Ο.Α.Ε.Δ.	661	662
8. Καθαρά κέρδη από εταιρίες κτλ., που φορολογήθηκαν με το άρθρο 10 Κ.Φ.Ε.	431	432
9. Φόρος που παρακρατήθηκε στα εισοδ. παρ.3 & 5 και στα καθαρά κέρδη της παρ.6	433	434
10. Καθαρό ποσό επεδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης (ΕΚΑΣ)	305	306
11. Αγροτικές ενισχύσεις (επιδοτ., αποζημ., οικονομ. ενισχ. κτλ) εκτός αυτών επί της παραγωγής	477	478
12. Ενόικιο που πληρώσατε για κύρια κατοικία της οικογένειας:		
Ονοματεπώνυμο ή Επωνυμία ιδιοκτήτη	Κ.Α. Α.Φ.Η. Ιδιοκτήτη Κ. Τ.Μ. Κ. Μήνες	
801	091 097	811 812
802	093 098	813 814
803	095 099	815 816
13. Ενόικιο που πληρώσατε για κατοικία παιδιών της οικογένειας που οπουδ. στο εσωτερικό:		
Ονοματεπώνυμο ή Επωνυμία ιδιοκτήτη	Κ.Α. Α.Φ.Η. Ιδιοκτήτη	
804		817 1ο παιδί
805		819 1ο παιδί
806		821 2ο παιδί
807		823 3ο παιδί
14. Ενόικιο που πληρώσατε για κατοικία παιδιών της οικογένειας που οπουδ. στο εσωτερικό:		
Ονοματεπώνυμο ή Επωνυμία ιδιοκτήτη	Κ.Α. Α.Φ.Η. Ιδιοκτήτη Κ.Α. Επιδόμα τ.μ.	
790	795	793 794
791	796	615 616

	Υπόχρεου	Της συζύγου
15. Ενοίκιο ακινήτων εκτός από κύρια κατοικία, κατ. παιδιών που σπουδάζουν και περίπτ. 14	417	797
16. Δαπάνη για την αγορά ακινήτων ή για την χρονομεριστική ή χρηματοδ. μίσθωση αυτών	735	736
17. Χρηματικά ποσά που προέρχονται από διάθεση περιουσιακών στοιχείων, εισαγωγή χρηματικών κεφαλαίων αλλοδαπής, δάνεια, δωρεές κτλ.	781	782
18. Επαναπατριζόμενα κεφάλαια (άρθρ. 18 ν. 3842/2010)	783	784
19. Ανάλωση κεφαλαίου που ήδη φορολογήθηκε ή απαλλασσόταν από το φόρο	787	788

ΠΙΝΑΚΑΣ 7. ΠΟΣΑ ΔΑΠΑΝΩΝ ΠΟΥ ΑΦΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΣΟΔΗΜΑ Ή ΑΠΟ ΤΟ ΦΟΡΟ

1. Δαπάνη αγοράς αγαθών και παροχής υπηρεσιών (παρ. 2 άρθρο 9 Κ.Φ.Ε.)	049	5.500,00	
2. Έξοδα ιατρικής, νοσοκομειακής και φαρμακευτικής περιθαλψης	051	550,00	052
3. Δωρεές ιατρικών μηχανημάτων κτλ., σε νοσοκομεία κτλ.	057	0,00	058
4. Δωρεές χρηματικών ποσών στο Δημόσιο: (εσωτερικού και στο εξωτερικό)	059		060
5. Δωρεές χρηματικών ποσών στα (λογ/μο αλληλοβοήθησας για την απόσβεση Δημοσίου χρέους)	075		076
6. Πολιτιστικές χορηγίες του ν.3525/2007	061		062
7. Ποσό διατροφής που κατέβαλε ο ένας σύζυγος στον άλλον	089		090
8. Μισθώματα επιχειρήσεων τριτογενούς τομέα (περ. Β2 άρθρου 43 και 44 Ν.4030/2011	077		078
9. Ποσό επένδυσης για κινηματογραφικές ταινίες (παρ. 9 άρθρ. 73 ν. 3842/2010)	663		664
10. Εμπήνετε στις διατάξεις των περιπτώσεων α ή β της παρ. 9 του άρθρ. 73 Ν. 3842/2010;	033	035	OXI ▼
		034	036
			OXI ▼

ΠΙΝΑΚΑΣ 8. ΠΡΟΚΑΤΑΒΛΗΘΗΝΤΕΣ-ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΘΗΝΤΕΣ ΦΟΡΟΙ

1. Φόροι 4%, 10%, που προκαταβλήθηκαν (άρθρο 52 Κ.Φ.Ε.)	601		602
2. Φόροι 1%, 4%, 8%, 15% και 20% που παρακρατήθηκαν (άρθρο 55 Κ.Φ.Ε.)	603		604
3. Φόροι 20% και 10% (άρθ. 58 Κ.Φ.Ε.) και 15% (παρ. γ παρ. 5 άρθρ. 52 ΚΦΕ) που παρακρ.	605		606
4. Φόρος που καταλογίστηκε για ωφέλεια από πώληση αυτοκινήτου επιχείρησης	607		608
5. Φόρος που παρακρατήθηκε στις αμοιβές της περίπτ. 4 του πίν. 4Α	609		610
6. Φόρος που καταβλήθηκε στο εξωτερικό (παρ. β παρ. 9 άρθρ. 9 Κ.Φ.Ε.)	651		652
7. Φόρος που παρακρατήθηκε στα εισοδήματα από κινητές αξίες ημεδαπής (πίν. 4 ΣΤ)	293		294
8. Φόρος που αναλογεί στους μισθούς, συντάξεις (περίπτωσης 1, 2 και 3 του πίν. 4Α)	313	3.200,00	314
9. Φόρος που παρακρατήθηκε στους μισθούς, συντάξεις (περίπτ. 1, 2 και 3 του πίν. 4Α)	315	3.200,00	316
10. Φόρος που παρακρατήθηκε στην Ελλάδα στα εισοδήματα της περίπτωσης 9 του πίν. 42	297	0,00	298
11. Φόρος που καταβλήθηκε για άυλη εμπορική αξία ακινήτου των περ. 1β έως 1ζ του πίν. 4Ε	127		128
12. Ποσό που παρακρατήθηκε για ειδική εσφορά αλληλεγγύης του άρθρου 29 ν. 3986/2011	333		334
13. Φόροι των περιπτ. 1, 2, 3 του πίν. 8 για τους οποίους δεν υπάρχει ηλεκτρονική πληροφόρηση	611		612
14. Φόρος που αναλογεί στην περίπτωση 8 του πίν. 4Α	345		346
15. Φόρος που παρακρατήθηκε στην περίπτωση 8 του πίν. 4Α	347		348
16. Ποσό ειδικής εσφοράς αλληλ. άρθρ. 29 ν. 3986/2011 που παρακρ. στο εισοδ. Περ. 8 πίν. 4Α	349		350

ΠΙΝΑΚΑΣ 9. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΟΙΚΟΥΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ

Όνομα	Έτος γέννησης	Σχολή ή σχολείο φοίτησης	Όνοματεπώνυμο	Κ.Α. Α.Φ.Μ.	Με Υπόχρεο	Με Σύζυγο
1 Ανύπαντρα παιδιά που γεννήθηκαν από 1/1/1995 έως 31/12/2013						
2 α) Ανιόντες των συζύγων (γονείς, παπούδες κτλ.)						
β) Ανήλικα συγγενείς μέχρι τον 3ο βαθμό, αρραβωνί από πατέρα και μητέρα						
γ) Ανύπαντροι ή χήροι ή διαζευγμ. αδελφοί και αδελφές, με αναπηρία 67% και πάνω.						
Αριθμός παιδιών του Πίνακα 9 περίπτ. 1 (αριθμητικά)						
				003		004

ΠΙΝΑΚΑΣ 10. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΦΑΚΕΛΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ

Προκαταβολή φόρου εισοδήματος από το προηγούμενο οικονομικό έτος				901	902
341	342	745	746	907	908
995	996	743	744	985	986
997	998	323	324	987	988
959	960	399	400	989	990

ΠΙΝΑΚΑΣ 11. Αν προκύψει επιστρεφόμενο ποσό να κατατεθεί στον ακόλουθο λογαριασμό μου (γράψτε τον τίτλο, τον κωδικό τράπεζας και τον αρ. λογ. IBAN):

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΩΔ. ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ IBAN
GR

Τα στοιχεία των φορολογουμένων είναι απόρρητα. Διατηρούνται από το Υπουργείο Οικονομικών σε αρχείο, που υπάγεται στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και λειτουργεί σύμφωνα με το ν.2472/1997 και τις ειδικές ρυθμίσεις των φορολογικών νόμων. Κάθε φορολογούμενος έχει δικαίωμα πρόσβασης στα στοιχεία που τον αφορούν.

2014

Ο ΕΛΕΓΞΑΣ

Ο ΠΑΡΑΛΑΒΩΝ

Ο ΛΟΓΙΣΤΗΣ

Ο ΔΗΛΩΝ

Η ΔΗΛΟΥΣΑ

Σύμφωνα με την προηγούμενη επεξεργασία, το συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο, έπειτα από την υποβολή της φορολογικής δήλωσης του 2014 (για την χρήση του 2013) παρατηρούμε ότι θα πρέπει να πληρώσει τον

<u>ΠΟΛΥ-ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ Φόρων, Εισφορών και Τελών</u>	Υπόχρεου	Της συζύγου
Συνολικό δηλωθέν εισόδημα	21.132,15	0,00
Προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων	0,00	0,00
Εκπτώσεις εισοδήματος	0,00	0,00
Συνολικό καθαρό εισόδημα πραγματικό ή με βάση αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης κτλ.	21.132,15	0,00
Συνολικό εισόδημα πραγματικό ή τεκμαρτό με κλίμακα μισθωτών-συνταξιούχων, γεωργικά	8.345,86	0,00
Συνολικό καθαρό εισόδημα πραγματικό ή τεκμαρτό με την κλίμακα ΜΗ μισθωτών	11.076,29	0,00
Συνολικό εισόδημα πραγματικό ή τεκμαρτό με την κλίμακα για τα ενοίκια και κινητές αξίες.	1.710,00	0,00
Συνολικός Φόρος κλίμακας	3.050,84	0,00
Φόρος με κλίμακα μισθωτών-συνταξιούχων, γεωργικά	0,00	0,00
Φόρος με την κλίμακα ΜΗ μισθωτών	2.879,84	0,00
Φόρος με την κλίμακα για τα ενοίκια και κινητές αξίες.	171,00	0,00
Φόρος αποδείξεων Κωδ. 049 με την κλίμακα μισθωτών-συνταξιούχων, γεωργικά	0,00	0,00
Μειώσεις από το φόρο βάσει δαπανών ΠΙΝΑΚΑ 7	0,00	0,00
Φόρος που αναλογεί στο συνολικό καθαρό εισόδημα του φορολογούμενου	3.050,84	0,00
Φόρος που παρακρατήθηκε άρθρο 52 και 54 έως 58 μισθούς, συντάξεις, αμοιβές, κλπ	3.248,73	0,00
Προκαταβολή φόρου εισοδήματος προηγούμενου έτους	0,00	0,00
Μείωση επιστροφής φόρου	0,00	0,00
Κύριος φόρος προς πληρωμή ή επιστροφή (+/-)	-197,89	0,00
Συμπληρωματικός φόρος ενάμισι τοις εκατό (1,5%) ή τρία τοις εκατό (3%) από ακίνητα	27,00	0,00
Λοιπά συμβεβαιούμενα ποσά Χαριστήριο, ΟΓΑ χαριστήριου εισοδήματος από ακίνητα	0,00	0,00
Προκαταβολή φόρου εισοδήματος επόμενου έτους	0,00	0,00
ΣΥΝΟΛΟ φόρων, και λοιπά συμβεβαιούμενα ποσά	-170,89	0,00
Εμπίπτετε στις διατάξεις ν.3986 (Εξαίρεση κωδ.905&906, κωδ.913&914, άνεργος κλπ.)	OXI	OXI
Εισόδημα επιβολής της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 29 ν.3986/2011	21.132,15	0,00
Συνολική Ειδική εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 29 ν.3986/2011 ΠΟΛ 1167/11	422,64	0,00
Ποσά που παρακρατήθηκαν έναντι της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης άρθρο 29 ν.3986	0,00	0,00
Υπόλοιπο Ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 29 ν.3986/2011	422,64	0,00
Φόρος πολυτελείας σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 44 ν. 4111/2013.	0,00	0,00
Τέλος επιτηδεύματος Έδρας άρθρου 31 ν.3986/2011 (Πρώτη έναρξη έως 31/12/2008)	OXI επιτηδευ	OXI επιτηδευ
Τέλος επιτηδεύματος Αριθ.Υποκαταστημάτων άρθρου 31 ν.3986/2011		
Μήνες λειτουργίας έδρας 2013 (> των 15 ημερών λογίζεται ως μήνας)	M 12	M 12
Τέλος επιτηδεύματος Υποκαταστήματος (Διακοπή εντός του 2013)		
Μήνες λειτουργίας Υποκ. 2013 (> των 15 ημερών λογίζεται ως μήνας)	M 12	M 12
ΣΥΝΟΛΙΚΟ Τέλος επιτηδεύματος άρθρου 31 ν.3986 (Πρώτη έναρξη έως 31/12/2008)	0,00	0,00
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ Φόρων, Εισφορών και Τελών	251,75	0,00
Διαφορά συμψηφισμού...		-3,78
Ποσό πληρωμής (εφάπαξ καταβολή ή έως 3 διμηνιαίες δόσεις 85,18 X 3 δόσεις)		255,53
«Αν η συνολική οφειλή είναι μέχρι 300 ευρώ για τον ίδιο και για τη σύζυγό του αθροιστικά, μπορεί να καταβληθεί μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του μεθεπόμενου μήνα από τη βεβαίωση. Εάν ο φόρος καταβληθεί εφάπαξ παρέχεται έκπτωση 1,5%»		
Αποδείξεις που απαιτούνται	2.086,47	Έλλειμμα αποδείξεων 0,00 Φόρος αποδείξεων 0,00

ακόλουθο φόρο που προκύπτει από την εκκαθάριση.

Θα πρέπει λοιπόν ο φορολογούμενος για το οικονομικό έτος 2014 να πληρώσει φόρο 255,53€, το οποίο μπορεί να εξοφλήσει σε τρεις ισόποσες διμηνιαίες δόσεις που ανέρχονται έκαστη σε 85,18 €.

Συγκρίνοντας λοιπόν τις περιπτώσεις για το ίδιο άτομο με τα ίδια ακριβώς στοιχεία, παρατηρούμε ότι στην περίπτωση της φορολογικής δήλωσης για το οικονομικό έτος 2013, θα λάμβανε επιστροφή, ενώ στην αντίστοιχη περίπτωση για την φορολογική δήλωση του οικονομικού έτους 2014, θα επιβαρυνθεί με επιπλέον φόρο.

Από το 2013 την μείωση φόρου έχουν μόνο όσοι φορολογούνται με την κλίμακα των μισθωτών – συνταξιούχων.

Το δηλωθέν εισόδημα από ελευθέριο επάγγελμα και από ατομική επιχείρηση (εμπορική, μεταποιητική, εμπορική παροχής υπηρεσιών κ.λπ.), εκτός από το εισόδημα από ατομική γεωργική επιχείρηση, φορολογείται σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ %	ΦΟΡΟΣ ΚΛΙΜΑΚΙΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ	
			ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	ΦΟΡΟΥ
50.000,00	26%	13.000,00	50.000,00	13.000,00
ΥΠΕΡΒΑΛΛΟΝ	33%			

ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ & ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ				
ΚΕΡΔΗ	ΦΟΡΟΣ		Effective tax Base	
	2013	2014	2013	2014
10.000,00	500,00	2.600,00	5,00%	26,00%
20.000,00	2.420,00	5.200,00	12,10%	26,00%
50.000,00	12.620,00	13.000,00	25,24%	26,00%
100.000,00	32.420,00	29.500,00	32,42%	29,50%
200.000,00	77.420,00	62.500,00	38,71%	31,25%

Το ποσό του φόρου που προκύπτει, για τους μισθωτούς και συνταξιούχους, μειώνεται κατά ποσοστό 10% για κάθε καταβαλλόμενη από τις ακόλουθες δαπάνες:

α) Των εξόδων ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης του φορολογουμένου και των λοιπών προσώπων που τον βαρύνουν κατά το μέρος που δεν καλύπτονται από ασφαλιστικά ταμεία ή/και ασφαλιστικές εταιρείες και υπερβαίνουν το 5% του φορολογούμενου εισοδήματος. Το ποσό της μείωσης δεν μπορεί να υπερβεί τις 3.000,00 ευρώ.

β) Το ποσό της διατροφής που επιδικάστηκε και καταβάλλεται από τον έναν σύζυγο στον άλλο, του οποίου αποτελεί φορολογητέο εισόδημα. Το ποσό της μείωσης του φόρου δεν μπορεί να υπερβεί τα 1.500,00 ευρώ.

Ισχύουν και άλλες συνθήκες όμως που στην συγκεκριμένη μελέτη περίπτωσης δεν μας αφορούν.

Προχωρούμε τώρα στον υπολογισμό του τεκμηρίου για την πρώτη κατοικία του φορολογουμένου. Ο υπολογισμός θα γίνει με βάση τον ακόλουθο πίνακα:

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΜΕ ΤΙΜΕΣ ΖΩΝΗΣ ΕΩΣ 2.799 ΕΥΡΩ ΑΝΑ Τ.Μ.		ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΜΕ ΤΙΜΕΣ ΖΩΝΗΣ ΑΠΟ 2.800 ΕΩΣ 4.999 ΕΥΡΩ ΑΝΑ Τ.Μ.		ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΜΕ ΤΙΜΕΣ ΑΠΟ 5.000 ΕΥΡΩ ΑΝΑ ΑΝΩ	
ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΜΟΝΟΚΑΤΟΙΚΙΑ	ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΜΟΝΟΚΑΤΟΙΚΙΑ	ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΜΟΝΟΚΑΤΟΙΚΙΑ
1200	1440	1680	2016	2040	2448
1600	1920	2240	2688	2720	3264
2000	2400	2800	3360	3400	4080
2400	2880	3360	4032	4080	4896
2800	3360	3920	4704	4760	5712
3200	3840	4480	5376	5440	6528
3850	4620	5390	6468	6545	7854
4500	5400	6300	7560	7650	9180

5150	6180	7210	8652	8755	10506
5800	6960	8120	9744	9860	11832
6900	8280	9660	11592	11730	14076
8000	9600	11200	13440	13600	16320
9100	10920	12740	15288	15470	18564
10200	12240	14280	17136	17340	20808
11300	13560	15820	18984	19210	23052
12400	14880	17360	20832	21080	25296
13500	16200	18900	22680	22950	27540
14600	17520	20440	24528	24820	29784
24600	29520	34440	41328	41820	50184

Ο κύριος Σταθάκης διαμένει όπως είπαμε στο Ηράκλειο Κρήτης και η μονοκατοικία του 115 τ.μ. βρίσκεται επί της οδού Καραϊσκάκη. Η τιμή ζώνης που αφορά την συγκεκριμένη περιοχή ορίζεται στα 850 €. Η επιφάνεια των κυρίων χώρων είναι 100 τ.μ. και η επιφάνεια των βοηθητικών χώρων είναι 15 τ.μ. Οι μήνες κυριότητας όπως είδαμε και προηγουμένως ορίζονται σε 12 και το ποσοστό συνιδιοκτησίας σε 100%. Επίσης όπως αναφέραμε ο φορολογούμενος είναι έγγαμος. Επομένως το τεκμήριο του ακινήτου συνυπολογιζόμενης της ελάχιστης δαπάνης λόγω της οικογενειακής κατάστασης που ορίζεται σε 5000 € είναι 11120 € που προκύπτει από την ακόλουθη πράξη.

Ελάχιστη δαπάνη + Τεκμήριο ακινήτου = Συνολικό τεκμήριο

$$5000 + 6120 = 11120 \text{ €}$$

Όσον αφορά τώρα τον συνυπολογισμό και της δευτερεύουσας κατοικίας την οποία ενοικιάζει, πρόκειται για διαμέρισμα στην περιοχή Σταυρωμένου. Η αντίστοιχη τιμή ζώνης εδώ διαμορφώνεται σε 650 €. Η συνολική επιφάνεια του διαμερίσματος ανέρχεται σε 60 τ.μ. με τα 55 τ.μ. να αποτελούν τους κύριους χώρους και τα άλλα 5 τ.μ. βοηθητικούς χώρους. Το ποσοστό συνιδιοκτησίας ορίζεται σε 100% και οι μήνες κυριότητας σε 12. Η ελάχιστη δαπάνη λόγω οικογενειακής κατάστασης

είναι κοινή και ορίζεται σε 5000 €, εδώ όμως έχουμε τον υπολογισμό του συνολικού τεκμηρίου προσθέτοντας τα τεκμήρια και από τα δύο ακίνητα. Το τεκμήριο για την δευτερεύουσα κατοικία έπειτα από τους υπολογισμούς με βάση και την τιμή ζώνης προκύπτει σε 1200 €. Άρα:

Ελάχιστη δαπάνη + Τεκμήριο ακινήτου1 + Τεκμήριο ακινήτου2 =
Συνολικό τεκμήριο

$$5000 + 6120 + 1200 = 12320 \text{ €}$$

Το συνολικό λοιπόν τεκμήριο του φορολογούμενου μόνον από τις κατοικίες που διαθέτει ορίζεται σε 12320 €.

Έστω τώρα ότι η κύρια κατοικία του φορολογούμενου διαθέτει πισίνα. Τα τεκμήρια για τις πισίνες υπολογίζονται με βάση τον ακόλουθο πίνακα:

Εξωτερική πισίνα

Επιφάνεια	Ποσά τεκμηρίων
30 τ.μ	4800
40 τ.μ.	6400
50 τ.μ.	8000
60 τ.μ.	9600
70 τ.μ.	12800
80 τ.μ.	16000
90 τ.μ.	19200
100 τ.μ.	22400

Εσωτερική πισίνα

Επιφάνεια	Ποσά τεκμηρίων
30 τ.μ	9600
40 τ.μ.	12800
50 τ.μ.	16000
60 τ.μ.	19200
70 τ.μ.	25600
80 τ.μ.	32000
90 τ.μ.	38400
100 τ.μ.	44800

Κατόπιν αυτού, έστω ότι η κύρια κατοικία του φορολογούμενου διαθέτει πισίνα 30 τ.μ. Η πισίνα είναι εξωτερικού τύπου. Το ποσοστό ιδιοκτησίας ορίζεται σε 100% και οι μήνες κυριότητας σε 12. Το συνολικό τεκμήριο της πισίνας λοιπόν υπολογίζεται σε 4800 €. Επομένως σύμφωνα με όσα αναφέραμε προηγουμένως το συνολικό τεκμήριο αναδιαμορφώνεται με βάση τον ακόλουθο τύπο:

Ελάχιστη δαπάνη + Τεκμήριο ακινήτου¹ + Τεκμήριο ακινήτου² + Τεκμήριο πισίνας = Συνολικό τεκμήριο

$$5000 + 6120 + 1200 + 4800 = 17120 \text{ €}$$

Το συνολικό λοιπόν τεκμήριο του φορολογούμενου μόνον από τις κατοικίες που διαθέτει και την πισίνα της κύριας κατοικίας ορίζεται σε 17120 €.

Προχωρούμε τώρα στην μελέτη μας υπολογίζοντας το τεκμήριο για το αυτοκίνητο που διαθέτει ο φορολογούμενος. Ο υπολογισμός των τεκμηρίων για τα αυτοκίνητα γίνεται με βάση τον ακόλουθο πίνακα:

Κυβισμός ΙΧ Αυτοκινήτου (κ.ε)	Τεκμήριο ΙΧ αυτοκινήτου (Έτος Πρώτης Κυκλοφορίας στην Ελλάδα)		
	2009+	2004- 2008	Ως 2003
Ως 1.249	4.000 €	2.800 €	2.000 €
1.250 – 1.349	4.600 €	3.220 €	2.300 €
1.350 – 1.449	5.200 €	3.640 €	2.600 €
1.450 – 1.549	5.800 €	4.060 €	2.900 €
1.550 – 1.649	6.400 €	4.480 €	3.200 €

1.650 – 1.749	7.000 €	4.900 €	3.500 €
1.750 – 1.849	7.600 €	5.320 €	3.800 €
1.850 – 1.949	8.200 €	5.740 €	4.100 €
1.950 – 2.049	8.800 €	6.160 €	4.400 €
2.050 – 2.149	9.700 €	6.790 €	4.850 €
2.150 – 2.249	10.600 €	7.420 €	5.300 €
2.250 – 2.349	11.500 €	8.050 €	5.750 €
2.350 – 2.449	12.400 €	8.680 €	6.200 €
2.450 – 2.549	13.300 €	9.310 €	6.650 €
2.550 – 2.649	14.200 €	9.940 €	7.100 €
2.650 – 2.749	15.100 €	10.570 €	7.550 €
2.750 – 2.849	16.000 €	11.200 €	8.000 €
2.850 – 2.949	16.900 €	11.830 €	8.450 €
2.950 – 3.049	17.800 €	12.460 €	8.900 €
3.050 – 3.149	19.000 €	13.300 €	9.500 €
3.150 – 3.249	20.200 €	14.140 €	10.100 €
3.250 – 3.349	21.400 €	14.980 €	10.700 €
3.350 – 3.449	22.600 €	15.820 €	11.300 €
3.450 – 3.549	23.800 €	16.660 €	11.900 €
3.550 – 3.649	25.000 €	17.500 €	12.500 €
3.650 – 3.749	26.200 €	18.340 €	13.100 €
3.750 – 3.849	27.400 €	19.180 €	13.700 €

3.850 – 3.949	28.600 €	20.020 €	14.300 €
3.950 – 4.049	29.800 €	20.860 €	14.900 €
4.050 – 4.149	31.000 €	21.700 €	15.500 €
4.150 – 4.249	32.200 €	22.540 €	16.100 €
4.250 – 4.349	33.400 €	23.380 €	16.700 €
4.350 – 4.449	34.600 €	24.220 €	17.300 €
4.450 – 4.549	35.800 €	25.060 €	17.900 €
4.550 – 4.649	37.000 €	25.900 €	18.500 €
4.650 – 4.749	38.200 €	26.740 €	19.100 €

Έστω λοιπόν ότι ο φορολογούμενος διαθέτει στην κατοχή του αυτοκίνητο τύπου 4x4, 2000 cc. Το επιβατικό ΙΧ είναι αγορασμένο το 2012, επομένως ως έτος 1^η άδειας κυκλοφορίας ορίζεται το 2012. Οι μήνες της κυριότητας ορίζονται σε 12 και το ποσοστό ιδιοκτησίας σε 100%. Το συνολικό τεκμήριο του αυτοκινήτου λοιπόν ορίζεται σε 8800 €. Ενδεικτικά μπορούμε να αναφέρουμε ότι αν το αυτοκίνητο παρά το γεγονός ότι είναι υψηλού κυβισμού, ήταν άνω 10 ετίας, δηλαδή για παράδειγμα αγορασμένο με 1^η άδεια κυκλοφορίας το 2002, το τεκμήριο του αυτοκινήτου θα ήταν στο μισό ποσό, δηλαδή 4400 €, καθώς αφαιρείται όπως είναι γνωστό ο φόρος πολυτελείας. Στην περίπτωση μας τώρα το συνολικό τεκμήριο διαμορφώνεται με βάση τον ακόλουθο τύπο:

Ελάχιστη δαπάνη + Τεκμήριο ακινήτου1 + Τεκμήριο ακινήτου2 + Τεκμήριο πισίνας + Τεκμήριο Αυτοκινήτου = Συνολικό τεκμήριο

$$5000 + 6120 + 1200 + 4800 + 8800 = 25920 \text{ €}$$

Το συνολικό λοιπόν τεκμήριο του φορολογούμενου μόνον από τις κατοικίες που διαθέτει και την πισίνα της κύριας κατοικίας ορίζεται σε 25920 €.

Έστω τώρα ότι ο φορολογούμενος διαθέτει και ένα μηχανοκίνητο σκάφος ανοιχτού τύπου σε συνιδιοκτησία με τον αδερφό της συζύγου του, άρα με ποσοστό 50%. Ο υπολογισμός του τεκμηρίου για τα σκάφη γίνεται με βάση τον ακόλουθο πίνακα:

ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΑ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

Μήκος Σκάφους (μέτρα)	Τεκμήριο Σκάφους (Ετος Πρώτης Μηολόγησης)		
	2009+	2004-2008	Ως 2003
Ως 5,5	4.000 €	3.400 €	2.800 €
5,5 – 6,5	6.000 €	5.100 €	4.200 €
6,5 – 7,5	8.000 €	6.800 €	5.600 €
7,5 – 8,5	10.000 €	8.500 €	7.000 €
8,5 – 9,5	12.000 €	10.200 €	8.400 €
9,5 – 10,5	14.000 €	11.900 €	9.800 €
10,5 – 11,5	16.000 €	13.600 €	11.200 €
11,5 – 12,5	18.000 €	15.300 €	12.600 €
12,5 – 13,5	20.000 €	17.000 €	14.000 €
13,5 – 14,5	22.000 €	18.700 €	15.400 €
14,5 – 15,5	24.000 €	20.400 €	16.800 €
15,5 – 16,5	26.000 €	22.100 €	18.200 €
16,5 – 17,5	28.000 €	23.800 €	19.600 €
17,5 – 18,5	30.000 €	25.500 €	21.000 €

18,5 – 19,5	32.000 €	27.200 €	22.400 €
19,5 – 20,5	34.000 €	28.900 €	23.800 €

Το συγκεκριμένο μηχανοκίνητο σκάφος όπως ήδη ορίσαμε είναι ανοιχτού τύπου, με μήκος 5,5 μέτρα. Το έτος κατασκευής του ορίζεται ως το έτος 2004. Το σκάφος δεν διαθέτει πλήρωμα αφού το οδηγούν οι δύο συνιδιοκτήτες, επομένως δεν θα υπάρχει και αμοιβή πληρώματος. Οι μήνες κυριότητας είναι 12 και το ποσοστό ιδιοκτησίας ορίζεται σε 50%. Το τεκμήριο λοιπόν για το μηχανοκίνητο σκάφος ορίζεται σε 2100 €. Εδώ ενδεικτικά θα μπορούσαμε να αναφέρουμε ότι σε περίπτωση που το μηχανοκίνητο σκάφος ήταν εξ' ολοκλήρου στην ιδιοκτησία του κυρίου Σταθάκη, το αντίστοιχο τεκμήριο θα διαμορφωνόταν στο διπλάσιο ποσό δηλαδή 4200 €. Το συνολικό τεκμήριο λοιπόν διαμορφώνεται ως εξής:

Ελάχιστη δαπάνη + Τεκμήριο ακινήτου¹ + Τεκμήριο ακινήτου² + Τεκμήριο πισίνας + Τεκμήριο Αυτοκινήτου + Τεκμήριο σκάφους = Συνολικό τεκμήριο

$$5000 + 6120 + 1200 + 4800 + 8800 + 2100 = 30120 \text{ €}$$

Το συνολικό λοιπόν τεκμήριο του φορολογούμενου μόνον από τις κατοικίες που διαθέτει και την πισίνα της κύριας κατοικίας ορίζεται σε 30120 €.

Έστω τώρα, τελικά, ότι ο κύριος Σταθάκης απασχολεί στην κύρια κατοικία του δύο οικιακούς βοηθούς. Για τους οικιακούς βοηθούς ισχύουν τα ακόλουθα: Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη ορίζεται στο κατώτατο όριο αμοιβών όπως αυτό προσδιορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις για την αντίστοιχη κατηγορία εργαζομένων. Εξαιρούνται οι δαπάνες που καταβάλλονται στην περίπτωση που ο φορολογούμενος απασχολεί έναν

μόνο οικιακό βοηθό καθώς και οι δαπάνες που καταβάλλονται στην περίπτωση που ο φορολογούμενος ή πρόσωπο που συνοικεί με αυτόν και τον βαρύνει έχει αναπηρία 67% και πάνω από διανοητική καθυστέρηση, ή φυσική αναπηρία, ή είναι ηλικίας άνω των 65 ετών και απασχολεί ένα νοσοκόμο.

Δεδομένου ότι δεν υπάρχει άτομο νε αναπηρία, ενώ ο φορολογούμενος απασχολεί άνω του ενός οικιακούς βοηθούς, ορίζεται ότι το κατώτατο όριο αμοιβών είναι 1479,12 € δεδομένου ότι σύμφωνα με τα ισχύοντα θεσμικά πλαίσια οι κατώτατες αμοιβές μη οικόσιτου οικιακού προσωπικού προσδιορίζονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ισχύουσα Εθνική Γενική ΣΣΕ και ορίζονται ως, ημερομίσθιο (άγαμος χωρίς προϋπηρεσία) στο ποσό των 33,04 ευρώ και ως μισθός (άγαμος χωρίς προϋπηρεσία) στο ποσό των 739,56 ευρώ. Το τεκμήριο οικιακών βοηθών λοιπόν ορίζεται σε 1479,12 €. Το συνολικό τεκμήριο λοιπόν διαμορφώνεται ως εξής:

Ελάχιστη δαπάνη + Τεκμήριο ακινήτου¹ + Τεκμήριο ακινήτου² + Τεκμήριο πισίνας + Τεκμήριο Αυτοκινήτου + Τεκμήριο σκάφους + Τεκμήριο οικιακών βοηθών = Συνολικό τεκμήριο

$5000 + 6120 + 1200 + 4800 + 8800 + 2100 + 1479,12 = 29499,12 \text{ €}$

Το συνολικό λοιπόν τεκμήριο του φορολογούμενου μόνον από τις κατοικίες που διαθέτει και την πισίνα της κύριας κατοικίας ορίζεται σε 29499,12 €.

Κλείνοντας μπορούμε να αναφέρουμε ορισμένες μεθόδους με την χρήση των οποίων ο φορολογούμενος μπορεί να επιβαρυνθεί με λιγότερο φόρο.

1. Εισόδημα από πώληση περιουσιακών στοιχείων. Μπορεί να χρησιμοποιήσει χρηματικά ποσά τα οποία εισέπραξε μέσα στο 2013 από την πώληση περιουσιακών στοιχείων, δηλαδή από πωλήσεις

Ι.Χ. ακινήτων, σκαφών αναψυχής κλπ. Από τα ποσά αυτά ωστόσο θα πρέπει να αφαιρέσει τις δαπάνες που πραγματοποίησε για την απόκτηση των συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων. Ουσιαστικά, το δικαίωμα που δίδει το υπουργείο Οικονομικών είναι να επικαλεστεί τυχόν θετική διαφορά μεταξύ της αξίας στην οποία απέκτησε ένα περιουσιακό στοιχείο και της αξίας στην οποία το πώλησε. Στις περιπτώσεις που θα επικαλεστεί ποσά από την πώληση περιουσιακών στοιχείων πρέπει να έχει στη διάθεσή του κυρωμένο αντίγραφο συμβολαίου ή προσυμφώνου ή βεβαίωση του συμβολαιογράφου από τα οποία προκύπτουν τα χρηματικά ποσά που εισέπραξε. Για αγοραπωλησία αυτοκινήτων μεταξύ ιδιωτών αρκεί μία υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 από τους δύο συναλλασσόμενους. Τα ποσά από πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων πρέπει να αναγραφούν στους κωδικούς 781-782 του πίνακα 6 που βρίσκεται στην τρίτη σελίδα της φορολογικής δήλωσης (του εντύπου Ε1).

2. Για τις μετοχές, αυτό που μπορεί να χρησιμοποιήσει για την κάλυψη τεκμηρίων είναι η υπεραξία από την πώλησή τους σε τιμή υψηλότερη από την τιμή κτήσης. Εφόσον η υπεραξία προέκυψε από την πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο πρέπει να επισυνάψει με τη δήλωσή τα σχετικά πινακίδια συναλλαγών. Μπορεί επίσης να επικαλεστεί για την κάλυψη τεκμηρίων την υπεραξία που προέκυψε από την πώληση μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων σε τιμή υψηλότερη από την τιμή αγοράς. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να έχει στη διάθεσή του σχετική βεβαίωση την οποία οφείλει να έχει χορηγήσει η εταιρία διαχείρισης των αμοιβαίων κεφαλαίων. Όλα τα ποσά των υπεραξιών από πωλήσεις

μετοχών και αμοιβαίων κεφαλαίων πρέπει να τα αναγράψει στους κωδικούς 659-660 του πίνακα 6 της δήλωσης.

3. Εάν ο φορολογούμενος έχει επενδύσει χρηματικά ποσά σε repos, έντοκα γραμμάτια ή ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου μπορεί να επικαλεστεί τους τόκους που τυχόν εισέπραξε το 2013 από τις επενδύσεις αυτές, για να δικαιολογήσει δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων ή τεκμήρια διαβίωσης. Φέτος τα ποσά των τόκων από REPOS, έντοκα γραμμάτια και ομόλογα η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του υπουργείου Οικονομικών θα τα προεκτυπώσει στους κωδικούς 659-660 των «ηλεκτρονικών» δηλώσεων, οπότε οι φορολογούμενοι δεν θα χρειαστεί να λάβουν τις σχετικές βεβαιώσεις.
4. Τα ποσά των τόκων από τις καταθέσεις στις τράπεζες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να καλυφθούν δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων ή τεκμήρια διαβίωσης. Φέτος τα ποσά των τόκων από καταθέσεις η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του υπουργείου Οικονομικών θα τα προεκτυπώσει στους ξεχωριστούς κωδικούς 667-668 του πίνακα 6 των «ηλεκτρονικών» δηλώσεων, οπότε οι φορολογούμενοι δεν θα χρειαστεί να μεταβούν στις τράπεζες για να λάβουν τις σχετικές βεβαιώσεις.
5. Για την κάλυψη τεκμηρίων λαμβάνονται υπόψη και τα χρηματικά ποσά που εισήχθησαν στη χώρα από το εξωτερικό το 2013 και δεν είναι υποχρεωτικά εκχωρητέα στην Τράπεζα της Ελλάδος, εφόσον η απόκτησή τους στο εξωτερικό δικαιολογείται. Για την απόδειξη των ποσών αυτών απαιτείται το πρωτότυπο παραστατικό που εκδίδει κάθε τράπεζα όταν εισάγονται χρηματικά κεφάλαια από το

εξωτερικό. Μεταξύ των παραστατικών περιλαμβάνεται και η μοναδική βεβαίωση αγοράς συναλλάγματος. Σε κάθε περίπτωση το παραστατικό πρέπει να περιέχει το ονοματεπώνυμο του δικαιούχου, το ύψος του εισαγόμενου ποσού, το νόμισμα και τη χώρα προέλευσης. Τα χρηματικά ποσά που εισήγαγε στη χώρα από το εξωτερικό πρέπει να τα αναγράψει στους κωδικούς 781-782 του πίνακα 6 της δήλωσης.

6. Τα δάνεια από τράπεζες-συγγενείς. Η σύναψη δανείου αποδεικνύεται από συμβολαιογραφικό ή ιδιωτικό έγγραφο που έχει χαρτοσημανθεί και έχει βέβαιη ημερομηνία για τη συνομολόγηση του δανείου. Από την ημερομηνία πρέπει να προκύπτει ότι το δάνειο ελήφθη εντός του 2013 και πριν από την πραγματοποίηση της δαπάνης. Τα ποσά των δανείων θα τα αναγράψει στους κωδικούς 781-782.
7. Οι δωρεές ή γονικές παροχές χρηματικών ποσών. Τα ποσά που εισέπραξε το 2013 είτε από δωρεές είτε από γονικές παροχές καλύπτουν τα τεκμήρια. Μπορεί να τα αποδείξει εφόσον έχει στη διάθεσή του σχετικό πιστοποιητικό του αρμοδίου προϊσταμένου ΔΟΥ από το οποίο θα προκύπτει ότι η δωρεά ή η γονική παροχή έγινε πριν από την 31η Δεκεμβρίου 2013. Οι δωρεές ή οι γονικές παροχές χρηματικών ποσών πρέπει να δηλωθούν στους κωδικούς 781-782.
8. Οι αποζημιώσεις απολύσεων και τα εφάπαξ των ασφαλιστικών ταμείων. Οι αποζημιώσεις λόγω διακοπής εργασιακών σχέσεων και τα ποσά των εφάπαξ παροχών που καταβλήθηκαν από ταμεία πρόνοιας και άλλους ασφαλιστικούς οργανισμούς μπορούν να ληφθούν υπόψη για την κάλυψη τεκμηρίων. Τα ποσά αυτά

αποδεικνύεται ότι εισπράχθηκαν με βάση τις βεβαιώσεις που πρέπει να έχουν εκδώσει οι εργοδότες, τα ασφαλιστικά ταμεία και οι λοιποί φορείς που τα κατέβαλαν. Δηλώνονται στους κωδικούς 657-658 του πίνακα 6.

9. Τα ποσά που δεν θεωρούνται εισόδημα. Τέτοια ποσά είναι π.χ. η αποζημίωση για ατύχημα. Τα ποσά αυτά αποδεικνύεται ότι εισπράχθηκαν με βάση τις βεβαιώσεις που πρέπει να εκδίδουν οι φορείς που τα κατέβαλαν. Δηλώνονται στους κωδικούς 781-782.

10. Τα κέρδη από λαχεία, ΠΡΟΠΟ, ΛΟΤΤΟ, ΤΖΟΚΕΡ και Προκαθορισμένο Στοιχείο. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν επίσης τα κέρδη από λαχεία και τυχερά παιχνίδια του Ο.Π.Α.Π. (ΛΟΤΤΟ, Προ-Πο κλπ) εφόσον υπάρχει στη διάθεση του φορολογούμενου η σχετική βεβαίωση από τη Διεύθυνση Κρατικών Λαχείων ή τον Ο.Π.Α.Π. Τα ποσά των κερδών αυτών πρέπει να αναγραφούν στους κωδικούς 781-782.

11. Οι αποταμιεύσεις από προηγούμενα έτη. Μπορεί να χρησιμοποιήσει τα κεφάλαιά του από αποταμιεύσεις προηγούμενων συνεχόμενων χρόνων, τα οποία ξόδεψε το 2013. Ως αναλωθέντα κεφάλαια λαμβάνονται υπόψη από την Εφορία τα ποσά τα οποία προκύπτουν αφού αφαιρεθούν, από το σύνολο των φορολογηθέντων ή νόμιμα απαλλαγθέντων εισοδημάτων καθώς και των λοιπών εσόδων που συμπεριλάβατε στις δηλώσεις των παρελθόντων ετών:

- τα ποσά των πάσης φύσεως δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων που είχατε συμπεριλάβει στις ίδιες δηλώσεις

- τα ποσά των τεκμηρίων διαβίωσης, που προκύπτουν από τα περιουσιακά στοιχεία που επίσης είχατε συμπεριλάβει στις ίδιες

δηλώσεις, ακόμη κι αν είχατε απαλλαγεί από τα τεκμήρια αυτά. Ειδικά από τα εισοδήματα και τα έσοδα των ετών 2008 και 2009 δεν αφαιρούνται τα ποσά των τεκμηρίων διαβίωσης που αντιστοιχούν σε περιουσιακά στοιχεία για τα οποία ισχύει απαλλαγή από τα τεκμήρια.

Για να σχηματίσει τα κεφάλαια προηγούμενων ετών που ανάλωσε το 2012, πρέπει να καταρτίσει μια αναλυτική κατάσταση με τα ποσά των εσόδων και των τεκμαρτών δαπανών των προηγούμενων ετών, και να έχει στη διάθεσή του τα αντίτυπα των σχετικών φορολογικών δηλώσεων και των αντιστοίχων εκκαθαριστικών σημειωμάτων. Τα ποσά των αποταμιεύσεων που ξόδεψε το 2012 πρέπει να τα δηλώσει στους κωδικούς 787-788 του πίνακα 6.

12. Τα «επαναπατρισθέντα κεφάλαια». Τα ποσά που επανεισήχθησαν στην Ελλάδα και φορολογήθηκαν με 5%, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 του ν. 3842/2010 για τα κίνητρα επαναπατρισμού κεφαλαίων του εξωτερικού μπορούν να χρησιμεύσουν στο φορολογούμενο για την κάλυψη τυχόν πρόσθετης διαφοράς μεταξύ δηλωθέντος εισοδήματος και αθροίσματος αντικειμενικών δαπανών διαβίωσης και δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων. Τα συγκεκριμένα ποσά αναγράφονται στους κωδικούς 783 και 784 που βρίσκονται στον πίνακα 6 δίπλα από την φράση: «Επαναπατριζόμενα κεφάλαια (άρθρ. 18 ν. 3842/2010)».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Αυτό που παρατηρούμε σε κάθε περίπτωση, είναι αυτό ακριβώς που είναι γενικά αποδεκτό από όλους όσους σχετίζονται με την φορολογία των φυσικών προσώπων. Όπως παρατηρήσαμε ήδη στα έντυπα του κάθε οικονομικού έτους, αυτά έχουν απλοποιηθεί αρκετά, καθώς έχουν αφαιρεθεί διάφορα πεδία από το έντυπο του Ε1 για το νέο φορολογικό έτος.

Πολλά όμως από τα πεδία αυτά που αφαιρέθηκαν αφορούν την ελάφρυνση από τους φόρους των φυσικών προσώπων με αποτέλεσμα να χρειάζεται να καταβάλλουν περισσότερο φόρο εισοδήματος.

Είναι χαρακτηριστικό ότι ένας φορολογούμενος με ετήσιο εισόδημα 25.000 προερχόμενο μόνο από μισθούς θα πληρώσει περισσότερο φόρο από έναν άλλο με ετήσιο εισόδημα 30.000 ευρώ, από το οποίο όμως τα 15.000 ευρώ προέρχονται από μισθούς και τα υπόλοιπα 15.000 ευρώ από ενοίκια. Επιπλέον, ένας μισθωτός με ετήσιο εισόδημα 50.000 ευρώ θα πληρώσει περισσότερο φόρο από έναν ελεύθερο επαγγελματία με ετήσιο εισόδημα επίσης 50.000 ευρώ.

Οι αλλαγές στη φορολογία εισοδήματος, οι οποίες θεσπίστηκαν με το ν. 4110/2013, αμφισβητείται γενικά το κατά πόσο θα συμβάλουν στη δημιουργία ενός απλούστερου και δικαιότερου φορολογικού συστήματος.

Πέραν του ότι αυξάνουν τις φορολογικές επιβαρύνσεις για τη συντριπτική πλειονότητα των φορολογουμένων σε μια περίοδο οικονομικής ανέχειας

και βαθείας ύφεσης που σαρώνει τη χώρα μας, πολλαπλασιάζουν την πολυπλοκότητα της νομοθεσίας, καθώς καθιερώνουν διαφορετικό τρόπο φορολόγησης για κάθε κατηγορία εισοδήματος, αντί να διατηρούν μια ενιαία κλίμακα υπολογισμού του φόρου για το σύνολο των εισοδημάτων κάθε φυσικού προσώπου.

Δυστυχώς σε αυτές τις δύσκολες οικονομικές συγκυρίες που αντιμετωπίζει η χώρα μας λόγω της εμμένουσας οικονομικής κρίσης, τα αποτελέσματα των νέων μεθόδων της φορολόγησης των φυσικών προσώπων κάθε άλλο παρά βοηθούν, την περαιτέρω βοήθεια των απλών φορολογουμένων, που δυστυχώς πλέον αντιμετωπίζουν με δυσκολία την επιβίωσή τους.

Όπως μπορεί επίσης κανείς να καταλάβει, ένα τέτοιο οικονομικό σύστημα, θεωρητικά δεν είναι ιδιαίτερα βιώσιμο. Οι αλλαγές στο φορολογικό σύστημα πραγματοποιούνται για την μεγαλύτερη διευκόλυνση των φορολογουμένων αλλά και των φοροτεχνικών, όπως επίσης και για την πάταξη του φαινομένου της φοροδιαφυγής που εδώ και πολλά χρόνια πλήττει την οικονομία της χώρας μας.

Αν μπορούμε να φανταστούμε ότι κάτι είναι πιθανό να συμβεί, αυτό θα ήταν να ενταθεί περισσότερο το φαινόμενο της φοροδιαφυγής, πολλές φορές και παρά την θέληση των φορολογουμένων, πρώτον καθώς οι συνεχείς αλλαγές που πραγματοποιούνται μπορεί να δυσκολέψουν τους φοροτεχνικούς στο έργο τους, και κατά δεύτερο λόγο γιατί οι ίδιοι οι φορολογούμενοι δεν έχουν πλέον την δυνατότητα να καταβάλλουν τον φόρο που βγαίνει ως αποτέλεσμα της εκκαθάρισης σε κάθε φορολογική δήλωση.

Η φορολόγηση της ακίνητης περιουσίας επίσης, με ολοένα και αυξανόμενους ρυθμούς, οδηγεί πολλά άτομα στην πώληση τους, σε μια εποχή μάλιστα που δεν υπάρχει ζήτηση για κατοικίες, μιας και

βρισκόμαστε στο μέσο της κρίσης ακινήτων. Δυστυχώς, οι φορολογούμενοι επιβαρύνονται συνεχώς με νέους φόρους τους οποίους θα πρέπει να αντιμετωπίζουν.

Υπάρχει ωστόσο η ελπίδα, με την σταδιακή έξοδο της χώρας στις ευρωπαϊκές αγορές να βελτιωθούν οι συνθήκες τόσο στην εγχώρια αγορά, αυξάνοντας έτσι τις οικονομικές ροές προς τους φορολογούμενους και προς το κράτος, ώστε να οδηγηθούμε σε ένα περισσότερο ευνοϊκό φορολογικό σύστημα που θα συντελέσει σοβαρά στην πάταξη της φοροδιαφυγής.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✓ Καραφάς, Γ., (2013), Κώδικας φορολογίας εισοδήματος Ν. 4172/2013. Κώδικας φορολογικών διαδικασιών Ν 4174/2013, Εκδόσεις: ΕΝΤΟΣ
- ✓ Τότσης, Χ., (2013), Κώδικες Φορολογίας Εισοδήματος και Φορολογικής Διαδικασίας, Εκδόσεις: ΠΑΜΙΣΟΣ
- ✓ Τσιατούρας, Φ., (2013), Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών & Νομικών Προσώπων 2013 & Κώδικας Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών (Κ.Φ.Α.Σ), Εκδόσεις: ΑΘ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ

- ✓ Σταματόπουλος, Δ., Καραβοκύρης Αν., (2012), Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων - Πρακτικό βοήθημα, Εκδόσεις: ΙΔΙΩΤΙΚΗ
- ✓ Καβαλάκης, Γ., (2008), Κωδικοποίηση φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, Εκδόσεις: ΔΕΔΕΜΑΔΗ
- ✓ Δανελάτος, Β., (2000), Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, Εκδόσεις: ΑΘ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ
- ✓ Τότσης, Χ., (2009), Κώδικας φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, Εκδόσεις: ΠΑΜΙΣΟΣ
- ✓ Σταματόπουλος, Δ., Καραβοκύρης Αν., (2009), Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων (άρθρα 1-18, 19-35, 36-81, 82-118, παραρτήματα), Εκδόσεις: ΙΔΙΩΤΙΚΗ
- ✓ Κορομηλάς, Γ., (2012) , Φορολογικές Σημειώσεις, Εκδόσεις: Tax Advisors
- ✓ Γκίνογλου Δ., (2004), Λογιστική Εταιρειών: Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων, Εκδόσεις: Rosili
- ✓ Φλώρος Α., (2005), Φορολογική Λογιστική: Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών & Νομικών Προσώπων - Λογιστική & Πρακτική αντιμετώπιση, Εκδόσεις: Σύγχρονη Εκδοτική.
- ✓ Φινοκαλιώτης Κ., (2001), Δημόσια Οικονομικά, Εκδόσεις: Σάκκουλας.
- ✓ Δίκαιος Κ., (2006), Φορολογική Λογιστική, Αθήνα

- ✓ Μητρόπουλος Ι. & Κουνάδης Δ., (2001), Σημειώσεις Φορολογίας Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων, Αθήνα
- ✓ Καστρινός Σ., (2008), Φορολογική Λογιστική ΙΙ - Φορολογία Εισοδήματος, Ηράκλειο. Α.Τ.Ε.Ι. Κρήτης.
- ✓ Γεωργιάδης, Θ., Μπουνέλλος, Π., (2012), Σύγχρονη κωδικοποίηση Κ.Φ.Ε., Κ.Β.Σ., Φ.Π.Α., ποινολόγιο, Φ.Α.Π., Εκδόσεις: ΡΙΜ Εργασιακή
- ✓ Σταματόπουλος, Δ., Καραβοκύρης Αν., (2014), Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος (Ανάλυση- Ερμηνεία)